

Inspraakbundel

**Zienswijzen op concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'Net op Zee
Nederwiek 3'**

Inspraakpunt Bureau Energieprojecten
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
www.bureau-energieprojecten.nl

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf	3
Kennisgeving.....	5

MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE ZIENSWIJZEN:

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale zienswijzen	8
Alfabetisch overzicht organisaties en zienswijzen	10
Zienswijze 202301382 tot en met 202302472	11

Woord vooraf

Van vrijdag 2 juni tot en met donderdag 13 juli 2023 lag de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (cNRD) ter inzage voor het project Net op Zee Nederwiek 3. In deze periode kon u hierop reageren.

Waarom is dit project nodig?

Nederland stapt over op groene energie. Om de doelstellingen uit het Klimaatakkoord te halen worden extra windparken op zee gebouwd. De windenergie uit deze windparken moet aan land worden gebracht. In de Verkenning aanlanding wind op zee 2030 (VAWOZ 2030) is onderzocht wat kansrijke opties zijn voor extra aansluitingen van windparken op zee op het landelijke hoogspanningsnet t/m 2030. Meer informatie hierover is te vinden op www.rvo.nl/vawoz. Uit deze verkenning bleek onder meer dat een verbinding vanuit windenergiegebied Nederwiek naar Geertruidenberg kansrijk is. Daarna is ook Moerdijk als mogelijke aansluitlocatie toegevoegd.

Wat gaat er gebeuren?

Het project bestaat uit meerdere onderdelen: de realisatie van een ondergrondse hoogspanningsverbinding (kabel) van windenergiegebied Nederwiek naar Moerdijk of Geertruidenberg, een converterstation op zee en één op land en de aansluiting op het landelijk hoogspanningsnet. In figuur 1 ziet u de tracé-alternatieven die op dit moment in beeld zijn om nader te onderzoeken. Meer uitleg over het project vindt u op www.rvo.nl/nederwiek3 en www.netopzee.eu.

Welke procedure wordt gevolgd?

Op de besluitvorming voor dit project is de rijkscoördinatieregeling van toepassing. Dit betekent dat het tracé wordt vastgelegd in een projectbesluit (een ruimtelijk besluit van het Rijk, vergelijkbaar met een bestemmingsplan). De Minister voor Klimaat en Energie en de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening stellen dit projectbesluit vast. Het projectbesluit en een aantal andere besluiten die voor het project nodig zijn, worden voorbereid in één gecoördineerde procedure, die de Minister voor Klimaat en Energie coördineert. De milieueffecten van het project worden weergegeven in een milieueffectrapport (MER) dat tegelijkertijd in te zien is.

Samenhang met andere projecten

Uitgangspunt voor Net op zee Nederwiek 3 is een tracé op zee dat parallel loopt aan het beoogde tracé voor Net op zee Nederwiek 1 en 2. Op land worden routes door de binnenwateren en over land onderzocht, vier alternatieven in totaal.

Eén van deze vier tracéalternatieven loopt door een strook die al in 2012 door het Rijk is gereserveerd voor toekomstige buisleidingen voor ondergronds transport van gevaarlijke stoffen. Dit is destijds vastgelegd in de Structuurvisie Buisleidingen. Het project Delta Rhine Corridor wil ook gebruik maken van deze gereserveerde ruimte voor de aanleg van een bundel buisleidingen. TenneT en EZK onderzoeken of inpassing van een ondergrondse gelijkstroomverbinding mogelijk is in of eventueel naast de bundel buisleidingen van de Delta Rhine Corridor.

In de onderzoeken voor Net op zee Nederwiek 3 worden ook de mogelijkheden voor verbindingen van netten op zee ná 2031 richting Moerdijk en Geertruidenberg meegenomen. Zo hoeven bepaalde onderzoeken niet meerdere keren uitgevoerd te worden, voorkomen we dat de omgeving te vaak wordt benaderd en zorgen we voor een integrale aanpak. Als er een extra verbinding naar Moerdijk mogelijk is na 2031 of indien de route naar Geertruidenberg niet wordt benut vanuit Nederwiek 3, maar wel kansrijk is, kunnen deze worden opgenomen in het Programma Verbindingen Aanlanding Wind op Zee (VAWOZ) 2031–2040. Dit programma onderzoekt hoe de energie vanaf windparken op zee in de periode 2031–2040 het beste aan land kan worden gebracht en aangesloten op het landelijk hoogspanningsnet of waterstofnetwerk. In het voorjaar van 2025 besluit de Minister voor Klimaat en Energie, namens het kabinet, welke kansrijke alternatieven verder uitgewerkt worden in ruimtelijke procedures die volgen op Programma VAWOZ.

Waar kon u de stukken inzien?

U kon de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau van 2 juni 2023 tot en met 13 juli 2023 inzien op www.rvo.nl/nederwiek3.

Op papier kunt u de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau in dezelfde periode tussen 9.00–17.00 uur bekijken bij:

- Gemeentehuis Moerdijk, Pastoor van Kessellaan 15 in Zevenbergen

Inloopbijeenkomsten

U was welkom bij de informatiebijeenkomsten die het Ministerie van EZK samen met TenneT organiseerde. Die bijeenkomsten waren van 19.00 uur tot 21.00 uur en vonden plaats op:

- 12 juni Dorpshuis Streona, Stockholmplein 6, 3291 TP Strijen
- 13 juni 't Dijkhuis, Dijkpotingen 10, 3237 AK Vierpolders
- 14 juni Hotel de Korenbeurs, Kerkstraat 13, 4921 BA Made
- 19 juni Hotel de Borgh, IJshof 1, 4761 BE Zevenbergen
- 21 juni Boelaars Zalencentrum, Keizersdijk 48, 4941 GG Raamsdonksveer
- 22 juni De Staver, Olympiaweg 32, 3245 DL Sommelsdijk

Zienswijzen

Op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau zijn binnen de reactietermijn in totaal 41 zienswijzen binnengekomen. De zienswijzen zijn integraal opgenomen in deze inspraakbundel. U kunt deze inspraakbundel downloaden van www.bureau-energieprojecten.nl.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Nederwiek 3 en alle bijbehorende stukken vindt u op www.rvo.nl/nederwiek3. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen op 070 379 89 79.

Kennisgeving concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Net op Zee Nederwiek 3, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Van vrijdag 2 juni 2023 tot en met donderdag 13 juli 2023 is de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau van Net op zee Nederwiek 3 in te zien.

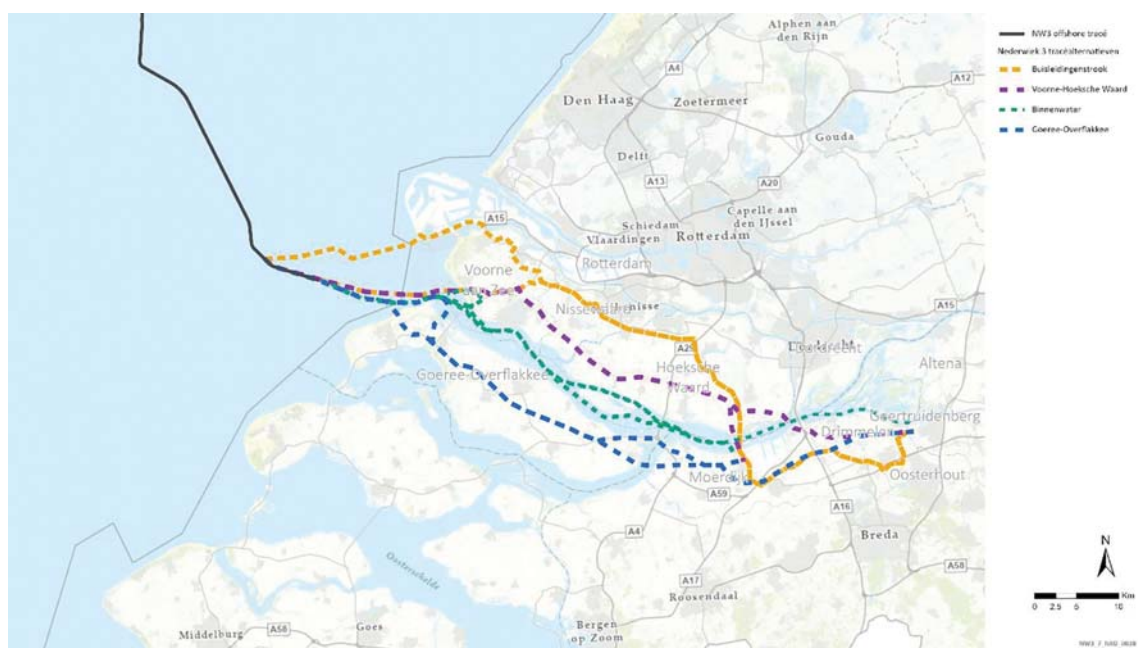
In deze notitie staat welke tracé-alternatieven van de kabelverbinding in de volgende fase onderzocht gaan worden en hoe dat gebeurt. Iedereen kan op de concept notitie reageren door het indienen van een zienswijze binnen de bovengenoemde periode.

Waarom is dit project nodig?

Nederland stapt over op groene energie. Om de doelstellingen uit het Klimaatakkoord te halen worden extra windparken op zee gebouwd. De windenergie uit deze windparken moet aan land worden gebracht. In de Verkenning aanlanding wind op zee 2030 (VAWOZ 2030) is onderzocht wat kansrijke opties zijn voor extra aansluitingen van windparken op zee op het landelijke hoogspanningsnet t/m 2030. Meer informatie hierover is te vinden op www.rvo.nl/vawoz. Uit deze verkenning bleek onder meer dat een verbinding vanuit windenergiegebied Nederwiek naar Geertruidenberg kansrijk is. Daarna is ook Moerdijk als mogelijke aansluitlocatie toegevoegd.

Wat gaat er gebeuren?

Het project bestaat uit meerdere onderdelen: de realisatie van een ondergrondse hoogspanningsverbinding (kabel) van windenergiegebied Nederwiek naar Moerdijk of Geertruidenberg, een converterstation op zee en één op land en de aansluiting op het landelijk hoogspanningsnet. In figuur 1 ziet u de tracé-alternatieven die op dit moment in beeld zijn om nader te onderzoeken. Meer uitleg over het project vindt u op www.rvo.nl/nederwiek3 en www.netopzee.eu.

Figuur 1

Welke procedure wordt gevolgd?

Op de besluitvorming voor dit project is de rijkscoördinatieregeling van toepassing. Dit betekent dat het tracé wordt vastgelegd in een projectbesluit (een ruimtelijk besluit van het Rijk, vergelijkbaar met een bestemmingsplan). De Minister voor Klimaat en Energie en de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening stellen dit projectbesluit vast. Het projectbesluit en een aantal andere besluiten die voor het project nodig zijn, worden voorbereid in één gecoördineerde procedure, die de Minister

voor Klimaat en Energie coördineert. De milieueffecten van het project worden weergegeven in een milieueffectrapport (MER) dat gelijkertijd in te zien is.

Samenhang met andere projecten

Uitgangspunt voor Net op zee Nederwiek 3 is een tracé op zee dat parallel loopt aan het beoogde tracé voor Net op zee Nederwiek 1 en 2. Op land worden routes door de binnenwateren en over land onderzocht, vier alternatieven in totaal.

Eén van deze vier tracéalternatieven loopt door een strook die al in 2012 door het Rijk is gereserveerd voor toekomstige buisleidingen voor ondergronds transport van gevaarlijke stoffen. Dit is destijds vastgelegd in de Structuurvisie Buisleidingen. Het project Delta Rhine Corridor wil ook gebruik maken van deze gereserveerde ruimte voor de aanleg van een bundel buisleidingen. TenneT en EZK onderzoeken of inpassing van een ondergrondse gelijkstroomverbinding mogelijk is in of eventueel naast de bundel buisleidingen van de Delta Rhine Corridor.

In de onderzoeken voor Net op zee Nederwiek 3 worden ook de mogelijkheden voor verbindingen van netten op zee ná 2031 richting Moerdijk en Geertruidenberg meegenomen. Zo hoeven bepaalde onderzoeken niet meerdere keren uitgevoerd te worden, voorkomen we dat de omgeving te vaak wordt benaderd en zorgen we voor een integrale aanpak. Als er een extra verbinding naar Moerdijk mogelijk is na 2031 of indien de route naar Geertruidenberg niet wordt benut vanuit Nederwiek 3, maar wel kansrijk is, kunnen deze worden opgenomen in het Programma Verbindingen Aanlanding Wind op Zee (VAWOZ) 2031–2040. Dit programma onderzoekt hoe de energie vanaf windparken op zee in de periode 2031–2040 het beste aan land kan worden gebracht en aangesloten op het landelijk hoogspanningsnet of waterstofnetwerk. In het voorjaar van 2025 besluit de Minister voor Klimaat en Energie, namens het kabinet, welke kansrijke alternatieven verder uitgewerkt worden in ruimtelijke procedures die volgen op Programma VAWOZ.

Waar kunt u de stukken inzien?

U kunt de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau van 2 juni 2023 tot en met 13 juli 2023 inzien op www.rvo.nl/nederwiek3. Op papier kunt u de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau in dezelfde periode tussen 9.00–17.00 uur bekijken bij:

- Gemeentehuis Moerdijk, Pastoor van Kessellaan 15 in Zevenbergen

Informatiebijeenkomsten

U bent welkom bij de informatiebijeenkomsten die het Ministerie van EZK samen met TenneT organiseert. Die bijeenkomsten zijn van 19.00 uur tot 21.00 uur en vinden plaats in:

- 12 juni Dorpshuis Streona, Stockholmplein 6, 3291 TP Strijen
- 13 juni 't Dijkhuis, Dijkpotingen 10, 3237 AK Vierpolders
- 14 juni Hotel de Korenbeurs, Kerkstraat 13, 4921 BA Made
- 19 juni Hotel de Borgh, IJshof 1, 4761 BE Zevenbergen
- 21 juni Boelaars Zalencentrum, Keizersdijk 48, 4941 GG Raamsdonksveer
- 22 juni De Staver, Olympiaweg 32, 3245 DL Sommelsdijk

Vooraf aanmelden is niet nodig. Er zijn medewerkers van TenneT en het Ministerie van EZK aanwezig aan wie u vragen kunt stellen. Ook zullen bij verschillende avonden andere nationale energieprojecten, zoals Hoogspanningsverbinding Geertruidenberg-Krimpen/Crayestein, Delta Rhine Corridor, Programma VAWOZ, Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland of Hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost aanwezig zijn met informatie en om vragen te beantwoorden.

Hoe kunt u een zienswijze indienen?

Iedereen kan een zienswijze indienen. In een zienswijze laat u weten wat u vindt van de concept NRD. We stellen het op prijs als u aangeeft op welk deel van de notitie u reageert en uw zienswijze onderbouwt met argumenten.

U kunt een zienswijze indienen van 2 juni 2023 tot en met donderdag 13 juli 2023. Dat kan op vier manieren.

- Digitaal via www.rvo.nl/nederwiek3
- Telefonisch op 070 379 89 79.
- Mondeling op de informatiebijeenkomsten
- Per post
- Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Net op zee Nederwiek 3

Postbus 111
9200 AC Drachten

Wij gaan zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en gebruiken deze alleen voor het doel waarvoor u ze heeft aangeleverd. Ook bewaren wij uw gegevens niet langer dan nodig. U vindt meer informatie over het privacy beleid op www.bureau-energieprojecten.nl.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Nederwiek 3 en alle bijbehorende stukken vindt u op www.rvo.nl/nederwiek3. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen op 070 379 89 79.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale zienswijzen

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de zienswijze opzoeken. Door te klikken op uw zienswijzenummer wordt u automatisch doorverwezen naar de zienswijze. De zienswijzen zijn opgenomen vanaf pagina 11.

Zienswijzen op concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'Net op Zee Nederwiek 3'

Registratienummer	Zienswijzenummer
202301382	202301382
202301383	202301383
202301435	202301435
202301440	202301440
202301441	202301441
202301442	202301442
202301443	202301443
202301444	202301444
202301445	202301445
202301453	202301453
202301467	202301467
202301468	202301468
202301469	202301469
202301470	202301470
202301471	202301471
202301476	202301476
202301490	202301490
202301508	202301508
202301509	202301509
202301586	202301586
202301587	202301587
202301822	202301822
202301955	202301955
202301987	202301987
202302359	202302359
202302363	202302363
202302377	202302377
202302383	202302383
202302392	202302392
202302403	202302403
202302407	202302407
202302410	202302410
202302420	202302420
202302423	202302423
202302428	202302428
202302448	202302448
202302454	202302454

202302457	202302457
202302470	202302470
202302471	202302471
202302472	202302472

Alfabetisch overzicht organisaties en zienswijzen

Zienswijzen op concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'Net op Zee Nederwiek 3'

Registratienummer	Organisatie
202302363	Evides Waterbedrijf, ROTTERDAM
202302471	Gemeente Geertruidenberg, College van Burgemeester en Wethouders, RAAMSDONKSVEER
202302448	Gemeente Moerdijk, College van Burgemeester en Wethouders, ZEVENBERGEN
202301445	Gemeente Voorne aan Zee, BRIELLE
202302423	Gemeenten Goeree-Overflakkee, Hoeksche Waard, Nissewaard, Voorne aan Zee, College van Burgemeester en Wethouders, HELLEVOETSLUIS
202302392	Havenbedrijf Rotterdam N.V., ROTTERDAM
202301467	Knauf BV, UTRECHT
202302377	LTO Noord, ZWOLLE
202302470	Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland, S-GRAVENHAGE
202301383	Nederlandse Kitesurf Vereniging, AMSTERDAM
202301382	NV Rotterdam Rijn Pijpleiding Maatschappij, VONDELINGENPLAAT ROTTERDAM
202302472	Provincie Zuid-Holland, Gedeputeerde Staten, S-GRAVENHAGE
202302410	Stichting de Noordzee, UTRECHT
202301442	Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, HELLEVOETSLUIS
202301490	Waterschap Brabantse Delta, Dijkgraaf en hoogheemraden, BREDA
202301987	Waterschap Hollandse Delta, Dijkgraaf en hoogheemraden, RIDDERKERK
202302403	ZLTO afdeling Moerdijk, STANDDAARBUITEN
202302428	ZLTO Amerstreek, MADE

Zienswijze 202301382 tot en met 202302472

Verzonden: 6/7/2023 1:12:27 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: ██████████
Tussenvoegsel(s): ██████████
Voorletters: ██████████
Straat: Butaanweg
Huisnummer: 215
Postcode: 3196 KC
Woonplaats: Vondelingenplaat Rotterdam
Land: Nederland
Telefoonnummer: (010) 295 84 21
E-mailadres: UTPA@RRPweb.nl
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: NV Rotterdam Rijn Pijpleiding Maatschappij

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Nee.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Nee.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Ja, namelijk de volgende:

1. De belemmerende stro(o)k(en) van de RRP-buisleidingen dienen vrij te blijven van enige ondergrondse of bovengrondse infra en bouwwerken.
2. Ontwerp en aanleg van de tracés dienen te voldoen aan de voorwaarden zoals gesteld in 'DOC4122b RRP Grondroer voorwaarden NL' van RRP [zie bijlage].
3. RRP verwacht dat haar rechtensituatie zoals vastgelegd in zakelijk recht overeenkomsten, bestemmingsplannen en vergunningen wordt gerespecteerd en nageleefd.
4. De aanleg van hoogspanningskabels [HVDC of HVAC] mag nooit een nadelige invloed hebben op het buisleidingsstelsel van RRP.

95182781_9042750_DOC4122b_RRP_Grondroer_voorwaarden_NL_.pdf

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Nee.

Voorwaarden Nederland

Veilig werken in de leidingstroken
van RRP, ASP & SHELL

Voorwaarden voor grondroer- en overige activiteiten
binnen de belemmeringenstrook met o.a.
Buisleidingen Gevaarlijke Inhoud
beheerd door

N.V. Rotterdam-Rijn Pijpleiding Mij. (RRP)

INHOUDSOPGAVE

1.	ALGEMEEN LEIDINGBEHEER.....	3
2.	LSNED – LEIDINGENSTRAAT NEDERLAND	3
3.	WET WIBON (GRONDROEDERSREGELING)	3
4.	BESLUIT EXTERNE VEILIGHEID BUISLEIDINGEN (BEVB).....	3
5.	CROW 500 - ZORGVULDIG GRAAFPROCES	4
6.	KLIC-MELDING (ORIËNTATIE-, GRAAF- OF CALAMITEITENMELDING).....	4
7.	BELEMMERINGENSTROOK	4
8.	DEKKING	4
9.	NIET AANGEMELDE WERKZAAMHEDEN	4
10.	TRACE VRIJGEVEN	4
11.	RRP AFSPRAKEN BEVESTIGINGSFORMULIER (ABF)	5
12.	MARKEERPALEN & LEIDINGVERLOOP	5
13.	WERKZAAMHEDEN FLOWSHEMA	6
14.	VERBODEN HANDELINGEN	7
15.	OVERLEGGEN	7
16.	BELEMMERINGENSTROOK TOEGANKELIJKHEID – AFZETTEN WERKTERREIN	7
17.	BEPLANTING & WORTELGROEI	7
18.	SCHADE AAN RRP EIGENDOMMEN	7
19.	BEBOUWINGSPLANNEN OF WIJZIGINGEN IN DE INFRASTRUCTUUR.....	8
20.	WINDTURBINES, ZONNEPARKEN & HOOGSPANNINGSSYSTEMEN	8
21.	ONDERZOEKSRAPPORTEN	8
22.	KOSTEN.....	8
23.	LEIDINGINTEGRITEIT EN COATING ONDERZOEK	8
24.	LEIDINGCOATING	8
25.	BODEMGESTELDHEID	8
26.	MACHINAAL GRAVEN – PROEFSLEUVEN	9
27.	KRUISENDE KABELS & (DRAINAGE-) LEIDINGEN (OPEN ONTGRAVING).....	9
28.	KRUISENDE KABELS & LEIDINGEN (BORINGEN & PERSINGEN).....	9
29.	PARALLELE KABEL EN (DRAINAGE-) LEIDINGEN	9
30.	KATHODISCHE BESCHERMING	9
31.	VRIJE OVERSPANNING	9
32.	TIJDELIJK TRANSPORT OVER DE LEIDING	10
33.	DAMWAND	10
34.	LOOPPAD	10
35.	ONTGRAVING AANVULLEN	10
36.	VERONTREINIGDE BODEM	10
37.	GRONDBELASTING, OPSLAG	10
38.	SLOTEN EN WATERLOPEN	10
39.	INMETEN	11
40.	PROFIELTEKENING	11
41.	SPRINGSTOFFEN & MUNITIE	11
42.	AFVAL	11
43.	BIJZONDERHEDEN	11
44.	VOORSCHRIFTEN, NORMEN EN WETGEVING	11
45.	CONTACT	12

Voor het veilig werken in de belemmeringenstrook dienen planners, opdrachtgevers, aannemers, onderaannemers en alle andere derden in hun ontwerp- en uitvoeringsfase rekening te houden met onderstaande voorwaarden

Genoemde voorschriften vormen géén vergunning voor het uitvoeren van (graaf-) werkzaamheden. Een eventuele toestemming van RRP wordt schriftelijk verleend in de vorm van een Afspraken-Bevestiging-Formulier (ABF).

1. ALGEMEEN LEIDINGBEHEER

De Rotterdam-Rijn Pijpleiding Maatschappij (RRP) opereert en beheert een tweetal (hogedruk) ondergrondse (ruwe) olie transportleidingen. Daarnaast beheren we ook de ondergrondse buisleiding van en namens de Amsterdam Schiphol Pijpleiding (ASP), en ca. 50 leidingen / leidingsecties van Shell Nederland Raffinaderij B.V. (SNR) en Shell Nederland Chemie B.V. (SNC). Het beheer houdt over het algemeen in dat we voor een veilige ligging en werking van de leidingen, afspraken maken over- en indien nodig, toezicht houden bij grondroer- & overige werkzaamheden nabij die betreffende leidingen.

RRP-Ldg-nr.	Diameter	Maximum Bedrijfsdruk	Medium	Belemmeringen strook	Leiding lengte
RRP-L06	Ø 24" (610 mm)	62 bar	Olieproducten	2 x 5 meter	155 km
RRP-L09	Ø 36" (914 mm)	43 bar	Ruwe olie	2 x 5 meter	178 km
ASP-L10	Ø 16" (406 mm)	16 bar	Jet fuel	2 x 5 meter	16 km
Shell L001 t/m L104	Ø 3" x 34" (76 x 864 mm)	10 tot 100 bar	Koolwaterstoffen & chemische stoffen	2 x 5 meter	Ttl. +/- 900 km

De door RRP beheerde leidingen (hierna RRP-leidingen) dienen ter bevoorrading van de (petro-) chemische industrie zowel in het Europoort-Rijnmond / Moerdijk gebied en de luchthaven Schiphol in Nederland, als ook het Rhein-Ruhr gebied in Noordrijn-Westfalen Duitsland, en de industrie in Antwerpen België.

2. LSNEED – LEIDINGENSTRAAT NEDERLAND

Het leidingentracé van LSNEED ligt tussen de industriegebieden van Rotterdam richting Antwerpen met aftakkingen naar o.a. Moerdijk en Vlissingen. Een beperkte lengte van de RRP-leidingen en een groter gedeelte van de Shell-leidingen maken deel uit van het tracé van LSNEED.

3. WET WIBON (GRONDROERDERSREGELING)

Graafwerkzaamheden kunnen kabels en leidingen in de grond beschadigen. Ter voorkoming van graafschade heeft de overheid regels voor graafwerkzaamheden beschreven in de *Wet Informatie-uitwisseling Boven- en Ondergrondse Netten en netwerken*. Het Agentschap Telecom is de toezichthouder op de naleving ervan, en kan boetes uitschrijven bij afwijkingen daarop.

Grondroerders met mechanische werkzaamheden, zijn o.a. verplicht binnen minimaal 3 tot maximaal 20 werkdagen vóór aanvang van de werkzaamheden een KLIC-melding te doen, contact op te nemen met beheerders van buisleidingen met gevaarlijke inhoud (of kabels van grote waarde) en hen in de gelegenheid te stellen om voorzorgsmaatregelen te treffen.

4. BESLUIT EXTERNE VEILIGHEID BUISLEIDINGEN (BEVB)

Buisleidingen o.a. voor Stikstof, aardolieproducten / brandbare stoffen vanaf 70 mm & 16 bar vallen onder de BEVB. Het besluit regelt de taken en verantwoordelijkheden van de buisleidingexploitant en de gemeenten. In bestemmingsplannen dient rekening te worden gehouden met deze buisleidingen m.b.t. kwetsbare objecten, externe veiligheidsafstanden en een gereserveerde ruimte voor een belemmeringenstrook met bouwverbod en een aanlegvergunningstelsel.

5. CROW 500 - ZORGVULDIG GRAAFPROCES

De CROW 500 is vanaf 1 januari 2022 verplicht voor grondroerders, netbeheerders en beheerders van de openbare ruimte en gaat over het voorkomen van graafschade aan kabels en leidingen. De CROW 500 is een initiatief van het Kabel en Leiding Overleg (KLO), Agentschap Telecom en het ministerie van Economische Zaken & Klimaat en beschrijft de verantwoordelijkheden van elke partner in de graafketen in de navolgende fases:

1-Initiatie, 2-Onderzoek, 3-Ontwerp, 4-Werkvoorbereiding en 5-Uitvoering.

Deze richtlijn beschrijft wat niet in de WIBON is opgenomen nl. hoe kabels & leidingen vooraf gelokaliseerd moeten worden, of hoe zorgvuldig moet worden gegraven.

6. KLIC-MELDING (ORIËNTATIE-, GRAAF- OF CALAMITEITENMELDING)

Het doel van de KLIC-melding is graafschade te voorkomen. Een KLIC-melding doet u bij het Kabel en Leiding Informatie Centrum" (KLIC) van het kadaster via internet: <https://www.kadaster.nl/klic> Een KLIC melding is niet verplicht bij handmatige grondroerwerkzaamheden maar is een zeer doeltreffend middel om de ondergrondse infrastructuur te inventariseren. Hiervoor doet u een oriëntatie-melding. Let wel, bij een oriëntatie-melding mag u niet machinaal graven.

Bij alle geplande mechanische grondroer- of graafactiviteiten is een graaf-melding wel wettelijk verplicht en dient u minimaal 3 tot maximaal 20 werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden contact op te nemen met de leidingbeheerder.

Indien het graaf- of grondroerwerk niet binnen 20 werkdagen begonnen is, verliest de graafmelding zijn geldigheid, zodat na deze periode er een nieuwe graafmelding gedaan moet worden.

Als u niet kunt wachten met graven omdat er persoonlijk letsel of schade dreigt, dan doet u een calamiteiten-melding. U dient dan direct contact op te nemen met de leidingbeheerder. *(let op. U moet een Calamiteitenmelding de 1e werkdag na de melding verantwoorden bij het Agentschap Telecom)*

7. BELEMMERINGENSTROOK

De totale breedte van de leidingstrook (verder belemmeringenstrook) is per leiding **10 m** en bevindt zich **5 m** aan weerszijden van de leiding vanuit het hart van de leiding gemeten.

Binnen deze belemmeringenstrook, zoals beschreven in de bestemmingsplannen, geldt een bouw- en inwerkingsverbod. Grondwerken, bouwactiviteiten en het gebruik van bouwmachines zijn zonder de uitdrukkelijke toestemming van RRP, niet toegestaan.

Grondeigenaren of andere gebruikers van de grond moeten zich tevens onthouden van handelingen, die de veilige en ongestoorde ligging van de leidingen in gevaar kunnen brengen.

8. DEKKING

De actuele diepteligging van de afzonderlijke leidingen dient te allen tijde middels proefsleuven te worden vastgesteld en/of ter plaatse door RRP te worden bevestigd.

9. NIET AANGEMELDE WERKZAAMHEDEN

Niet bij KLIC of RRP aangemelde werkzaamheden of werkzaamheden welke niet conform de voorschriften worden uitgevoerd, zullen onder verantwoording, risico en kosten voor de uitvoerende partij per direct door RRP worden stilgelegd.

Indien van toepassing houdt de RRP zich het recht voor om de uitvoerende partij aansprakelijk te stellen voor de onderzoeks- en schade herstelkosten evenals de financiële gevolgschade. Per geval zal beoordeeld worden of een melding bij het Agentschap Telecom noodzakelijk is. (zie Art. 3)

10. TRACE VRIJGEVEN

Tenzij de RRP-toezichthouder schriftelijk anders heeft bevestigd, mogen werkzaamheden niet gestart worden voordat deze:

1. de positie van zijn leiding(en) door middel van herkenbare markeringen, bijvoorbeeld piketten heeft aangegeven, én
2. zijn tracé heeft vrijgegeven middels het schriftelijke Afspraken Bevestigings-Formulier (ABF). Hiervoor moet u minimaal 3 werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden een afspraak maken met RRP; afd. Pijpleiding Inspectie. (Zie Contact)

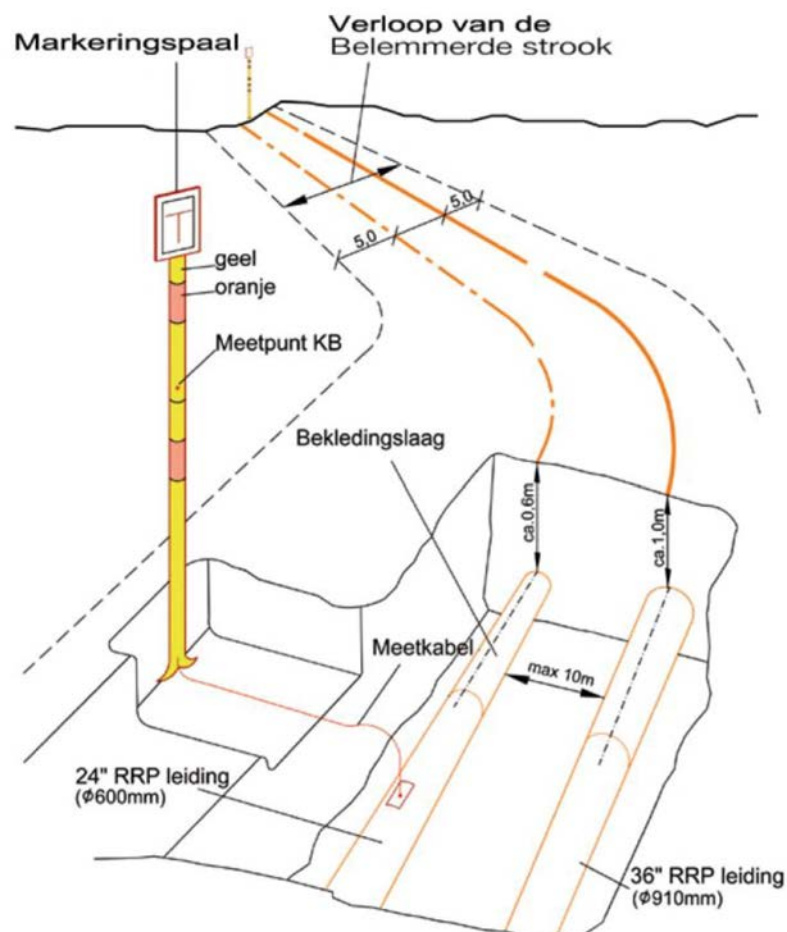
11. RRP AFSPRAKEN BEVESTIGINGSFORMULIER (ABF)

De vrijgave van het tracé vindt plaats na het opstellen en ondertekenen van een overeenkomst in de vorm van een RRP-Afspraken bevestigingsformulier. Hierin wordt vastgelegd onder welke (specifieke) voorwaarden werkzaamheden in het betreffende leidingtracé uitgevoerd mogen worden.

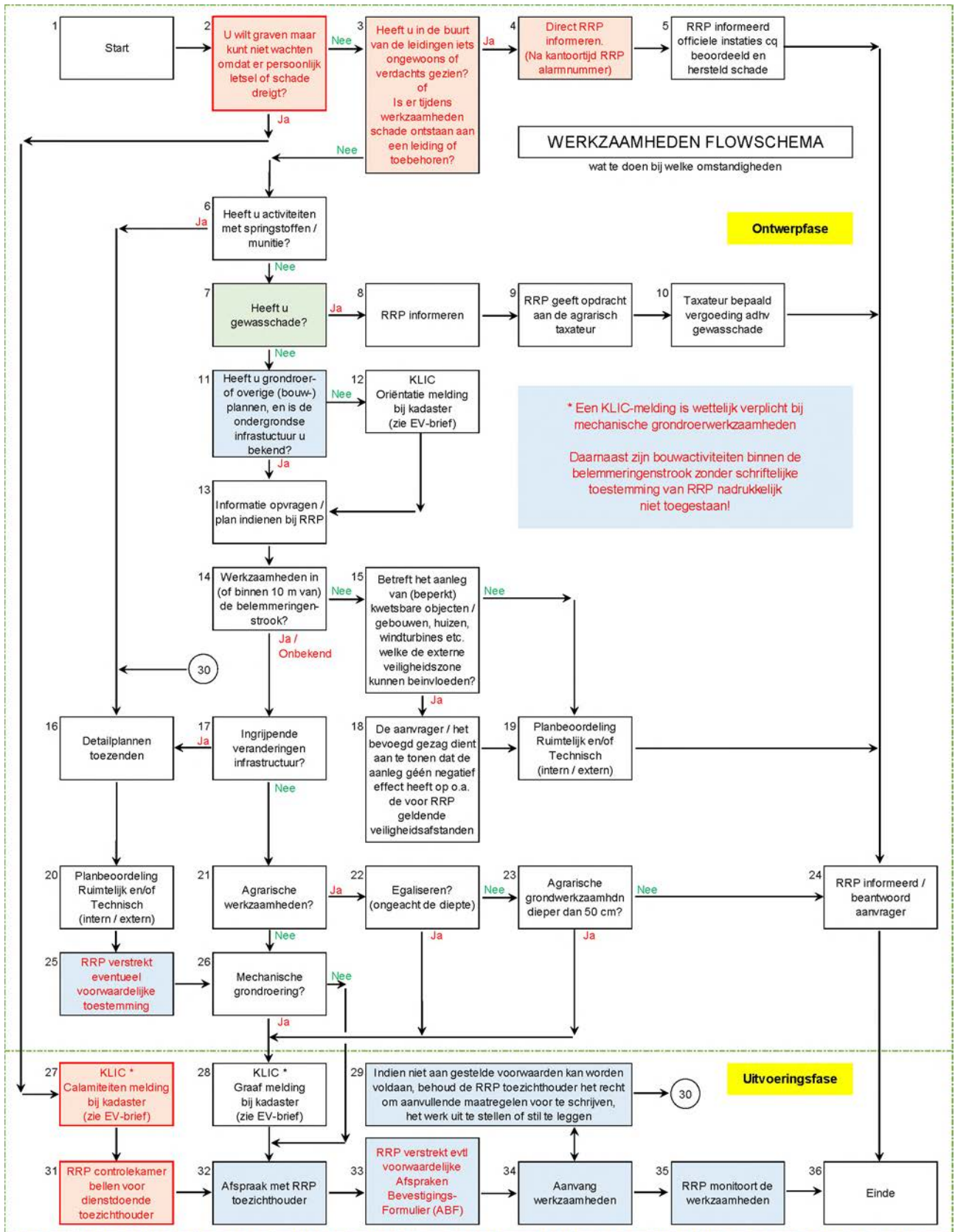
Indien na telefonisch overleg tussen grondroerder en de RRP-toezichthouder blijkt dat de feitelijke werklocatie geen bedreiging vormt voor de leidingen, kan een "betrokken" klic-melding alsnog onder voorwaarden tot "niet betrokken" worden verklaard. E.e.a. dient schriftelijk (per mail) te worden bevestigd door de RRP-toezichthouder.

12. MARKEERPALEN & LEIDINGVERLOOP

Bovengronds is het verloop van de leiding(en) *globaal* door markeerpalen aangegeven. Deze palen dienen alleen ter oriëntatie, aangezien deze niet altijd exact boven de leiding(en) kunnen staan. Een denkbeeldige lijn tussen de markeringspalen kan dan ook niet worden aangehouden als daadwerkelijke ligging van de leiding(en) daar ze namelijk ook in een bocht kunnen liggen. De markeringspalen zijn voorzien van een informatiebordje met daarop weergegeven een paalnummer en een alarmnummer in geval van een beschadiging en/of lekkage.

13. WERKZAAMHEDEN FLOWSHEMA

14. VERBODEN HANDELINGEN

Handelingen die ter plaatse van de leiding niet zijn toegestaan zonder overleg met de leidingbeheerder zijn onder andere, maar niet beperkt tot:

- het wijzigen van maaiveldniveau / leidingsdekking;
- het aanbrengen van een open of gesloten verharding;
- het onverharde maaiveld openstellen voor (werk) verkeer
- het indrijven van voorwerpen in de grond; (zoals bijv. damwanden, hei- en/of boorpalen, lichtmasten, hekwerken, tentharingen, beschoeiing, straatmeubilair, etc.);
- het opslaan van grond en/of materialen;
- het plaatsen van diepwortelende beplanting of bomen;
- het belemmeren van de toegankelijkheid van het tracé;
- het oprichten van enig bouwwerk;
- het wijzigen van waterstandniveau;
- het aanbrengen van kruisende e/o parallel liggende kabels, leidingen of drainage;
- het sonderen ten behoeve van grondonderzoek;
- het lozen van riool- en/of afvalwater;
- het plaatsen van spudpalen of baggeren van waterlopen, binnen **10 m** van de leiding;
- het opstellen van bouwterreininrichtingen;
- het opstellen en/of aftanken van voertuigen en/of machines;
- het verwijderen of verplaatsen van markeringspalen, vliegborde of meetpunten

15. OVERLEGGEN

Er dient vroegtijdig te worden vastgesteld of de voorgenomen werkzaamheden zich verenigen met de aanwezigheid van de leidingen. Er dient altijd met RRP te worden overlegd indien er sprake is van:

- a) condities zoals hierboven genoemd;
- b) niet kan worden voldaan aan de hier verder genoemde voorschriften;
- c) of enige twijfel hieromtrent.

16. BELEMMERINGENSTROOK TOEGANKELIJKHEID – AFZETTEN WERKTERREIN

De belemmeringenstrook dient bereikbaar te blijven voor controle, onderhouds- & calamiteiten-werkzaamheden. Het afzetten / omheinen van werkterreinen of eigendommen, welke invloed heeft op de bereikbaarheid van de belemmeringenstrook vereisen overleg met en schriftelijke toestemming van RRP.

Bij grote / langdurige projecten en/of werkzaamheden over langere afstand net buiten de belemmeringen strook, dient in overleg met RRP en op kosten van de uitvoerende partij de strook te worden gescheiden van het werkterrein door middel van een aaneengesloten hekwerk eventueel voorzien van info-borden.

17. BEPLANTING & WORTELGROEI

Ten behoeve van tracécontrole vanuit de lucht en vanaf de grond dient het zicht te worden vrijgehouden. Bij visuele belemmering door begroeiing behouden we ons het recht voor deze binnen de belemmeringenstrook te laten inkorten/verwijderen.

Daarnaast dient het tracé vrij gehouden te worden van bomen en planten die de leiding of de bekleding ervan zouden kunnen beschadigen door eventuele wortelgroei

18. SCHADE AAN RRP EIGENDOMMEN

Bij schades, veroorzaakt aan RRP-eigendommen, dient het werk terstond te worden stilgelegd en direct gemeld via het RRP-alarmnummer. (zie Contact)

19. BEBOUWINGSPLANNEN OF WIJZIGINGEN IN DE INFRASTRUCTUUR

Bij al uw (bouw)plannen of wijzigingen in de infrastructuur achten we het noodzakelijk om vroegtijdig contact op te nemen met RRP, gezien het feit dat er nabij de leidingen mogelijk voorzorgsmaatregelen noodzakelijk zijn. Planning- en uitvoeringstechnische problemen kunnen hiermee worden voorkomen door in het vooroverleg goede afspraken te maken. U dient hiervoor contact op te nemen met RRP Pernis; afd. UTPA. (Zie Contact)

20. WINDTURBINES, ZONNEPARKEN & HOOGSPANNINGSSYSTEMEN

Bij de planvorming voor elektriciteitsproductie en/of hoogspanningskabelverbindingen (> 1kV) nabij de RRP leidingen kan een beïnvloedingsrapport volgens relevante normen en richtlijnen noodzakelijk zijn om mogelijke nadelige effecten op de kathodische bescherming van de leiding en bijbehorende installatiedelen en aanraakveiligheid uit te sluiten. Tevens dient aangetoond te worden dat er geen sprake is van faalkans- of risico verhogende omstandigheden.

21. ONDERZOEKSRAPPORTEN

Bij het mechanisch in- of uitdrijven van voorwerpen in de grond of bij de aanleg van gesloten verharding of aarden wal, of bij een zwaar transport, kan een zettings- en/of sterkteberekening / belastingsrapport worden voorgeschreven. Een statische berekening van een object (bijv. een geluidswand) kan noodzakelijk zijn om aan te tonen dat deze voor de leidingen en/of het vrij graven ervan, geen risico vormen. Eventueel zullen bijzondere veiligheidsmaatregelen ter bescherming van de leiding(en) getroffen moeten worden.

Werkzaamheden dienen in zowel ontwerp- (rapporten, berekeningen) als uitvoeringsfase conform de geldende NEN-normen / CROW publicaties te worden voorbereid cq. uitgevoerd.

22. KOSTEN

- Reguliere toezicht: Voor het uitzetten van de leidingen en het reguliere toezicht, worden géén kosten in rekening gebracht.
- Voorzieningen: Kosten voor RRP voor voorzieningen en/of extra toezicht bovenop het reguliere toezicht en ondersteuning komen voor rekening van de uitvoerende partij.
- Onderzoeksrapporten: Kosten van de door RRP gewenste onderzoeksrapporten, zoals bijv. beïnvloedings-, belasting-, sterkte- en/of zettingsberekeningen e.d., en de daaruit voortvloeiende maatregelen, komen voor rekening van de uitvoerende partij.
- Kostenovername: Indien RRP een expertise-bureau inschakelt is vooraf een kostenovernameverklaring door de uitvoerende partij te ondertekenen.

23. LEIDINGINTEGRITEIT EN COATING ONDERZOEK

Wanneer de leiding door bijv. onvermijdelijke aanleg van wegen of objecten onbereikbaar zal worden voor onderhoud of inspectie, moet vooraf aan de werkzaamheden een coating- en leiding-integriteitsonderzoek plaatsvinden. Afhankelijk van de onderzoeksresultaten dient er rekening te worden gehouden met een voorbereidingstijd van minimaal een jaar.

24. LEIDINGCOATING

Bij (gedeeltelijke) ontgraving van de leiding moet de coating beschermd worden tegen uitdroging, beschadiging en UV-straling. Dat kan bijvoorbeeld door het toepassen van een lattendecken (op kunststofband bevestigde latten) met UV-bestendig landbouwplastic. Voordat met het aanvullen van de ontgraving wordt begonnen dient de coating altijd gecontroleerd te zijn door de leidingbeheerder. Het herstellen van (beschadigde) coating moet altijd in overleg met de leidingbeheerder plaatsvinden.

25. BODEMGESTELDHEID

Grondwerken mogen nooit leiden tot grondverschuivingen of zettingen in de belemmeringenstrook. (Zie NEN-normen) Afhankelijk van de aard van de bodem zal een eventuele bronbemaling en/of damwandconstructie moeten worden toegepast.

26. MACHINAAL GRAVEN – PROEFSLEUVEN

Allereerst dient de leiding d.m.v. handmatige proefsleuven te worden gelokaliseerd. Binnen de belemmeringenstrook mag er alleen met een tandeloze graafbak tot op een afstand van minimaal **0,5 m** van de leiding worden gegraven. Binnen die afstand is machinaal graven niet toegestaan.

27. KRUISENDE KABELS & (DRAINAGE-) LEIDINGEN (OPEN ONTGRAVING)

Bij kruisende kabels tot 1 kV of (drainage-) leidingen dient de afstand (dagmaat) tot de RRP-leiding(en) (onder en boven) minimaal **0,5 m** te blijven.

Kruisingen van kabels met een spanning van 1 kV en hoger, moeten de leiding(en) op minimaal **1 m** kruisen. Indien een neopreen slab, een PE-plaat of een mantelbuis met oversteek van **1 m** wordt toegepast, kan deze afstand worden teruggebracht tot minimaal **0,5 m**.

Alle kabels en leidingen binnen de belemmeringenstrook dienen haaks, in principe onderkruisend, in een gelijkblijvende diepte en zonder verbindingsmoffen te worden aangelegd.

Indien de drainageleiding, na overleg met de leidingbeheerder, toch dichter dan de **0,5 m** op de leiding moet komen te liggen, moet het gedeelte binnen een strook van **1 m** aan weerszijde van de leiding met de hand worden ontgraven en aangebracht.

Het aanbrengen van drainage (kruisend over en/of parallel langs de belemmeringen strook) kan pas aanvangen bij aanwezigheid van de RRP-toezichthouder.

28. KRUISENDE KABELS & LEIDINGEN (BORINGEN & PERSINGEN)

Bij sleufloze kruisingstechnieken (boren of persen bijv.) moet minimaal een afstand van **5 m** tot de leiding worden aangehouden. Boringen mogen uitsluitend worden uitgevoerd indien het door de leidingbeheerder goedgekeurde boorplan op het werk aanwezig is.

De minimale kruisingsafstand kan worden teruggebracht tot **1 m** boven en onder de leiding onder de voorwaarde dat de leiding volledig en tot **0,5 m** onder de leiding zichtbaar is.

Indien de leiding(en) te diep liggen om vrij te leggen, zal er tussen het intredepunt en de leiding(en), op ongeveer **2 m** voor de leidingen een damwandscherm moeten worden aangebracht, tot minimaal **1 m** onder de diepst liggende leiding. Het aanbrengen van een proefsleuf / damwandscherm mag pas aanvangen bij aanwezigheid van de RRP-toezichthouder.

29. PARALLELE KABEL EN (DRAINAGE-) LEIDINGEN

Parallele kabels en leidingen (incl. drainageleidingen) moeten in aanwezigheid van de toezichthouder, buiten de belemmeringenstrook worden aangelegd, en nadat de leiding middels bijv. piketpaaltjes is gemarkeerd. Indien bij de aanleg hiervan een overlapping van belemmeringenstroken onvermijdelijk is, dient dit vooraf d.m.v. een overeenkomst te worden vastgelegd.

30. KATHODISCHE BESCHERMING

De kathodische bescherming van de RRP-leidingen mag in geen geval worden verstoord of beïnvloed door bijv. nieuw aan te leggen kabels, leidingen of zonneparken bijv. (Zie NEN-normen) Om de interferentie tussen de kruisende leidingen te kunnen meten, moeten meetdraden, conform RRP-richtlijnen, op de kruisende leidingen worden aangebracht en in een voor RRP toegankelijke meetpaal worden geplaatst.

31. VRIJE OVERSPANNING

De RRP-leidingen moeten bij ontgraving waar nodig doelmatig en stabiel ondersteund worden tegen doorhangen. Voor leidingen $\leq 6''$ (\varnothing 150 mm) geldt een maximale vrije overspanning van **2 m**. Voor leidingen $> 6''$ geldt een vrije overspanning van maximaal **4 m**.

32. TIJDELIJK TRANSPORT OVER DE LEIDING

Zware transporten over de belemmeringenstrook buiten verharde terreinen is zonder uitdrukkelijke RRP-goedkeuring niet toegestaan.

1. Wanneer een *enkel transport* over de leiding onvermijdelijk is, moet voorafgaande aan de werkzaamheden, overlegd worden met RRP over de te treffen voorzieningen. Men dient minimaal rekening te houden met:
 - a) de actuele diepteligging van de leiding welke niet mag worden aangetast,
 - b) staalplaten voor de lastverdeling uitgelegd over de belemmeringenstrook
 - c) de maximale belasting van **2 ton/m²** of een maximale aslast van **10 ton**.
2. Bij een *intensiever of zwaarder transport* is een plan van aanpak te overleggen, welke de te treffen voorzieningen beschrijft, zoals o.a.:
 - a) een vrijdragende overbruggingsconstructie d.m.v. bijv. dragline schotten;
 - b) een aan weerszijden van het werktracé te plaatsen verkeersfuik, gemaakt van een deugdelijke afzetting;
 - c) het transport type en aantal bewegingen;
 - d) de maximale belasting over het tracé;
 - e) de te verwachten zettingen rondom de leiding;
 - f) het uitsluiten van onnodig (werk)verkeer over het tracé.Verder dient een zettings- en/of sterkteberekening aan te tonen dat de veilige en ongestoorde ligging van de leiding(en) wordt gewaarborgd.

33. DAMWAND

Bij het plaatsen van een damwand dient zettingen te worden voorkomen en moet de afstand tussen damwand en buitenmaat van de leiding (dagmaat) minimaal **1 m** bedragen, onder de voorwaarde dat de leiding zichtbaar is. Tevens is het verplicht de leiding d.m.v. draglineschotten te beschermen tegen vallende voorwerpen, zoals damwanden. Toezicht van de leidingbeheerder bij uitvoering is vereist.

34. LOOPPAD

Het is verboden om op leidingen te lopen of deze als werksteun te gebruiken. Daarnaast moeten de leidingen beschermd zijn tegen vallende voorwerpen.

35. ONTGRAVING AANVULLEN

Leidingen die volledig ontgraven zijn, moeten nadat de RRP-toezichthouder de coating heeft gecontroleerd, worden aangevuld en verdicht in lagen van **30 cm** schoon en puinvrij zand / grond, tot **30 cm** boven de leiding. Daarna wordt overgegaan tot cultuurtechnisch herstel.

36. VERONTREINIGDE BODEM

Werkzaamheden in verontreinigde grond moeten uitgevoerd worden conform CROW publicatie. Indien nabij de leiding tijdens werkzaamheden verontreinigingen worden aangetroffen dienen de werkzaamheden gestaakt en de leidingbeheerder direct geïnformeerd te worden

37. GRONDBELASTING, OPSLAG

Het is niet toegestaan om grond of andere materialen boven of in de directe omgeving van de leiding (tijdelijk) op te slaan. Voor grondopslag geldt in veengebieden een maximumhoogte van **0,2 m**, voor alle andere grondsoorten geldt een maximum van **1 m**.

38. SLOTEN EN WATERLOPEN

Bij het aanleggen, graven en opschonen van sloten en waterlopen moet een dekking van tenminste **1 m** tussen de vaste bodemsloot en bovenkant van de leiding in acht worden genomen of anderszins in overleg met RRP vooraf goedgekeurde beschermingsconstructie boven de leiding worden aangebracht.

39. INMETEN

De door RRP, binnen de belemmeringenstrook, schriftelijk toegestane bouwwerken, kabels en/of leidingen dienen in coördinaten stelsel ETRS89 UTM Zone 32 te worden ingemeten.

40. PROFIELTEKENING

Bij oppervlakte veranderingen dienen er profieltekeningen ten opzicht van NAP te worden gemaakt. Deze gegevens dienen in een met RRP overeengekomen formaat binnen de daartoe overeengekomen termijn te worden aangeleverd.

41. SPRINGSTOFFEN & MUNITIE

Werkzaamheden met – en het opruimen van springstoffen en/of munitie in de nabijheid van de leidingen mogen alleen onder strikte voorwaarden en na schriftelijke toestemming van de leidingbeheerder worden uitgevoerd.

42. AFVAL

Afval in of nabij de belemmeringenstrook moet direct worden verwijderd van het werkterrein.

43. BIJZONDERHEDEN

Bijzondere voorvallen, afwijkende ligging en overige incidenten dienen direct bij het KLIC - contactpunt en de leidingbeheerder gemeld en gerapporteerd te worden.

44. VOORSCHRIFTEN, NORMEN EN WETGEVING

Een NEN norm is een samenvatting waarin beschreven staat welke afspraken er zijn, of aan welke specificaties of criteria een product, dienst of methode moet voldoen. NEN inventariseert, als neutrale instantie, aan welke normen (waaronder NEN normen) behoefte is. De NEN is geen verplichting, maar het garandeert wel dat je voldoet aan de eisen welke de wet aan je stelt.

Om de veiligheid en integriteit van onze leidingen te waarborgen, dienen alle relevante, meest recente veiligheidsnormen en wetten te worden nageleefd, CROW-richtlijnen te worden toegepast en NEN normen te worden gevolgd vanaf het ontwerp tot en met de werkzaamheden in de uitvoeringsfase.

De - al dan niet - in dit boekje genoemde voorwaarden, normen en wetten kunnen worden herzien en / of worden vervangen. Bedoeld om duidelijk aan te geven onder welke condities werkzaamheden nabij de leidingen, kabels en/of toebehoren van RRP zijn toegestaan, zijn altijd de meest recent geldende versie van de voorwaarden, normen en wetten van toepassing.

Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

RRP Grondroervoorwaarden Nederland
is een uitgave van N.V. Rotterdam Rijn-Pijpleiding Maatschappij
Afdeling Urban- & Third Party Affairs
Versie 1 – december 2021

45. CONTACT

N.V. Rotterdam-Rijn Pijpleiding Maatschappij (RRP)**Alarmnummer** **+31 77 - 35 15 753** (24/7 bereikbaar)

De leidingen van RRP vanaf Europoort Botlekgebied tot aan de spoorlijn Boxtel - Eindhoven in Noord-Brabant evenals de ASP- en alle SNR- & SNC-leidingen vallen onder RRP-toezicht district West.

District West - Vestiging Pernis - Hoofdkantoor

Havennummer 3045
Bezoekadres Butaanweg 215
 3196 KC VONDELINGENPLAAT
Postadres Postbus 490
 3190 AK Hoogvliet
Telefoon centrale +31 10 - 29 58 444
Website www.RRPweb.nl
E-Mail INFO@RRPweb.nl

Afdeling**Pipeline Inspectie West (PIW)**

E-Mail PIW PIW@RRPweb.nl
Telefoon PIW-RRP (G) +31 10 - 29 58 420 (tbv RRP leidingen in district West)
Telefoon PIW-Derden (G) +31 10 - 29 58 425 (tbv ASP & SHELL leidingen in district West)

Afdeling**Urban- & Third Party Affairs (UTPA)**

E-Mail UTPA@RRPweb.nl
Telefoon UTPA (G) +31 10 - 29 58 421

De leidingen van RRP vanaf de spoorlijn Boxtel - Eindhoven tot aan de grens met Duitsland in Venlo vallen onder RRP-toezicht district Oost.

District Oost - Vestiging Venlo - Tankenpark / Pompstation

Bezoekadres Manegeweg 20
 5916 NB VENLO
Telefoon centrale +31 77 - 32 01 555

Afdeling**Pipeline Inspectie Oost (PIO)**

E-Mail PIO PIO@RRPweb.nl
Telefoon PIO-RRP (G) +31 77 - 32 01 550 (tbv RRP leidingen in district Oost)

(G) = Groepsnummer Het binnenkomende gesprek wordt volgens ingestelde volgorde doorverbonden naar de collega's binnen de betreffende afdeling.

Kabel- en Leiding Informatie Centrum - KLIC

(Voor het doen van Graaf-, Oriëntatie- of Calamiteiten meldingen)
Website <https://www.kadaster.nl/klic-melding-kabel-en-leidinginformatie>
Telefoon (gratis) 0800 - 00 80

Verzonden: 6/7/2023 2:12:01 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: belangenvereniging

(Mede) namens: Nederlandse Kitesurf Vereniging

Organisatie: Nederlandse Kitesurf Vereniging

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

ja, alternatieven waarbij kitesurfers onbelemmerd kunnen blijven kitesurfen en hun gezondheid geborgd blijft.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

of significant negatieve gezondheidseffect op kitesurfers die tijdens of na werkzaamheden actief zijn , kunnen worden uitgesloten

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

niet bekend

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

niet bekend

Verzonden: 6/13/2023 6:50:41 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: [REDACTED]

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Nee

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

nee

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Wij zijn gebruiker van de buisleidingstraat Nederland.

Wij pachten grond van LS-Ned en bezitten zelf nog gronden rondom het voorgenomen tracé. Deze gronden hebben wij voornamelijk in gebruik als weiland voor ons paarden opfokbedrijf.

Het is voor ons van belang om pro-actief op de hoogte te worden gehouden van de planning zodat wij kunnen anticiperen op grond die eventueel wordt onttrokken voor de nieuwe buisleiding.

Het is voor onze bedrijfsvoering van groot belang dat de werkzaamheden op onze grond zo kort mogelijk duren zodat de verstoring van onze bedrijfsvoering zo kort mogelijk is.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Ik ben positief over de manier waarop deze inloopbijeenkomst is georganiseerd.

Verzonden: 6/14/2023 9:35:27 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Het tracé kruist een belangrijk en zeer druk gebruikt fietspad genaamd 'Trambaanpad' tussen Hellevoetsluis en Spijkenisse. Omdat er weinig stoplichten zijn en weinig doorgaand autoverkeer, is het fietspad een ideale route voor de fietsers om vanuit de aanliggende dorpen naar hun bestemming te reizen. In het project daarom worden gezorgd voor zo min verstoring tijdens de werkzaamheden.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

-

Verzonden: 6/14/2023 9:39:13 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s): [REDACTED]
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

-

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Het te onderzoeken tracé loopt waarschijnlijk over ons (voormalig gemaalwachter) huisje. Ik wil in detail geïnformeerd worden of het tracé mijn perceel gaat raken.

Verzonden: 6/14/2023 9:43:16 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s): [REDACTED]
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Tolweg
Huisnummer: 45 A
Postcode: 3223 CD
Woonplaats: Hellevoetsluis
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

-

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Dat de Veiligheidsregio pro-actief wordt betrokken bij deze projecten en zijn inbreng kan leveren op het aspect veiligheid in de ruimste zin.

Verzonden: 6/14/2023 9:53:39 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

De leidingstraat komt gedeeltelijk over het bouwvlak van mijn perceel aan de Rijswaartsedijk. Als de leidingstraat aan de achterzijde van mijn bedrijfspand komt, is het aan beide zijden omsloten door leidingen. Dit is voor mij niet acceptabel. Als de leidingstraat ca 50 meter meer van noord-oost naar zuid-west aangelegd kan worden, dan heeft mijn bedrijfspand minder overlast.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

-

Verzonden: 6/14/2023 9:58:26 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Ik verwijs naar een artikel in het AD van 11 juni 2023 "Windparken verstoren groei plankton en daarmee de voedselketen op de Noordzee". Ik pleit ervoor dat dit aspect nader in de procedure m.e.r. wordt onderzocht en dat in het MER rapport de bevindingen worden vermeld.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Ik vraag in het bijzonder aandacht voor de controle dat schippers in geval van op drift raken geen onverantwoorde maatregelen nemen die de bodem cq de leidingstraat kunnen beschadigen.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

-

Verzonden: 6/14/2023 10:22:44 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s): [REDACTED]
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Politiek
(Mede) namens: ONS Brielle
Organisatie: Gemeente Voorne aan Zee

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Nee

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Nee

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Ik heb tijdens de informatiebijeenkomst in Brielle (Vierpolders) een tweetal vragen gesteld waarop ik geen duidelijk antwoord heb ontvangen.

- 1) Waarom 525 kV? De keuze voor DC begrijp ik ivm transportverliezen, maar die 525 kV lijkt willekeurig maar is het waarschijnlijk niet.
- 2) Waarom inverters bij Moerdijk of Geertruidenberg? Als antwoord werd gegeven dat het Maasvlakte-net vol zit, maar als de kolencentrales worden uitgefaseerd komt er toch voldoende capaciteit vrij om het huidige hoogspanningsnet te gebruiken?

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Nee

Verzonden: 6/15/2023 9:43:01 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s): [REDACTED]
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

-

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Ik vraag aandacht voor de Russische spionageschepen die onze zee bevaren en onderzoeken wat hier gebeurt.

Onze energievoorzieningen moeten beveiligd worden tegen sabotage en bedreigingen. Wilt u nadenken over maatregelen ter preventie van sabotage aan onze energievoorzieningen. We mogen de ondermijnende activiteiten niet onderschatten.

Verzonden: 6/15/2023 4:33:54 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Mesonweg
Huisnummer: 8 -12
Postcode: 3542 AL
Woonplaats: Utrecht
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Knauf BV

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

-

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Ons bedrijf is geïnteresseerd in mogelijkheden om via een aansluiting producten af te nemen die via de buisleidingen van de Delta Rhine Corridor getransporteerd worden. Een contact van de Gasunie met ons bedrijf stellen wij op prijs.

Verzonden: 6/15/2023 4:36:38 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s): [REDACTED]
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Ik reageer in verband met de Onkelsloot die een aantal jaren geleden als toeristisch/recreatie/natuurgebied tussen s Gravenmoer, langs Dongen richting Tilburg. De bestaande gasleiding ligt langs de Onkelsloot. Ik pleit ervoor dat de aanleg van de buisleidingen van het Delta Rhine Corridor er niet toe leiden dat het zorgvuldig ingerichte gebied verstoord – en liefst verbeterd- wordt.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

-

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

-

Verzonden: 6/15/2023 4:39:24 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

-

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Wij wonen binnen het voorgenomen tracé en merken op dat wij, in tegenstelling tot onze burens de uitnodiging over dit project niet hebben ontvangen.

Verzonden: 6/15/2023 4:42:40 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Wij wonen aan een hofje met daaraan grenzend een weiland dat deel uitmaakt van een poldergebied. De huidige leiding loopt erg dicht bij ons huis. In dit weiland ligt de bestaande gasleiding. En in dit poldergebied, waar dit weiland deel vanuit maakt komen windmolens en worden er hoogspanningsmasten geplaatst, waarin het voorgenomen tracé nu wordt geprojecteerd. Wij pleiten er daarom voor het poldergebied waar dit stuk weiland deel vanuit maakt, niet gebruiken en het tracé te richting Raamsdonksveer te verleggen. Wij maken ons ook zorgen over de veiligheid.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

-

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

-

Verzonden: 6/15/2023 4:46:18 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: [REDACTED]

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Op het perceel waar de maatschap zijn bedrijf uitoefent komt een hoogspanningsverbinding 380kV Oost. Van de projecten Nederwiek 3 380kV Geertruidenberg-Krimpen/Crayestein wensen wij op ons perceel geen hinder te ondervinden.

Met betrekking tot het project Nederwiek 3 pleiten wij ervoor dat het bovengrondse station niet op of nabij ons perceel wordt gerealiseerd.

Met betrekking tot het project 380kV Geertruidenberg-Krimpen/Crayestein gaan drie van tien zoekgebieden over of langs ons perceel. Omdat wij al een hoogspanningsverbinding bij ons perceel hebben er nog een krijgen, pleiten wij ervoor dat het tracé Geertruidenberg-Krimpen/Crayestein ons perceel mijdt.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

-

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

-

Verzonden: 6/16/2023 8:44:22 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s): [REDACTED]
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: [REDACTED]

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Er loopt een bestaande verbinding op ca 70 meter van mijn perceel. Als gekozen wordt voor een verbinding over 'corridor 2' dan is dat wegens de toename van het aantal verbindingen voor mij niet aanvaardbaar wegens de verwachte waardevermindering van mijn woning en mogelijk gezondheidsproblemen. Mijn voorkeur gaat dan uit naar keuze van een ander corridor in een volgende fase.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

-

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

-

Verzonden: 6/19/2023 2:05:55 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Bouvignelaan
Huisnummer: 5
Postcode: 4836 AA
Woonplaats: Breda
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: Waterschap Brabantse Delta

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Locatie converterstation Geertruidenberg: Als WBD opgave voor dijkversterking GEA-WAD. Hierbij willen we de mogelijkheid behouden om de primaire waterkering ter hoogte van de Standhazensedijk terug te leggen. Hierdoor zou een van de onderzochte locaties op pagina 5 van bijlage II buitendijks komen te liggen. In dat geval zou het de voorkeur hebben om hier bij het ontwerp van het nieuwe converterstation al rekening mee te houden (bijv. door het converterstation verhoogd/op een terp te realiseren).

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Overstromingskans en wateroverlast summier beschreven. Het is benoemd maar niet als onderdeel van deelaspect 'Invloed op ruimtelijke functies'. In de Rijksbrief Water en Bodem sturend van 25 november 2022 zet het rijk in op een stop van ontwikkelingen in het buitendijks gebied en gebieden die van belang zijn voor het bergen van water. Het onderwerp wateroverlast en overstromingskans gelet hierop als deelaspect opnemen ipv als onderdeel van deelaspect 'Invloed op ruimtelijke functies'.

p.40 toevoegen NNP(natte natuur parles) bij 'Beperken van milieueffecten door beperken of voorkomen van ingrepen op locaties met bekende waarden zoals waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, NNN, Natura 2000-gebieden, bosschages, landschappelijke waarden, bekende archeologische objecten/gebieden, gebieden met aardkundige of hoge archeologische verwachtingswaardes'.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zoeklocatie converterstation Moerdijk ligt buitendijks. In de Rijksbrief Water en Bodem sturend van 25 november 2022 zet het rijk in op een stop van ontwikkelingen in het buitendijks gebied en gebieden die van belang zijn voor het bergen van water.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Nu nog niet

Verzonden: 6/20/2023 10:11:51 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens: mijn echtgenoot
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Het hoogspanningsstation zou op het industrieterrein van Moerdijk kunnen worden aangelegd, op een zodanige manier dat het dorp en de dorpsbewoners er geen overlast van ondervinden.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

-

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Ons dorp Moerdijk is de laatste tien jaar zwaar belast met nieuwe ontwikkelingen. Ik noem er een paar: Plannen om het dorp Moerdijk op te heffen (alle woningen af te breken), Windpark, migranten, de komst van LPM (Logistiek Park Moerdijk) en een truck parking.

Wanneer in Moerdijk een hoogspanningsstation voor Nederwiek 3 wordt aangelegd, wordt Moerdijk nog verder belast. Daar zijn wij tegen. Wanneer is het genoeg? Het dorp is klein van omvang en qua inwoners. Toen wij in 2013 in Moerdijk kwamen wonen, was het een rustig dorp met natuur en ruimte. De leefbaarheid gaat snel achteruit. Daarom zijn wij tegen de aanleg van een hoogspanningsstation in Moerdijk voor aansluiting van het Net op Zee Nederwiek

Verzonden: 6/20/2023 10:15:27 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: [REDACTED]

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Als er een ondergrondse verbinding van Nederwiek 3 naar Geertruidenberg moet worden aangelegd, komt die in de omgeving van mijn woning en bedrijf. Hiervoor zullen grondwerkzaamheden plaatsvinden. Ik verwacht daar zodanige overlast van waardoor mijn bedrijf schade oploopt.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

-

Verzonden: 6/22/2023 8:30:05 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Geen

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Geen

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Het is belangrijk dat wordt onderzocht in hoeverre er een kans is op verzakkingen en verschuivingen van de grond met betrekking tot de graafwerkzaamheden.

In hoeverre kan het kwaad als de russen weten waar onze kabels liggen.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Rond de kop, langs de N215, is de beste locatie als het project doorgaat. Bij voorkeur niet door het duingebied.

Verzonden: 6/22/2023 8:47:58 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

- Onderzoeken of het converterstation op Borssele kan worden aangesloten.
- Onderzoeken of het converterstation beter op de Maasvlakte geplaatst kan worden.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

In verband met het milieu moet worden onderzocht wat de effecten zijn op de groene lijn door het Haringvliet heen. Er is vroeger veel gedumpt in het Haringvliet, dus wellicht kan beweging over de bodem een chemische reactie veroorzaken. Wat zou een dergelijke reactie doen met al het leven (zoals de steur die nog moet worden uitgezet) in het Haringvliet.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Geen

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Geen

Verzonden: 7/1/2023 11:17:24 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: [REDACTED]

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Hier liggen al teveel leidingen, waardoor door de wirwar het gevaar tot raken toeneemt.

Word het gevaar van trefdoel met grote gevolgen niet steeds groter.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Ondergronds de leiding aanleggen.

Welke effect hebben de leidingen voor een agrarisch bedrijf.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Productie van gezond voedsel.

Effecten op de grond waarden.

Economische bedrijfsvoering van een akkerbouwbedrijf

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Betrokkenen moeten persoonlijk op de hoogte worden gesteld.

Er moet een markt conforme vergoeding komen voor mensen die last hebben van leidingen op hun grond

Verzonden: 7/3/2023 10:49:04 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Ja n.l kabel trace opschuiven richting brouwersdam of zelfs door de brouwersdam en dan door de grevelingen naar de biesbos

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

vlgs mij niet

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

kost misschien iets meer maar bespaart een veelvoud aan wensen van de div.mensen ,organisatie's etc

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

zie 2

Verzonden: 7/4/2023 1:31:15 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s): [REDACTED]
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Handelsweg
Huisnummer: 100
Postcode: 2988 DC
Woonplaats: Ridderkerk
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: Waterschap Hollandse Delta

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Nee

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Nee

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Nee

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Water en bodem zijn sturend en als waterschap worden we graag aan de voorkant betrokken voor het inbrengen van onze belangen. Onze officiële zienswijze is bijgesloten.

Verzonden: 7/8/2023 2:34:40 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: [REDACTED]

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

nvt

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

nvt

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

nvt

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

nvt

Goedereede, 8 juli 2023.

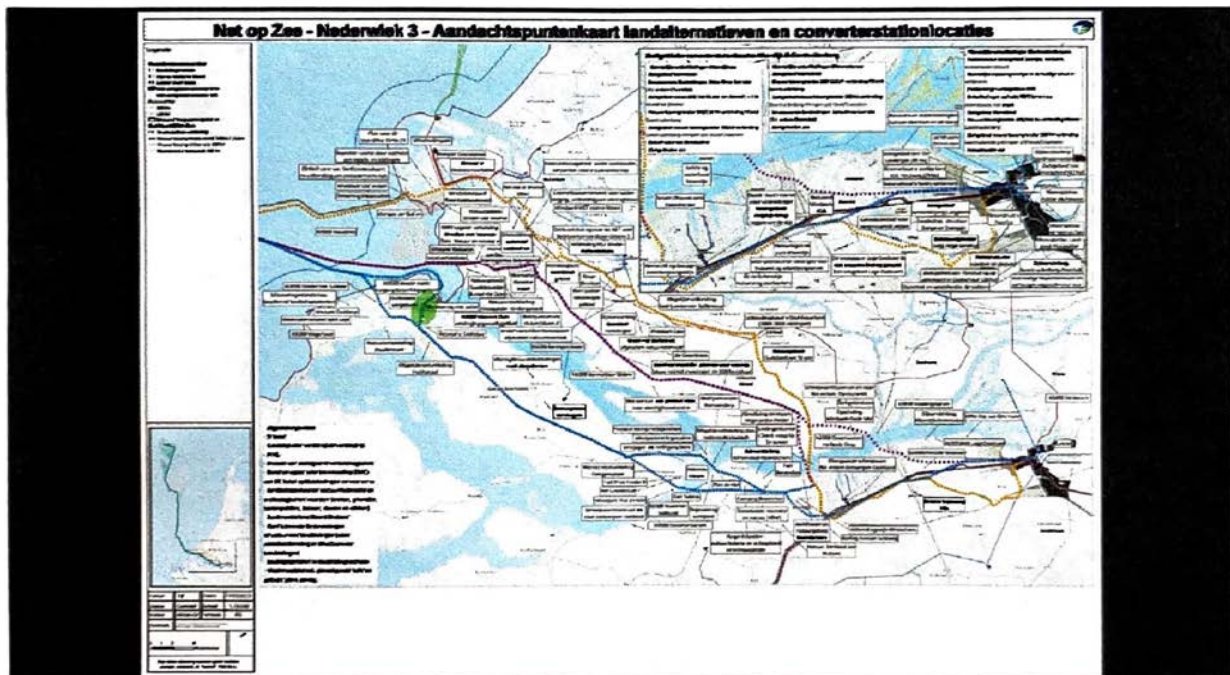

Betreft: Zienswijze conceptnota Reikwijdte en Detailniveau Nederwiek 3

Geachte heer/mevrouw,

Via deze zienswijze willen wij reageren op de conceptnota Reikwijdte en Detailniveau Nederwiek 3.

Het gaat om het tracé alternatief Goeree-Overflakkee. Op onderstaand ingevoegde kaart ziet u met groen een cirkel gearceerd. Wij hebben een akkerbouwbedrijf en in o.a. dit groen gearceerde gebied hebben wij landbouwgrond in gebruik.

Wij willen geen hoogspanningskabel door de landbouwgrond die wij beboeren. Het graafwerk hiervoor kan de huidige drainage in het land beschadigen. Als in de toekomst de drainage moet worden vervangen of andere grondwerkzaamheden nodig zijn, dan zal dit extra kosten met zich meebrengen betreffende o.a. Klic melding. Wij vragen ons ook af wat zo'n hoogspanningskabel in de grond betekent voor de waarde van de grond.

In afwachting van uw reactie

Met vriendelijk groet,

Verzonden: 7/8/2023 6:54:19 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Postbus
Huisnummer: 4472
Postcode: 3006 AL
Woonplaats: Rotterdam
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres:
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Evides Waterbedrijf

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Net op zee Nederwiek 3
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Evides Waterbedrijf

Postbus 4472
3006 AL Rotterdam
www.evides.nl

KvK 24170650
BTW NL0071.97.032.B01
IBAN: NL23 BNGH 0285 0423 94 / BIC: BNGHNL2G

Uw kenmerk: --
Ons kenmerk: Infra/AMI/MS/04-07-2023
Datum: 30 Juni 2023
Onderwerp: Reactie concept NRD Net op zee Nederwiek 3

Contactpersoon: [REDACTED]
Afdeling: Asset Management Infra
Telefoon: [REDACTED]
E-mail: [REDACTED]

Geachte heer, mevrouw,

Middels dit schrijven maakt Evides N.V. (hierna te noemen: Evides) haar reactie kenbaar op de concept notitie reikwijdte en detailniveau(NRD) voor het project Net op zee Nederwiek 3

Belang Evides

Evides staat voor een betrouwbare drinkwaterlevering aan ruim 2,5 miljoen klanten en de industrie in zuidwest Nederland. De aanwezigheid van leidingnetten en installaties van Evides in dan wel in de directe nabijheid van de mogelijke hoogspanningsverbindingen, vormt een directe aanleiding voor Evides tot het geven van een zienswijze op de thans ter inzage planvorming.

Ongestoorde ligging en functionaliteit Evides productiefaciliteiten

Voor Evides is een ongestoorde ligging en bedrijfsvoering van haar innamestations en productiefaciliteiten (b.v. bekkens, reservoirs, pompstations, terreinleidingen, zuiveringswerken) van wezenlijk belang teneinde de productie en leverantie van water te kunnen waarborgen. Het is van essentieel belang dat de aanwezige Evides infrastructuur te allen tijde veilig bereikbaar zijn en blijven, niet alleen in geval van calamiteiten en onderhoudswerkzaamheden.

Ongestoorde ligging en bereikbaarheid Evides leidingen

Voor Evides is een ongestoorde ligging van haar drink- en industriewaterleidingen van wezenlijk belang teneinde de leveringszekerheid te kunnen waarborgen. Voorts is het essentieel dat de aanwezige Evides leidingen te allen tijde bereikbaar zijn en blijven, niet alleen in geval van calamiteiten en onderhoudswerkzaamheden, maar ook voor wijzigingen aan of uitbreidingen van haar leidingnetwerk. Daarbij is het van eminent belang dat te allen tijde veilig kan worden gewerkt.

Bezwaren Evides

In het document 'concept notitie NRD' wordt beschreven op welke wijze eisen en specificaties worden onderzocht en vastgesteld voor de mogelijke tracé-alternatieven voor de aanleg en realisatie van een ondergrondse hoogspanningsverbinding. Hieronder geven wij voor de mogelijke tracés onze aandachtspunten.

A. Leidingen

1. Aanlegfase

Tijdens de aanlegfase worden de belangen van Evides in meer of mindere mate geraakt als gevolg van aanwezigheid van ondergrondse en bovengrondse assets van Evides en leidingkruisingen en parallellegging met Evides drinkwater- dan wel industriewatertransportleidingen. Dit vergt altijd toetsing en accordering van Evides.

2. Beheerfase

Niet alleen met betrekking tot de aanlegfase, maar eveneens voor de fase van beheer en onderhoud van de in de nabijheid van de kabelverbinding gelegen Evides leidingen zijn er gevolgen. Onze bezwaren zien op de volgende punten:

- A. De gevolgen voor Evides als gevolg van de aanwezigheid van de hoogspanningsverbinding voor de continuïteit en leveringszekerheid van drink- en industriewater in geval van calamiteiten of noodzakelijk onderhoud aan haar leidingen.
- B. Niet duidelijk is welke voorwaarden TenneT hanteert indien Evides werkzaamheden aan haar leidingen uitvoert in directe nabijheid van de hoogspanningsverbinding.
- C. Bij grondroerende werkzaamheden van Evides in de nabijheid van de hoogspanningsverbinding zal de leidingexploitant (TenneT) extra veiligheidsmaatregelen opleggen. Het is niet duidelijk is welke extra maatregelen dit zijn en wat de bijbehorende meerkosten voor Evides zijn.
- D. De elektrische en thermische beïnvloeding van de Evides leidingen als gevolg van de aanwezigheid van de hoogspanningsverbinding dienen te worden getoetst in het voortraject alvorens tot ontwerp wordt overgegaan. De belangen van Evides dienen, mede aan de hand van de geldende normen en eisen, in een zo vroeg mogelijk stadium te worden betrokken bij de tracékeuze.
- E. Tot slot maakt Evides zich zorgen over de vraag of het in de toekomstige situatie nog mogelijk is om nieuwe aansluitingen te maken op de bestaande drinkwater en industriewaterleidingen en indien dit wel het geval is, tegen welke meerkosten.

B. Delta Rijn Corridor

In deze concept NRD wordt een alternatief benoemd, de Delta Rijn Corridor. In deze zienswijze zullen wij hier niet verder op ingaan. Onze reactie daarop zal gebeuren in de participatie van dat plan als ook op de concept NRD die daarop zal volgen.

C. Tracéalternatief Binnenwater

In dit alternatief zullen op meerdere locaties Evides leidingen gekruist kunnen worden. Bij de Haringvlietdam ligt een transportleiding in langsrichting in de Haringvlietdam.

Deze zal bij het ondergronds kruisen van de dam door Tennet geen nadelige gevolgen ondervinden. Alleen het alternatief van Rijkswaterstaat om over land de Haringvlietdam te kruisen zal wel impact hebben op de aanwezige transportleiding. De impact hiervan zal in beeld moeten worden gebracht.

Nabij Tiengemeenten aan de noordzijde ligt een tracé van 2 leidingen van Evides onder de watergang. Daar zal naar gekeken moeten worden of dit tracé te behouden is als aan die zijde gewerkt gaat worden. Als laatste zal bij de Amer een pakket transportleidingen van Evides gekruist moeten worden. Vanuit Evides zal het kruisen van deze leidingen onderlangs moeten gebeuren door Tennet. Een alternatief kan zijn om de Evides leidingen ten noorden aan land te kruisen. Dit is reeds al in een gesprek met Janna Boonstra van Tennet besproken.

D. Tracéalternatief Goeree -Overflakkee

Bij het tracéalternatief over Goeree-Overflakkee zullen er meerdere leidingen van Evides gekruist worden of parallel daaraan gevolgd worden. Hiervoor zal een goede impact analyse gemaakt moeten worden. Daarbij moeten ook de punten die bij punt A in deze brief worden benoemd meegenomen moeten worden.

Daarnaast komt dit alternatief over de productielocatie Ouddorp van Evides. Dit is de locatie waar nu de aanlanding is gepland en een Natura 2000 gebied is. Voor Evides is het niet akkoord als de aanlanding plaatsvindt binnen het gebied waar grondwaterwinning plaatsvindt.

E. Tracéalternatief Voorne- Hoeksche Waard

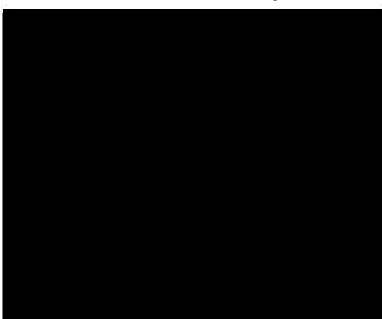
Voor het tracéalternatief Voorne- Hoeksche Waard gelden ook dezelfde aandachtspunten die bij punt A in deze brief zijn benoemd. Hierbij zullen wederom meerdere leidingen van Evides gekruist moeten worden of parallel gevolgd worden.

Conclusie en vervolg (Participatie)

Evides heeft een zorg dat zij haar beheer en onderhoud van haar leidingen in de nabijheid van de voorgenomen activiteit niet of onvoldoende kan continueren. Om te borgen dat Evides haar wettelijke taak nu en in de toekomst tegen de zo laagst mogelijke maatschappelijke kosten kan blijven uitvoeren, dient hier op voorhand duidelijkheid over te zijn. Wij hopen middels deze reactie onze belangen en zorgen inzichtelijk te hebben gemaakt en vragen wij u deze mee te nemen bij de verdere planvorming.. Naast de werksessies is het nuttig en raadzaam om in direct contact met Evides de mogelijke raakvlakken uit te werken tot een haalbaar voorkeuralternatief.

Wij hopen middels deze reactie onze belangen en zorgen inzichtelijk te hebben gemaakt en vragen wij u deze mee te nemen bij de verdere plan- en besluitvorming. Verder blijven wij graag op de hoogte van het verdere verloop van het project.

Hoogachtend,
Evides Waterbedrijf

Verzonden: 7/11/2023 10:25:07 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s): [REDACTED]
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Dokter Stolteweg
Huisnummer: 2
Postcode: 8025 AV
Woonplaats: Zwolle
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: ondernemersvereniging
(Mede) namens:
Organisatie: LTO Noord

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Zie bijgevoegde zienswijze.

95688449_9175040_041ZH_WvG_Bureau_Energieprojecten_-_ziensw-
_concept_Notitie_Reikwijdte_en_Detailniveau_Net_op_zee_Nederwiek_3.pdf

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

idem

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

idem

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

idem

t: 088 888 6666
e: info@ltonoord.nl
w: www.ltonoord.nl

Postadres:
Postbus 240
8000 AE Zwolle

Hoofdkantoor:
Dr. Stolteweg 2
8025 AV Zwolle

AANTEKENEN

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Net op zee Nederwiek 3
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Datum: 11 juli 2023

Betreft: **Zienswijze concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Net op zee Nederwiek 3**

Geachte heer, mevrouw,

LTO Noord heeft namens de LTO Noord-afdelingen Voorne – Putten, De Hoeksche Waard en Goeree - Overflakkee met speciale belangstelling kennisgenomen van de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) voor een ondergrondse hoogspanningsverbinding van het windenergiegebied Nederwiek in de Noordzee naar de gemeente Geertruidenberg of Moerdijk zoals deze tot en met donderdag 14 juli 2023 ter inzage is gelegd door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en netbeheerder TenneT. Deze concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau geeft LTO Noord, als belangenbehartiger van de agrarische sector en onze leden in het bijzonder, mede namens onze LTO Noord-afdelingen Voorne – Putten, De Hoeksche Waard en Goeree - Overflakkee aanleiding om van de gelegenheid gebruik te maken schriftelijk een zienswijze in te dienen.

Allereerst is het een goede zaak dat het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en netbeheerder TenneT deze conceptnotitie tot stand hebben laten komen met de inbreng van regionale overheden, externe partijen en betrokkenen in de omgeving. Door in gesprek te gaan met inwoners en andere belanghebbenden met kennis van het onderzoeksgebied kan een goed beeld worden neergezet van de ruimtelijke inpassing van de ondergrondse hoogspanningsverbinding en de te beschermen kernkwaliteiten van het gebied. Echter hebben wij het gevoel dat de betrokkenheid van de landbouw, die toch een wezenlijk deel uitmaakt van het onderzoeksgebied waar deze hoogspanningsverbinding in komt te liggen, onvoldoende is meegenomen in het participatieproces. In dit onderzoeksplan komt de landbouw namelijk maar oppervlakkig voor. Bovendien wordt er in het stuk niet gesproken over landbouw maar gaat het systematisch over bedrijven en/of grondeigenaren. Het participatieproces moet representatief zijn voor de mensen die het betreft en daar hoort hier nadrukkelijk ook de landbouw bij.

Daarom hebben wij nog enkele opmerkingen:

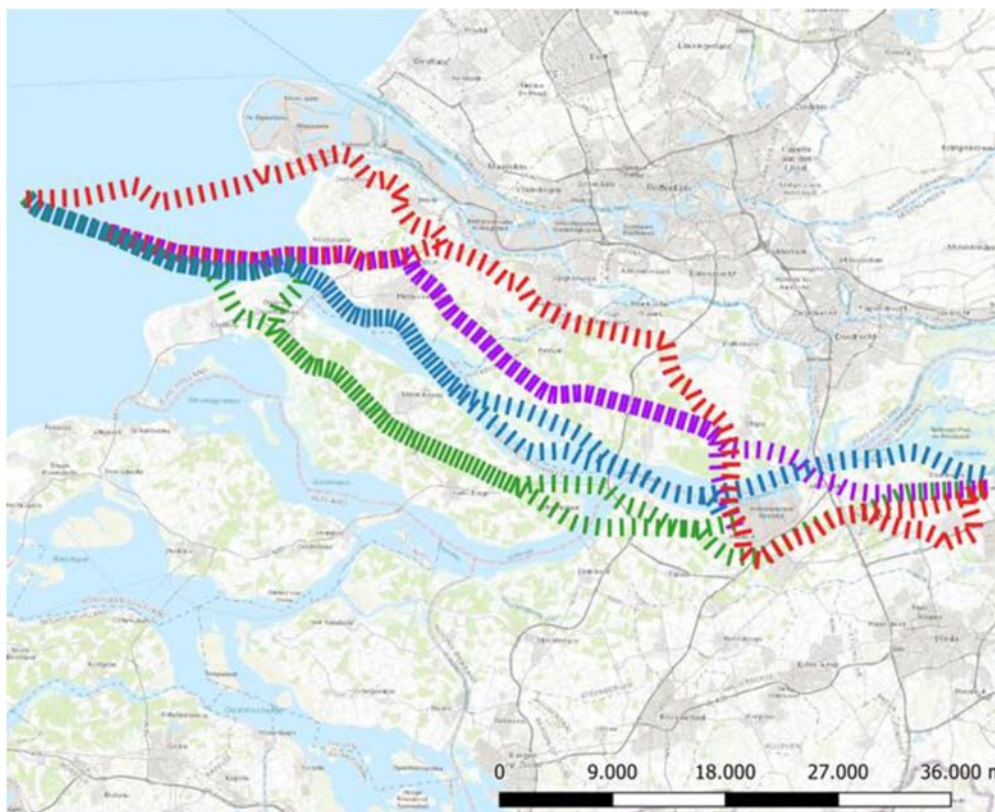
A) Reikwijdte NRD (de te onderzoeken routes, milieuthema's en aanlegtechnieken)

1. Meerdere tracévarianten

Bij het aanleggen van de ondergrondse hoogspanningsverbinding zijn de belangen van de landbouw te duiden in vier inhoudelijke onderwerpen, te weten tracékeuze, cultuurtechniek, tarieven en voorwaarden van de zakelijk recht overeenkomst. Eerst moet er een voorkeurstacé gekozen worden.

Gezien het in het concept-NRD aangeven zoekgebied (zie onderstaande figuur) kan er sprake zijn van meerdere tracévarianten. Kan TenneT aangeven van hoeveel en welke tracévarianten er sprake is binnen het zoekgebied? En kunnen grondeigenaren alternatieve tracévarianten aandragen? LTO Noord zou namelijk graag de huidige beoogde vier routes voor Net op zee Nederwiek 3 willen uitbreiden met een route zijnde op of door de buitendijkse kwelder.

Achter de boer en tuinder. Voor ons allemaal.

2. Minst bezwaarlijke tracé

Er is geen grondeigenaar die een nieuwe ondergrondse hoogspanningsverbinding verwelkomt door zijn grond omdat het altijd overlast geeft bij de uitvoering van de bedrijfsvoering. Daarom is het voor LTO Noord van belang dat uit de mogelijke tracévarianten het voor de grondeigenaren 'minst bezwaarlijke tracé' gekozen wordt. Vanuit landbouwvoegpunt is het belangrijk om de effecten van een initiatief op de landbouw goed in beeld te brengen (zie ook B punt 2 en 3). LTO Noord onderschrijft het uitgangspunt een kabeltracé door het Haringvliet, het Hollandsch Diep en de Amer te laten lopen.

3. Cultuurtechniek

Vervolgens moeten er cultuurtechnische garanties worden afgesproken om ervoor te zorgen dat de grond na de werkzaamheden weer in de oorspronkelijke staat wordt opgeleverd. LTO Noord verzoekt TenneT een cultuurtechnische standaard toe te passen als middelvoorschrift voor de aannemer en niet als doelvoorschrift. Daarnaast is toezicht tijdens de aanleg van belang in plaats van achteraf.

4. Geen natuurcompensatie

De landbouw wenst geen natuurcompensatie. Het landbouwgebied in Zuid-Holland dient behouden te worden als hoogwaardig landbouwgebied. Dat houdt tevens in dat de regionale bevoegde gezagen dienen te voorkomen dat er sprake is van natuurcompensatie vanuit dit project binnen het gebied omdat dit een bedreiging kan vormen voor het toekomstperspectief van de boeren in dit gebied.

5. Aanlegmethode

Wij willen u vragen om als vanzelfsprekend, voor zover mogelijk, deze ondergrondse hoogspanningsverbinding door het binnenwater aan te leggen. Wanneer kabels en leidingen door het binnenwater komen te liggen blijft het grondoppervlak wel volledig beschikbaar voor agrarisch gebruik en ondervinden agrariërs beduidend minder hinder dan wanneer er over land gewerkt wordt. Veel nieuwe ondergrondse hoogspanningsverbindingen liggen tegenwoordig al door binnenwateren en datzelfde willen we ook graag zien voor Net op Zee Nederwiek 3.

Indien uw terugkoppeling is dat het aanleggen van deze ondergrondse hoogspanningsverbinding door het binnenwater op geen enkele wijze mogelijk is dan zouden we daar graag aan gedegen onafhankelijke onderbouwing van willen zien. Alleen dan kunnen wij ons hieraan conformeren.

6. Combineren in plaats van bundelen

Ten aanzien van het combineren of bundelen van nieuwe en bestaande hoogspanningsverbindingen hebben wij een duidelijke voorkeur voor het zoveel mogelijk combineren van kabelstructuren en idealiter zelfs ook in combinatie met infrastructuur. Met het oog op de beperkte ruimte die we in dit land hebben is het belangrijk om zo efficiënt mogelijk te werken. Op deze manier kunnen meerdere soorten verbindingen tegelijkertijd samen op één plek bestaan. Ook bewerkstellig je zo dat magneetveldzones zo min mogelijk gevoelige objecten raken en daardoor niet of nauwelijks in de invloedssfeer van mensen en agrarische bedrijven komen. Door te kiezen voor een combinatievariant van kabellijnen kunnen oudere verbindingen plaatsmaken voor nieuwe verbindingen en wordt voorkomen dat meerdere hoogspanningsverbindingen onnodig naast elkaar worden aangelegd. Tevens is het combineren van verbindingen landschappelijk en maatschappelijk gezien meer gewenst dan ze te bundelen.

7. Landbouw heeft grond nodig voor de realisatie van maatschappelijke doelen

In het zoekgebied is een analyse en waardering tot stand gekomen van de ruimtelijke kwaliteiten, landschappelijke inpassing en inrichtingsprincipes rondom Nederwiek 3. Gezien de mogelijke routes voor deze ondergrondse hoogspanningsverbinding speelt de agrarische sector hierin een cruciale rol. Driekwart van de beoogde tracés loopt immers dwars door agrarische percelen. Dit zal als consequentie hebben dat er jammer genoeg opnieuw kwalitatief goede landbouwgrond in Zuid-Holland verloren gaat. Het is een berucht gegeven dat de druk op agrarische gronden in Nederland groot is en dat dit de laatste jaren eigenlijk alleen maar is toegenomen. Het is van groot belang voor het voortbestaan van onze wereldwijd gerenommeerde agrarische sector dat we uiterst zuinig en zorgvuldig omgaan met de schaarse landbouwgronden die we nog hebben. Juist in de provincie Zuid-Holland. Alleen dan is er nog voldoende perspectief voor jonge boeren om hier ook in de toekomst op hoogwaardige en duurzame wijze voedsel te kunnen blijven produceren en voor de realisatie van maatschappelijke doelen in het kader van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). We kunnen nu gewoon geen landbouwgrond meer missen.

8. Optimalisatie voorkeursalternatief

Indien een voorkeursalternatief over land wordt gekozen willen we graag de gelegenheid voor de ondernemers die het betreft om mee te kunnen denken over de precieze plaatsing van de kabels op hun percelen. Zo kan het zijn dat door een kleine praktische aanpassing van de plek waar een kabel moet komen te liggen veel hinder, schade of zelfs ongelukken kunnen worden voorkomen. Hierbij kan worden gedacht aan het plaatsen van kabels dicht bij de slootkant in plaats van midden op een perceel of juist andersom wanneer dat gewenster is.

Verder hechten we er grote waarde aan dat alle agrariërs die getroffen worden door de aanleg van deze ondergrondse hoogspanningsverbinding op dezelfde wijze en op hetzelfde kennisniveau worden geïnformeerd. Hiermee moet worden voorkomen dat de ene participant met meer kennis zichzelf kan bevoordelen ten opzichte van andere deelnemers.

B) Detailniveau NRD (mate van diepgang onderzoek)

1. Beoordelings-en afwegingskader VKA

De landbouwkundige aspecten en gevolgen dienen als onderdeel te worden geduid en uitgewerkt voorafgaand aan de keuze van het voorkeursalternatief (VKA). Het beoordelingskader bestaat uit:

- de plan-MER (milieu) en
- de Integrale Effectenanalyse (IEA) met landbouw, techniek, omgeving, kosten en toekomstvastheid.

Naast de uitwerking van de milieugevolgen in de plan-MER is voor LTO Noord de uitwerking van de landbouwkundige aspecten van belang zodat op grond van én de milieugevolgen én de landbouwkundige gevolgen een onderbouwde keuze van het voorkeursalternatief (VKA) gemaakt kan worden. De landbouwkundige aspecten dienen in detail te worden uitgewerkt zodat deze een volwaardig en zwaarwegend onderdeel van het beoordelings-en afwegingskader kunnen zijn.

2. Plan-MER en Integrale Effectenanalyse

In de plan-MER wordt een onderscheid gemaakt in de milieueffecten op zee en op land. Bij effecten op land/gebruiksfuncties staat landbouw niet benoemd. LTO Noord gaat ervan uit dat de landbouw als hoofdthema is toegevoegd aan de Integrale Effectenanalyse om daar centraal het landbouwbelang te duiden en de gevolgen uit te werken. En dus niet als subthema valt onder andere thema's in de plan-MER zoals grondwater en gebruiksfuncties (?). Zo zijn de uitkomsten van de onderzoeken op de landbouwaspecten onderdeel van een afwegingskader om te komen tot een voorkeursalternatief.

3. Uitwerking van de agrarische waarden

LTO Noord heeft vanuit eerdere ervaringen met kabels en leidingen een systematiek ontwikkeld (uitwerking van de agrarische waarden) waarmee de effecten van een ruimtelijk plan op de landbouw zichtbaar worden. Middels het gericht uitwerken van de agrarische waarden van het te doorkruisen gebied kan inzicht worden gegeven in welk tracé het minst bezwaarlijk is voor de landbouw.

Onderdelen van de uitwerking van de agrarische waarden zijn:

Uitwerking agrarische waarden	
1) Tracélengte	a. totale lengte van de tracés op land in km (openbare grond, landbouwgrond en andere grond) b. tracélengte in landbouwgrond in km (grasland en akkerbouw) c. aantal perceeleigenaren (agrariërs en hogere/lagere overheden/kerken/etc.) d. tracélengte huiskavels
2) Bodemopbouw i.r.t. herstel	a. gewas b. bodemsoort c. lengte bouwwegen d. richting drainage
3) Plantenziekten (fytosanitair)	
4) Verziltingsrisico	
5) Warmte en straling (effecten boven en onder (bodemleven) de grond)	
6) Aanlegmethode	
7) Effecten EU en landelijk beleid	
8) Effecten en borging schade	

4. Mate van uitwerking / kwaliteit effectbeoordelingen

De landbouw heeft de mate van diepgang voor de landbouwonderzoeken in onderstaande tabel weergegeven.

LTO Noord onderscheidt onderstaande niveaus en mate van uitwerking / detaillering:

1	Basis	praktijk-landbouw-juridische kennis en ervaringen (expert judgement/bureaus)
2	Bureaustudie	basis + (voor)toets
3	Landbouwkundige beoordeling (A)	basis + (voor)toets + literatuuronderzoek
4	Nader onderzoek	basis + (voor)toets + literatuuronderzoek + landbouwkundige beoordeling + veldonderzoek + metingen en analyses
5	Landbouwkundige beoordeling (B)	basis + (voor)toets + literatuuronderzoek + landbouwkundige beoordeling + veldonderzoek + metingen en analyses + gedetailleerdere effectbeoordeling indien significante effecten niet uit te sluiten zijn + uitwerking maatregelen ter voorkoming, mitigerend of compenserend.

5. Onderzoeksvragen

De landbouw wil de mogelijkheid om bij de bevoegde overheden structureel onderzoeksvragen te agenderen. De onderzoeksvragen dienen aan te sluiten bij de vraagstukken in het gebied en de scope van het project. De norm van best beschikbare/bekende informatie is onvoldoende. Waar hiaten in de kennis zit, dient deze in overleg met de regio en grondeigenaren te worden ingevuld.

Een voorbeeld is dat het elektromagnetisch veld, magneetveld en het effect van warmte op het bodemleven (dit is de basis voor flora boven de grond) op land onderzocht dient te worden.

Maar ook nader onderzoek naar de verstoring van het bodemleven door ontgraving en aanleg van kabels is gewenst (Bioclear Earth) <https://www.youtube.com/watch?v=hiAm6PbZARU>

6. Inzet (externe) landbouwkundige deskundigheid

Naast uiteraard het akkoord van de grondeigenaren kan hierbij worden gedacht aan het raadplegen en betrekken van landbouwdeskundigen gedurende het gehele traject en het inzetten van nodige en beschikbare instrumenten.

7. Agrarische waarden en het niveau / mate van uitwerking / kwaliteit effectbeoordelingen

Het agrarische belang en de effecten op de landbouw worden meegewogen bij de beoordeling van de tracés. LTO Noord verzoekt onderstaande tabel aan te houden voor de duiding, uitwerking en weging van de landbouwbelangen.

	Aspect	Criterium	Methode (Mate van uitwerking)	Bron
1	tracélengte	Mate van doorsnijding	(3) landbouwkundige beoordeling (A) van data (=2D) gecombineerd en getoetst met (4) nader onderzoek via veldbezoek/onderzoek (=3D)	Ingenieursbureau (*) Kadaster (tracéplanner) Literatuur (LER)
	totale lengte op land (km)	Mate van doorsnijding (openbare-landbouwgrond-andere grond)	Idem	Idem
	tracélengte in landbouwgrond (km)	Mate van doorsnijding (akkerbouw-grasland)	Idem	Idem
	aantal perceeleigenaren (agrariër-overheid-kerk, etc.)	Mate van doorsnijding	Idem	Idem
	tracélengte huiskavels (m)	Mate van doorsnijding	Idem	Idem
2	bodemopbouw i.r.t. herstel	Effect op bodemherstel - gewas - bodemsoort - drainage - bouwwegen	(5) landbouwkundige beoordeling (B) Praktijk-veldonderzoek (b.v. een proefsleuf)	Ingenieursbureaus Kennisinstituten
3	Plantenziekten (fyto-sanitair)	Risico op (verspreiding van) plantenziekten	(5) landbouwkundige beoordeling (B) Kwalitatieve beoordeling huidige hygiënevoorwaarden / protocollen door experts	Literatuur HLB SKAL nVWA BO akkerbouw
4	Verziltingsrisico	Risico op verzilting	(5) landbouwkundige beoordeling (B)	Acacia water
5	Warmte en straling (elektromagnetisch veld)	Effecten op - landbouwhuisdieren, - bodemleven (bacteriën/schimmels) - verzilting (capillaire werking)	(4) nader onderzoek Indien nodig (5) landbouwkundige beoordeling (B)	Bioclear Earth (**) Universiteit van Cranfield Eurofins Datura
6	Aanlegmethode	Effecten op - verzilting - plantenziekten en - bodemleven	(4) nader onderzoek Indien nodig (5) landbouwkundige beoordeling (B)	Ingenieursbureau Aannemers Cultuurtechnici
7	Europese en landelijke regelingen en besluiten vanuit de overheid	Effecten op - mestplaatsingsruimte - toeslagrechten Effecten beleidsbrieven o.a. - farm-to-form strategy - 7eNAP + addendum, - NPLG - Stikstof Risico op peildatum	Basis Indien nodig (4) nader onderzoek	PPP advies Delphy Accountantskantoren
8	Schade (protocol)	Effecten van schade Protocol met volledige schadeloosstelling en omgekeerde bewijslast voorafgaand aan uitvoering opstellen hoe toekomstige schade wordt vergoed, zoals b.v. langdurige gewasschade, verzilting en verzakking.	Basis Indien nodig (5) landbouwkundige beoordeling	Ingenieursbureaus Schade experts Advocaten/Juristen

(*) De landbouw heeft in de laatste kolom van de tabel bronnen/organisaties met kennis vanuit de landbouw benoemd en kan - naast het netwerk van deskundigen bij de grondeigenaren - de contactgegevens delen/beschikbaar stellen.

8. Vergoedingen/schadeloosstellingen en ZRO

Graag ontvangt LTO Noord informatie over de:

- afsluitvergoeding zakelijk recht
- meewerkvergoeding van het werkterrein
- efficiencypremie
- schadevergoedingen (eenmalige vermogensschade, jaarlijkse inkomensschade, inkomensschade gewassen, structuurschade, inkomensschade (uren) en toekomstschade
- de voorwaarden van de zakelijk recht overeenkomst
- wanneer er geen ZRO voor bepaalde tijd wordt afgesproken, vindt LTO dat er een retributie (vergoeding per jaar of kwartaal met inflatiecorrectie) bovenop een passende meewerkvergoeding moet komen
- tenslotte pleiten we voor een jaarlijkse aanvoernorm voor mest en organisch materiaal, het blijkt namelijk dat grond die 'op zijn kop gezet is' een dubbele afbraak van organische stoffen heeft

Hierbij willen we expliciet onze bezorgdheid uiten over in hoeverre we het bij Net op zee Nederwiek 3 hebben over een algemeen belang of commercieel belang. Hier moet goed naar worden gekeken. Wanneer het een hoofdzakelijk commercieel doeleinde heeft moet er ook een andere financiële vergoeding tegenover staan. Agrarisch ondernemers worden hierin nu gewoon tekort gedaan.

Daarnaast is het belangrijk dat maatwerk onderdeel kan worden van de inhoud. Vergoedingen en of schadeloosstellingen kunnen niet voor eeuwig worden afgesproken. LTO Noord wil dit soort afspraken periodiek indexeren ofwel verruimen. Door deze afspraken periodiek te herzien kom je samen tot afspraken die passen bij de tijdsgeest waar je het over hebt.

9. Planning

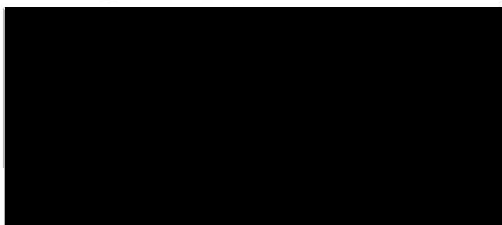
LTO Noord begrijpt de noodzaak voor een projectplanning maar vindt het belangrijk om deze niet af te dwingen. Een tijdige en kwalitatieve uitwerking en weging van de landbouwbelangen draagt bij aan de realisatie van de projectplanning.

Resumerend zijn wij van mening dat we in de provincie Zuid-Holland trots moeten zijn op de kracht van de agrarische sector en heel zuinig moeten zijn op haar agrarische gronden. Natuurlijk komen er ontwikkelingen op ons af. Maar het is de uitdaging om daar met elkaar uit te komen en dus vooral mét de agrariërs. Ga met deze ondernemers in gesprek en neem die kennis en ervaring mee in het maken van de juiste keuzes rondom de aanleg van deze ondergrondse hoogspanningsverbinding. Wij willen u vragen het huidige stuk, zonder de genoemde voorwaarden, niet verder te gebruiken. De huidige invulling, met daarin een marginale rol voor de agrariërs in het gebied, zal voor nog meer onrust zorgen dan er al is.

Tot zo ver onze opmerkingen.

Wij zijn graag bereid onze reactie mondeling toe te lichten.

Hoogachtend,

Contactpersoon: [redacted] - T [redacted] - E [redacted]

Verzonden: 7/11/2023 11:29:01 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Schapengorsedijk
Huisnummer: 3
Postcode: 3235 LA
Woonplaats: Rockanje
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: [REDACTED]

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Buisleidingenstrook in breder kader.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Invloed van hoogspanningskabeltracé op flora en fauna, met name de uitsluiting dat deze überhaupt aanwezig is.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Nut en noodzaak van windenergie met de bijbehorende ruimtelijke belasting van de omgeving, tegenover andere opwekkingsbronnen (inclusief kernenergie). Hierbij zou niet alleen het deelproject "Net op zee Nederwiek 3" moeten worden betrokken, maar het gehele systeem. Tevens lijkt er weinig aandacht te zijn voor de buffering van de opgewekte energie.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Er staan diverse tracé-alternatieven weergegeven. De tracés Voorne - Hoeksche Waard en deellopties voor Buisleidingenstrook en Binnenwateren gaan door Natura2000 zonerings waar de habitatrichtlijnen en wellicht vogelrichtlijn aan de orde zijn. Het is ongewenst en niet logisch om in en nabij dit soort gevoelige objecten dit soort grootschalige en ingrijpende werkzaamheden uit te voeren.

Verder leggen deze routes beslag en/of beperkingen op agrarische gronden en bijbehorende activiteiten, hetgeen ongewenst is. Er zijn bestaande leidingtracés in de regio aanwezig, waar dergelijke infrastructuren kunnen worden geconcentreerd.

Verzonden: 7/12/2023 11:07:54 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Postbus 6622
Huisnummer: nvt
Postcode: 3002 AP
Woonplaats: Rotterdam
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: Havenbedrijf Rotterdam N.V.

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Zie bijgaande pdf voor onze reactie.

95706497_9179856_20230711_Zienswijze_HbR_-_NRD_Nederwiek_3.pdf

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage 1

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie bijlage 1

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage 1

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Net op zee Nederwiek 3
Postbus 111
9200 AC Drachten

Digitaal via: www.rvo.nl/nederwiek3

Datum 20230711
Ons kenmerk HBR 2684641
Aantal bijlagen 1
Contactpersoon [REDACTED]
Telefoon [REDACTED]
E-mail [REDACTED]

Onderwerp Reactie Havenbedrijf Rotterdam N.V. op NRD Nederwiek 3

Geachte heer/mevrouw,

Havenbedrijf Rotterdam N.V. (HbR) is actief betrokken bij de diverse planprocessen die betrekking hebben op de aanlanding van duurzaam opgewekte energie in de haven van Rotterdam. Inmiddels zijn de plannen voor de realisatie van de verbindingen vanuit de windparken IJmuiden Ver, Beta en Gamma in een ver gevorderd stadium, en de aanlanding vanuit het windpark Hollandse kust Zuid gerealiseerd. Door deze drie verbindingen en het project Nederwiek 2 komt 7,4GW duurzame energie op de Maasvlakte aan.

Alhoewel de beoogde verbinding van Nederwiek 3 niet zal aansluiten op een hoogspanningsstation op de Maasvlakte, geven de in de NRD opgenomen tracés aanleiding om een paar aandachtspunten mee te geven voor het vervolgonderzoek.

Tracé 1 Buisleidingenstrook

Tracé 1 Buisleidingstrook zal aanlanden op de Maasvlakte en vervolgens het beoogde tracé van de Delta Rijn Corridor (DRC) volgen. In de NRD is een goede beschrijving opgenomen van de mogelijke interacties met de beoogde DRC. Volledigheidshalve willen wij benadrukken dat het combineren van de DRC met Nederwiek 3 niet mag leiden tot beperkingen ten aanzien van het gebruik van de DRC. Mocht Nederwiek 3 gebruik gaan maken van hetzelfde tracé als DRC, dient extra benodigde ruimte in het kader van Nederwiek 3 gecreëerd te worden.

Tracé 2 Voorne-Hoeksche Waard & tracé 3 Binnenwater

Tracé 2 en 3 gaan via de Voordelta en het Slijkgat verder richting de hoogspanningsstations. Waarbij tracé 2 verder via Voorne-Putten zal gaan en tracé 3 in het Haringvliet komt te liggen. Met het oog op het op te stellen MER vragen wij voor deze twee tracés aandacht voor het reguliere onderhoudsbaggerwerk in de vaargeul Slijkgat. Wij verzoeken u in het MER de effecten van de aanleg en het onderhoud van de kabelverbinding op het reguliere onderhoudswerk in beeld te brengen. Waarbij veiligheid in de gebruiksfase een randvoorwaarde is, dat zich vertaalt in de benodigde diepteligging van de hoogspanningsverbinding.

Datum 20230711
Ons kenmerk HBR 2684641

Natuur

Ten aanzien van het aspect natuur willen wij meegeven dat de Voordelta beschermd N2000-gebied is met mede als invulling van de compensatie ten behoeve van aanleg en aanwezigheid Maasvlakte 2 rustgebieden voor vogels en een bodembeschermingsgebied (zie bijlage 1). De ligging en gebruiksvoorwaarden van deze gebieden zijn aan verandering onderhevig als gevolg van een dialoog over een verbeterde vormgeving van deze compensatie met de minister voor Natuur en Stikstof en stakeholders. Bij deze dialoog is ook het ministerie van EZK aangesloten juist vanwege het belang van aanlandingen wind op zee.

Als de realisatie van de aanlanding in het broedseizoen (ongeveer half april – eind juli) plaatsvindt, zal dit tot verstoring kunnen leiden met bijbehorende negatieve effecten op deze beschermde soorten. Daarnaast moet ongewenste interactie met andere vogelsoorten (strandbroeders en foeragerende vogels) en zeehonden zoveel mogelijk worden vermeden. Wij verzoeken u deze aspecten in het vervolgonderzoek mee te nemen.

Mocht u nog vragen hebben dan kunt u contact opnemen met mijn collega Wouter Bredemeijer, zijn contactgegevens zijn hierboven opgenomen.

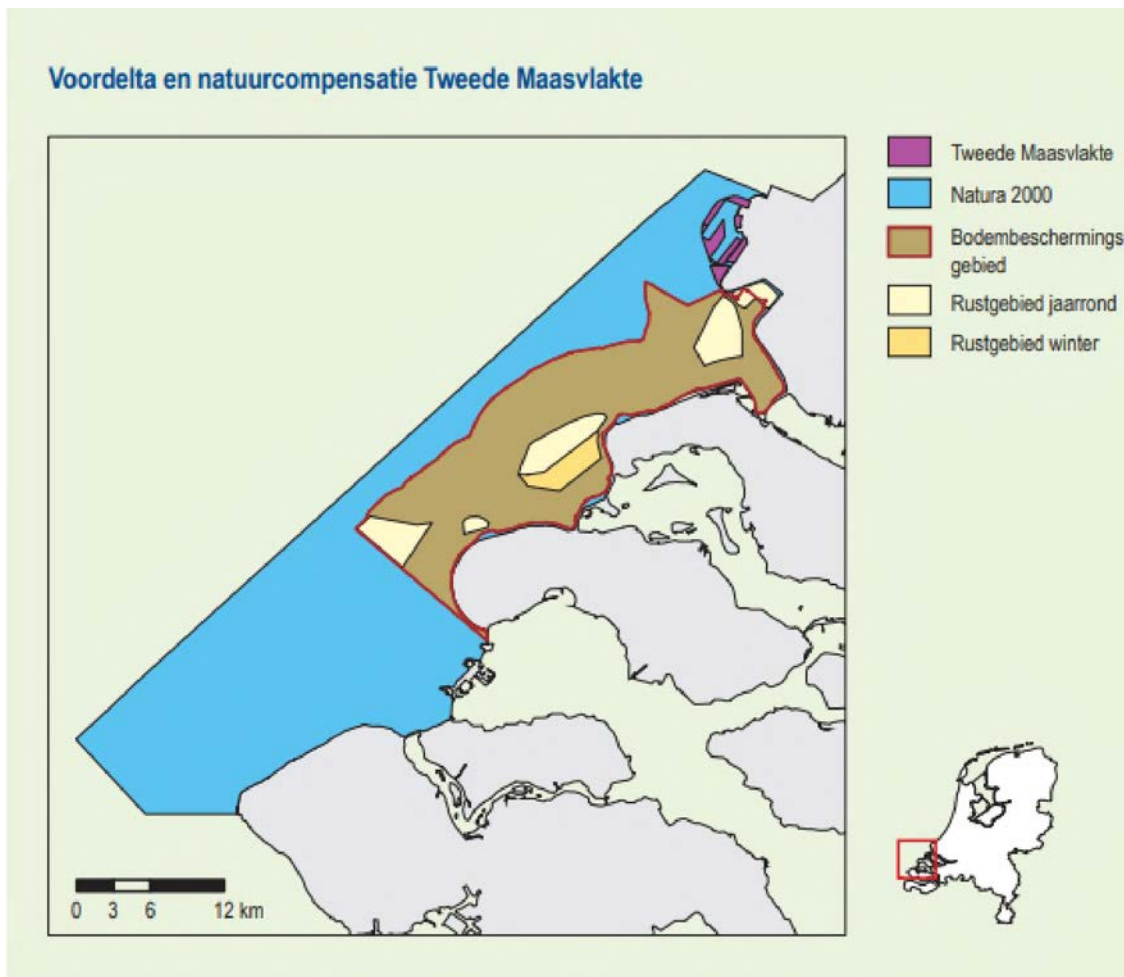
Met vriendelijke groet,
Havenbedrijf Rotterdam N.V.

■■■■■■■■■■
■■■■■■■■■■■■■■■■■■■■

[Redacted] 230711
[Redacted] Ons kenmerk HBR 2684641

[Redacted]

Bijlage 1 Voordelta en natuurcompensatie Tweede Maasvlakte

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Verzonden: 7/12/2023 1:45:32 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: belangenorganisatie
(Mede) namens:
Organisatie: ZLTO afdeling Moerdijk

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Zie schriftelijke reactie

95709865_9180923_Reactie_NRD_Net_op_zee_Nederwiek_3.pdf

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

zie schriftelijke reactie

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

zie schriftelijke reactie

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

zie schriftelijke reactie

Aan

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Net op zee Nederwiek 3
Postbus 111
9200 AC Drachten

Datum:
11 juli 2023

Onderwerp:
Reactie NRD Net op zee Nederwiek 3

Contact:
zltomoerdijk@zlto.nl

Geachte heer/ mevrouw,

ZLTO Moerdijk heeft met veel belangstelling kennisgenomen van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor Net op zee Nederwiek 3. Uit de notitie komt een duidelijk beeld naar voren van een complexe opgave. De agrarische sector levert een bijdrage aan de energietransitie. We onderschrijven daarom ook dat, om te kunnen voorzien aan de behoefte in de toekomst, nieuwe trajecten nodig zijn. We vragen onszelf echter ook het nut en de noodzaak af, om windenergie van zee in dit gebied aan te landen.

Het westen van Brabant vinden wij geen logisch gebied om energie aan te landen van een windpark wat ter hoogte van IJmuiden ligt. De complexe opgave vraagt om een zo groot mogelijke bandbreedte van alternatieven die onderzocht dienen te worden. Wij vinden het huidige studiegebied voor dit tracé veel te beperkt en vragen u om meerdere varianten mee te nemen in het onderzoek. Tevens wordt het gebied rondom Moerdijk en Geertruidenberg al door een legio van energie- en infrastructuurprojecten getroffen. Het zoekgebied betreft veel en grote agrarische functies. Deze delta wordt gekenmerkt door vruchtbare gronden. De landbouwsector wil deze gronden behouden voor optimaal agrarisch gebruik. Wij vragen u dan ook om de windenergie elders aan te landen.

Naast ons verzoek om naar een groter studiegebied te kijken, willen we u ook enkele aandachtspunten voor het beoordelingskader meegeven. In de tabel met het beoordelingskader wordt landbouw niet expliciet benoemd. We vinden landbouw pas terug in de toelichting van het kader onder leefomgeving, ruimtegebruik en overige functies op zee en land. We vragen u om landbouw expliciet op te nemen in het beoordelingskader zodat integraal onderzoek op effecten op de landbouw geborgd kunnen worden.

Daarbij wordt beschreven dat er wordt gekeken naar invloed op landbouwareaal. Wij vinden deze beschrijving van invloed op de landbouwsector onvoldoende. Wij verwachten een grote invloed van dit project in de vorm van schade op landbouwpercelen op zowel korte als lange termijn. We verzoeken u om rekening te houden in het onderzoek met toekomstige invloeden die de aanlanding van wind op zee op de landbouwsector heeft, zoals verwachte schade bij en na de aanleg van een tracé. Zoals u zelf beschrijft houden verzilting en waterkwaliteit verband met landbouw. We verzoeken u dan ook om deze vraagstukken integraal te onderzoeken.

Tot slot willen we aandacht vragen voor een aantal zaken die niet in deze NRD en MER behoren. We vinden het echter wel zeer belangrijk dat deze punten in het vervolg van het proces behandeld en gewaarborgd zullen zijn. Wanneer uit de onderzoeken toch blijkt het tracé in dit gebied geplaatst moet worden, verzoeken we u de mogelijkheden tot zoveel mogelijk boringen in plaats van open ontgravingen en het zo min mogelijk doorkruisen van landbouwpercelen te onderzoeken bij aanlanding van wind op zee.

Datum
11 juli 2023
Onderwerp
Reactie NRD Net op zee Nederwiek 3
Blad
2 / 2

We vragen aan u om onze aandachtspunten en onze organisaties te betrekken bij het vervolg van dit project. Zoals vanzelfsprekend zijn wij bereid om een nadere toelichting te geven op deze reactie.

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur van ZLTO Moerdijk,

Secretaris

Verzonden: 7/12/2023 3:02:10 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

L.S.

Als eigenaar en beheerder van het natura 2000 landgoed De Leyse in Voornes Duin, ten zuiden van de kern van Rockanje, dienen wij een zienswijze in op de tracé-opties: "Voorne-Hoekse waard" en "Binnenwateren".

In deze opties wordt de zeekering en het duingebied, en mogelijk zelfs ons eigen terrein, doorsneden vanuit zee.

Zij richt daarbij een maximale en volstrekt onaanvaardbare schade aan, aan dit bijzonder zeldzame en kwetsbare natura 2000 duinterrein.

Gegraaf in dit natura 2000 gebied voor de kust van Voorne is sowieso onwenselijk.

Mocht dit toch onvermijdelijk zijn, dan is het ons inziens, de minst slechte keuze, om dan de kabel aan te landen bij de aanhechting van de Haringvlietdam en de N57 op het eiland Voorne.

De N57 doorsnijdt hier immers al het duinterrein en eventuele verdere aanleg naast de N57 zou daarmee het minst schadelijk zijn voor het Voornes Duin en het Natura 2000 gebied.

We weten allemaal dat de industrie schatplichtig is aan het laatste beetje natuur wat we nog hebben op Voorne en de Delta.

Met deze wetenschap begrijpen we echt niet, dat dit soort onzalige tracéplannen dwars door Voornes Duin worden gemaakt. Dit terwijl er veel betere alternatieven voorhanden zijn, welke wij u hebben geschetst.

Zet verder de windmolens alleen nog maar op zee en niet naast onze laatste schaarse natuurgebieden en haal svp de visfuisen eindelijk weg bij de ingang van het Haringvliet, zodat die visjes eindelijk weer het binnenwater in kunnen trekken. Met dank.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

.

Verzonden: 7/12/2023 4:13:07 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s): [REDACTED]
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Arthur van Schendelstraat
Huisnummer: 600
Postcode: 3511 MJ
Woonplaats: Utrecht
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Maatschappelijke organisatie
(Mede) namens: Natuur en Milieu
Organisatie: Stichting de Noordzee

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage 1.

95712697_9181843_Zienswijze_concept_NRD_-_Net_op_Zee_Nederwiek_3_-
Stichting_De_Noordzee_Natuur_En_Milieu_-_2023-Final.pdf

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage 1.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie bijlage 3.

95712697_9181844_Uitgangspunten_aanlanding_wind_op_zee.pdf

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage 1.

Zienswijze Stichting De Noordzee en Natuur & Milieu betreffende Hoogspanningsverbinding Net op zee Nederwiek 3 - Conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau milieueffectrapporten

12 juli 2023

L.S.

Naar aanleiding van het verschijnen van de Conceptnotitie reikwijdte en detailniveau milieueffectrapporten (hierna cNRD) van de hoogspanningsverbinding Net op Zee Nederwiek 3 dienen wij bij deze graag onze zienswijze in. Wij verzoeken u de hierna genoemde aandachtspunten in de definitieve NDR op te doen nemen, zodat duidelijk is wat het MER moet beschrijven.

Naast een aantal detailpunten per pagina openen wij graag met een overkoepelende aanvulling aangaande de relatie met het Noordzeeakkoord, uitgangspunten Wind op Zee, keuze Natura 2000-gebieden, wettelijke Natuurcompensatie Voordelta en schade Elektromagnetische Velden.

Aansluiting bij het Noordzeeakkoord

De uitrol van windenergie op zee heeft een significante impact op de ruimtelijke ordening van het Nederlands deel van de Noordzee. Te realiseren windparken binnen windenergiegebied Nederwiek 3 betreffen grote infrastructurele projecten op de Noordzee. Voor de plaatsing van infrastructuur op het Nederlandse deel van de Noordzee zijn bindende afspraken gemaakt in het Noordzeeakkoord (NZA). Alle afspraken uit het Noordzeeakkoord die betrekking hebben op infrastructuur gelden ook voor het Net op Zee. In de huidige cNRD wordt het Noordzeeakkoord alleen benoemd als een reactie/opmerking die voortkwam uit de kennisgeving voor het voornemen en het participatievoorstel (pagina 20). Nergens wordt expliciet benoemd dat deze reactie in acht wordt genomen. Dat verontrust ons, des te meer omdat dit herhaaldelijk besproken is binnen het Noordzeeoverleg – de uitvoeringsorganisatie van het Noordzeeakkoord - en specifiek met het bevoegd gezag. Daarnaast hebben wij deze input nu meerdere malen geleverd, zowel binnen het Noordzeeoverleg en in de voorgaande zienswijzen.

Het ontbreken van een expliciete conformering aan het NZA lijkt ruimte vrij te laten om hiervan af te wijken. Om hierover misverstanden te voorkomen én om dit zichtbaar te maken voor alle belanghebbenden, vragen wij u – nogmaals – in de definitieve NRD op te laten nemen:

- Dat de bepalingen van het NZA van toepassing zijn bij de afweging van de tracéopties;
- Dat daaruit volgend de milieueffecten die in het MER gepresenteerd gaan worden uit gaan van afspraken uit het NZA die voor infrastructuur / installaties zijn opgenomen. In het bijzonder (maar niet uitsluitend) gaat het daarbij om:
 - o Het hanteren van de milieueffecten van evident *bovenwettelijke* best beschikbare technieken (BBBT) voor de voorbereidings-, de aanleg-, de exploitatie- en onderhoudsfase -en de ontmantelingsfase voor milieu- en natuurversterkend en -beschermend bouwen en exploiteren;
 - o Het weergeven van de milieueffecten in relatie met andere (en groeiende) milieudrukfactoren op de Noordzee (uitrol van Wind op zee, toename van scheepsvaart, extra gaswinning), dus de *cumulatieve* effecten van drukfactoren;
 - o De maximale mitigatie van effecten op de natuur welke de initiatiefnemer kan toepassen voor niet te vermijden effecten.

Ten aanzien van een (aanvullend) *toetsingskader* waarnaar u informeert in de informatie bij de uitnodiging tot zienswijze-indiening dringen wij er – nogmaals – op aan dat het uiteindelijke MER ook

expliciet getoetst zal worden op het in overeenstemming zijn met de afspraken uit het Noordzeeakkoord.

Uitgangspunten aanlanding Wind op Zee

Zoals ook aangegeven in deze cNRD heeft de aanleg van de benodigde kabels en overige infrastructuur impact op natuur en landschap. Om deze impact te minimaliseren en ervoor te zorgen dat natuur en ecologie zwaarwegend meegenomen wordt in de tracékeuzes die gemaakt gaan worden hebben Natuur & Milieu, Stichting de Noordzee, de Waddenvereniging, Vogelbescherming Nederland en Natuurmonumenten [gezamenlijke uitgangspunten](#) opgesteld. De samenwerkende organisaties zien deze uitgangspunten voor aanlanding als noodzakelijk voor het mogelijk maken van de toekomstige uitrol van windenergie op de Noordzee. Wij zien dan ook graag dat deze uitgangspunten worden verwerkt in de definitieve NRD. Hieronder zijn de inhoudelijke uitgangspunten benoemd:

1. Kwetsbaar en ecologisch waardevol gebied mijden;
2. Ecologie niet laten wijken voor economie of tijdsdruk;
3. Natuurversterking toepassen daar waar mogelijk;
4. Voorkeur voor aanlanding in de buurt van de vraag;
5. Monitoring meenemen in de gebruiksfase;
6. Toekomstgericht ontwerpen;
7. Houd in het vestigingsbeleid voor industrie en andere grote energievragers rekening met de beschikbaarheid van geschikte aanlandlocaties voor windenergie en de beschikbaarheid van duurzame energieproductie;
8. Overweeg aanlanding in de vorm van waterstof indien er ook een onvermijdbare waterstofvraag is die hiermee bediend kan worden;
9. Keuzes maken in lijn met het Noordzeeakkoord.

Het kiezen van tracés buiten Natura 2000-gebied

Wij pleiten ervoor om de aanlandkabels voor Nederwiek 3 *niet* door Natura 2000-gebieden te laten gaan. Natura 2000-gebieden zijn wettelijke aangewezen gebieden waar waardevolle natuur is en waar natuur de prioriteit heeft. Bij de bijeenkomst georganiseerd door het ministerie van EZK op 15 mei in Den Haag over de aanlanding van Wind op Zee hebben Stichting de Noordzee, Natuurmonumenten en Vogelbescherming Nederland ervoor gepleit om de aanlanding niet door Natura 2000-gebieden te laten gaan. Het ministerie van EZK benadrukte hier dat de routes door de Noordzee slechts opties waren, en dat op basis van input uit de interactieve sessies deze tracés verder aangepast er verlegd konden worden. In reactie op de stelling van natuurorganisaties dat Natura 2000-gebieden dienen te worden gevrijwaard van verdere menselijke druk, gaf de sessieleider aan dat dit inderdaad mogelijk zou zijn op basis van de alternatieve routes die er lagen. Dit zou voor de aanlanding zowel betekenen dat het offshore Natura 2000-gebied Bruine Bank als het kustwater Natura 2000-gebied Voordelta vrij blijven van kabels. Dezelfde beredenering geldt voor Natura 2000-gebieden op land. Veel gebieden staan al onder zware druk (o.a. door bodemberoerende visserij, scheepvaart en andere menselijke activiteiten), en de instandhoudingsdoelen worden niet gehaald. Het aanleggen van kabels heeft aannemelijke significante negatieve effecten op deze natuurgebieden. Het gaat hier o.a. om:

1. Directe schade aan de natuur en ecologie door de aanleg en te zijner tijd verwijderen van de kabel. De schade die wordt veroorzaakt is o.a. verstoring van geluid (boven als onderwater), vertroebeling, verstoring van aanwezigheid en verstoring rust- en broedgebieden etc.;

2. Schade later door onderhoud en vervanging van kabels;
3. De doorlopende schade die wordt veroorzaakt door elektromagnetische velden (EMVs). Op o.a. haaien en roggen die hier extra gevoelig voor zijn.

Bij punt 1 en 2 is het de vraag wat de frequentie van bodemberoering is en hoe snel de natuur zich kan herstellen. Het probleem met elektromagnetische velden (punt 3) is dat dit continu blijft bestaan, ook nadat de kabels zijn aangelegd. Samengevat blijft de schade op Natura 2000-gebieden dus aanwezig als daar kabels worden aangelegd. Uit de sessie op 15 mei werd duidelijk dat er alternatieve routes mogelijk zijn, en derhalve verzoeken wij met nadruk om alle Natura 2000-gebieden vrij te houden, zowel in zee als op land.

Wettelijke Natuurcompensatie Voordelta

Natuurorganisaties zijn vanaf het convenant 'Visie en Vertrouwen' betrokken bij de wettelijk vastgesteld natuurcompensatie voor de aanleg van de Maasvlakte II (PMR) in de Voordelta. De rechtbank van Utrecht heeft in haar besluit van 15 november 2022 vastgesteld dat de afgesproken wettelijk natuurcompensatie niet is gehaald. De minister heeft hiervoor een bodembeschermingsgebied (BBG) vastgesteld, dat vanaf 5 oktober 2023 gesloten is voor alle bodemberoerende activiteiten. Drie van de voorgenomen kabeltracés lopen echter door het BBG en de vierde direct langs de rand van het BBG. De aanleg van kabeltracés is eveneens een bodemberoerende activiteit, die haaks staat op de bodemrust die de natuur daar nodig heeft om te herstellen. Binnen het dialoogproces in het kader van Natuurcompensatie Voordelta wordt gesproken over een akkoord, waarbinnen o.a. een zeereservaat wordt ingesteld in de Voordelta (in plaats van het BBG) waarin alle vormen van bodemberoering worden geweerd. De route van de kabels moet het BBG en in te stellen zeereservaat (inclusief direct aan de rand) daarom absoluut vermijden.

Schade aan mariene organismen door elektromagnetische velden

De kabels van windmolenparken gaan gepaard met de emissie van elektromagnetische velden (EMVs). EMVs kunnen negatieve effecten hebben op de ecologie, biologie en gezondheid van mariene soorten. Veel mariene soorten gebruiken de natuurlijke elektrische en magnetische velden als navigatie. Daarnaast zijn er ook enkele mariene soorten die elektrische velden gebruiken om prooi-soorten te vinden. Verstoring van deze natuurlijke velden door de EMVs van de kabels kan dus negatieve ecologische consequenties hebben.

De intensiteit van EMVs neemt af hoe verder men verwijderd is van de bron. Er wordt over het algemeen aangenomen dat het ingraven van kabels negatieve effecten van EMVs op mariene soorten vermindert, doordat de afstand is vergroot tussen de kabel en de mariene soorten. Dit geldt echter niet voor soorten op de bodem en eieren die aan de bodem vastgelegd zijn. Daarnaast kan een afname in de intensiteit van de EMVs ervoor zorgen dat de elektrische en/of magnetische velden in de natuurlijke bandbreedte vallen. Hierdoor zijn ze makkelijk op te pikken door mariene soorten maar geven ze verkeerde informatie.

Momenteel wordt onderzoek gedaan naar de mogelijke effecten van EMVs op haaien en roggen. Wat deze mogelijke effecten zijn is echter nog niet duidelijk. Het is ons daardoor niet duidelijk hoe het voorzorgsprincipe gehanteerd wordt bij het plannen, ontwerp, de aanleg en het onderhoud van kabel(routes) van windmolenparken; specifiek op wat de intensiteit is van de EMVs, wat gebieden zijn met kritische levensfasen (zoals voortplantings- en opgroeigebieden) van mariene soorten en technische mogelijkheden voor het reduceren/af te schermen van EMVs. In het gehele cNRD wordt geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende effecten van AC en DC verbindingen. DC kabels veroorzaken een veel sterker en statisch EMVs dan AC kabels (zie o.a. het artikel van WaterProof en

Waardenburg Ecology¹). Wat waarschijnlijk een groter negatief effect heeft op de natuur en diersoorten.

Bij voorkeur worden Natura 2000-gebieden volledig vrijgehouden van kabels en van de EMVs contouren. Daarnaast dienen migratieroutes van (trek)vissen vrijgehouden te worden van kabels en EMVs. In Nederland zijn er trekvissen die van zoet naar zout water trekken en zijn omvangrijke investeringen gedaan dit natuurlijke proces te faciliteren. In het voorliggende plan van Nederwiek 3 zijn enkele tracés bij de Haringvlietsluizen gepland. Dit staat haaks op het Kierbesluit, waarmee men juist beoogt om de natuurlijke migratie van trekvissen door de Haringvlietsluizen te bevorderen.

We verzoeken met klem om de effecten van EMVs op mariene soorten eerst verder te onderzoeken en modelleren, de optimale ingraafdiepte te bepalen en verdere schadebeperkende maatregelen te formuleren. Wij verzoeken nadrukkelijk om Natura 2000-gebieden en migratieroutes van trekvissen vrij te houden van kabels, vanwege de doorlopende negatieve effecten van EMVs na de aanleg. Daarnaast verzoeken wij jullie om het onderscheid tussen gelijkstroomverbinding of wisselstroomverbinding te benoemen en nogmaals kritisch te kijken naar de keuze voor gelijkstroomverbinding en deze keuze goed en volledig te onderbouwen.

Detailpunten per pagina

Hieronder volgen een aantal detailpunten per pagina die wij graag aangepast zien in de definitieve NRD.

- **Zichtbaarheid Natura 2000-gebieden in figuren.** In bijna geen tot geen één figuur in de cNRD zijn de Natura 2000-gebieden toegevoegd. Het is noodzakelijk dat in alle figuren de contouren van de Natura 2000-gebieden zichtbaar zijn, zeker van de Natura 2000-gebieden Bruine Bank en Voordelta. Daarop aanvullend zouden wij graag de Rustgebieden en Bodembeschermingsgebieden van de Voordelta willen zien in de figuren. Hierdoor is het visueel te zien welke tracé opties precies door Natura 2000-gebieden en aangewezen Rustgebieden en Bodembeschermingsgebieden gaan.
- **Tekstblok “Keuze voor gelijkstroom (ook wel DC, Direct current)”, pagina 9.** In dit tekstblok benoemt u de voordelen van gelijkstroomverbinding over wisselstroom. Zie onder de kop “Schade aan mariene organismen door elektromagnetische velden” in deze brief ook de negatieve impact van DC. We zien graag dat ook de *nadelen* van gelijkstroom worden toegevoegd aan het tekstblok.
- **Traceringsuitgangspunten kabeltracé, pagina 40.** Bij beperkingen van milieueffecten door beperken of voorkomen van ingrepen op locaties met bekende waarden, benoemt u: *waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, NNN, Natura 2000-gebieden, bosschages, landschappelijke waarden, bekende archeologische objecten/gebieden, gebieden met aardkundige of hoge archeologische verwachtingswaardes*. Graag zouden wij zien dat leefgebied van beschermde soorten onder het soortengedeelte van de Wnb hieraan wordt toegevoegd.
- **Natuur, pagina 41.** Graag zien wij dat er onder het stuk Natuur het volgende komt te staan. In **Bold** zijn onze aanvullingen weergegeven. Er wordt onder meer aandacht gevraagd voor:
 - o Verschillende gebieden met natuurwaarden, zoals Rak van Scheelhoek/ Hinderplaat, Vogeileiland Blik in het Haringvliet, Quackjeswater (Voorne) en aangewezen rustgebieden in de N2000- gebieden **Bruine Bank, Voordelta, Hinderplaat**

¹ [potential effects of electromagnetic fields in the dutch north sea - phase 12pilot study rws wvl.pdf](#)

(Voordelta), Duinen van Goeree en Kwade Hoek (Slikken van de Kwade Hoek), Haringvliet (Slijkplaat, Ventjagersplaten) en Hollands Diep.;

- Cumulatie met de aanleg van andere netten op zee en **andere activiteiten en gebruikers (zoals visserij, zandwinning, etc.)**;
 - Mogelijke invloed op trekvisserij van en naar Maas en Rijn, **elasmobranchen en zeezoogdieren** door magneetvelden;
 - Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW), **Kaderrichtlijn Marien** en diverse provinciale projecten over de natuuropgave.
 - **De verschillende effecten tussen AC en DC benadrukken**;
- **Tekstblok “Alleen tracéoptie Midden voor het kabeltracé op zee”, pagina 47.** Wij zijn blij om te lezen dat tracéoptie West afvalt, aangezien deze door het Natura 2000-gebied Bruine Bank loopt. Graag verzoeken wij jullie wel om ook bij tracéoptie Midden goed rekening te houden met de Bruine Bank en de aangewezen vogelrichtlijnsoorten voor het gebied, aangezien tracéoptie Midden vlak langs het Natura 2000-gebied Bruine Bank loopt.
 - **Tracéalternatief 3 Binnenwateren, laatste paragraaf, pagina 49.** Bij dit tracéalternatief wordt niet benoemd dat de optie door een aangewezen rustgebied en/of broedgebieden van de bontbekplevier, strandplevier en dwergstern van de Voordelta gaat. Graag dit toevoegen aan de cNRD en benoemen dat deze optie niet de voorkeur heeft aangezien het door aangewezen rustgebieden van een Natura 2000-gebied gaat.
 - **Hoofdstuk 4, 4.1 Inleiding, paragraaf boven Plan- en studiegebied, pagina 55.** Hierin benoemt u het volgende: *“De effecten die optreden tijdens de verwijderingsfase (einde levensduur) worden niet groter of anders ingeschat dan de effecten tijdens de aanleg-en gebruiksfase. Deze effecten worden daarom niet apart beoordeeld.”*. Waarom worden deze effecten niet apart beoordeeld? Ze mogen dan wel hetzelfde zijn, maar ze gebeuren nogmaals op een ander moment in tijd. De natuur kan hier dan nogmaals effect van ondervinden. Dit graag aanpassen in de definitieve NRD en ook beoordelen.
 - **Hoofdstuk 4, 4.1 Inleiding, paragraaf boven Plan- en studiegebied, pagina 55.** Hierin benoemt u het volgende: *“Ook wordt, waar zinvol, aangegeven of cumulatie van effecten van en met andere plannen en/of projecten kan optreden.”*. Deze zin graag aanpassen dat cumulatie altijd wordt beoordeeld. Zelfs als uw activiteit, of een onderdeel van uw activiteit, geen significant negatief effect heeft op de natuur kan het in cumulatie, met een andere activiteit die ook op zichzelf staand geen significant negatief effect heeft, wel een significant negatief effect hebben. Dit moet dus niet alleen “waar zinvol”, maar *altijd* onderzocht en beoordeeld worden.
 - **Bijlage III Beoordelingskader MER, tabel 1-1 Beoordelingskader milieuaspecten op zee en de Haringvliet, het Hollands Diep en de Amer.** Bij het punt Natuur op zee en het Haringvliet, het Hollands Diep en de Amer in de tabel wordt bij Natura 2000-gebieden niet elektromagnetische velden als effect benoemd. Graag toevoegen. Daarnaast graag aan Natura 2000 gebieden, Beschermde dier- en plantensoorten, Descriptoren van de Kaderrichtlijn Maritieme Strategie (KRM) en Biologische kwaliteitselementen binnen Kaderichtlijn Water (KRW) benoemen dat onder verstoring (boven en onder water) bestaat uit o.a. verstoring van geluid, licht en menselijke aanwezigheid.

Daarnaast wat wordt er met Natuur op zee bedoeld. Dit graag specificeren.

- **Bijlage A -Thematische analyse Verbindingen extra wind op zee met bijlagen (waaronder Bijlage A – Memo Ecologie.** Wij hebben meerdere grote vraagtekens bij deze studie en de bijlagen. Wij missen een aantal belangrijke punten en zien een aantal tegenstrijdige zaken met andere literatuurbronnen. Graag zien wij dat deze studie opnieuw uitgevoerd wordt met actuelere informatie. Hieronder benoemen wij enkele punten die wij graag aangepast zien:
 - Waarom zijn bij Ecologie alleen maar die storingsfactoren beoordeeld? Wij missen erg veel storingsfactoren, zoals o.a. onderwatergeluid, lichtverstoring en verontreiniging.
 - Graag het onderscheid maken tussen AC en DC verbindingen toevoegen.
 - Het volgende wordt benoemd in de tekst: "Kenmerkende en karakteristieke soorten uit de soortgroepen vissen en kreeftachtigen zijn niet geselecteerd, deze zijn minder gevoelig voor habitataantasting (zij zijn mobiel en kunnen makkelijker vluchten bij nadere aantasting)". Dit is geen reden om deze soorten uit te sluiten. Ze zijn dan wel mobiel, maar een heel aantal daarvan zijn niet snel en kunnen dus niet "makkelijk vluchten". Deze soorten graag toch selecteren. Daarnaast kunnen zeker voor deze soorten, ook al zijn ze mobiel, BBBT mitigatie maatregelen van belang zijn om effecten te verminderen.
 - Het volgende wordt benoemd in de studie: "De tijd die bodemfauna (benthos) nodig heeft om in een aangetast gebied de oude biomassa en dichtheid weer te bereiken bedraagt doorgaans één jaar, en 2 tot 5 jaar voor organismen met langere levenscycli." Waar komen deze getallen vandaan? Dit is een erg lage inschatting en tegenstrijdig met andere bronnen. Dit graag aanpassen naar een realistische herstelperiode en daardoor ook de beoordeling opnieuw uitvoeren.
 - Waarom worden vissen en zeezoogdieren niet meegenomen in de beoordeling?

Wij vertrouwen erop dat bovenstaande aspecten in de definitieve NRD en het daarop gebaseerde MER worden opgenomen. Uiteraard zijn we graag bereid deze zienswijze nader toe te lichten.

Met vriendelijke groeten

Gezamenlijke uitgangspunten aanlanding Wind op Zee

April 2022

Om klimaatverandering tegen te gaan worden nu en in de toekomst op grote schaal windparken op zee gebouwd. De opgewekte elektriciteit van deze windparken moet aan land gebracht worden. Dit alles moet passen binnen de ecologische draagkracht van zowel de Noordzee, als Werelderfgoed Waddenzee en beschermde natuur op de Waddeneilanden en de grenzen van onze leefomgeving. De aanleg van de benodigde kabels en overige infrastructuur heeft impact op natuur en landschap. Om deze impact te vermijden en ervoor te zorgen dat natuur voldoende zwaarwegend meegenomen wordt in de tracékeuzes die gemaakt gaan worden hebben Natuur & Milieu, Stichting de Noordzee, de Waddenvereniging, Vogelbescherming Nederland en Natuurmonumenten gezamenlijke uitgangspunten opgesteld. De samenwerkende organisaties zien deze uitgangspunten voor aanlanding als noodzakelijk voor het mogelijk maken van de toekomstige uitrol van windenergie op de Noordzee.

Aanleiding

Klimaatverandering gaat grote gevolgen hebben voor mens en natuur. Natuur op land en zee staat onder druk. Als we de meest rampzalige scenario's willen voorkomen is een snelle, zorgvuldige, en natuurinclusieve overstap naar een duurzaam energiesysteem noodzakelijk. Dit betekent in de eerste plaats dat we maximaal energie moeten besparen, maar daarnaast ook dat we veel duurzame energie moeten gaan opwekken op zorgvuldig gekozen locaties. Hier horen ook grootschalige windparken op de Noordzee bij. Nu staat er voor 2.5 GigaWatt (GW) aan windturbines op het Nederlands deel van de Noordzee. Voor tegen 2030 is 21.5 GW aan windparken gepland.¹ Na 2030 zal er nogmaals een veelvoud hiervan moeten worden bijgeplaatst als we 100% duurzame energie willen.² Al deze energie zal aan land gebracht moeten worden. Grotendeels in de vorm van elektriciteit, maar ook deels in de vorm van waterstof. Hiervoor zijn kabels en buizen nodig vanaf de Noordzee naar daar waar er vraag is naar duurzame energie. Een goede ruimtelijke aanpak is hierbij nodig. De keuze van het tracé, de vorm van het transport, de manier van aanleggen en de combinatie met andere economische activiteiten kan alleen binnen de ecologische grenzen van de al kwetsbare Noordzee en Waddennatuur, met aandacht voor landschap. Momenteel wordt er bepaald hoe het windpark 'ten Noorden van de Waddeneilanden' aan wordt gesloten. Het proces hieromtrent laat zien dat er nog veel te winnen is met betrekking tot zowel de vormgeving van het proces, als de identificatie én beheersing van ecologische risico's. Adviezen van de Commissie MER en de Waddenacademie, alsmede een recent rapport van Witteveen en Bos tonen aan dat het oorspronkelijke voorkeustracé vanuit de overheid met een kabel door Schier (nog) onvoldoende

¹ Zie het programma Noordzee 2022-2027:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/03/18/bijlage-programma-noordzee-2022-2027#:~:text=Het%20Programma%20Noordzee%202022%2D2027,Nationaal%20Water%20Programma%202022%2D2027.>

² Zie bijvoorbeeld de scenario's die de netbeheerders hiervoor opgesteld hebben:

<https://www.tennet.eu/nl/bedrijf/publicaties/ii3050/>

rekening houdt met de kwetsbare natuur of dat hier (nog) onvoldoende over bekend is. Ook werd duidelijk dat de aanlanding een grensoverschrijdende verantwoordelijkheid kan zijn met in dit geval Duitsland. Elke nieuwe activiteit kan de natuur verder onder druk zetten. Het is belangrijk dat kwetsbare natuur wordt ontzien. In het Noordzeeakkoord is afgesproken dat bij nieuwe infrastructuur op de Noordzee gewerkt gaat worden met de bovenwettelijke best beschikbare technieken om effecten op ecologie te minimaliseren (natuurbeschermend) en natuur te versterken, dit om binnen de ecologische grenzen van het ecosysteem te blijven. Gelet op de huidige ecologische toestand van de Noordzee betekent dat een plus op de huidige situatie.

Om richting te geven aan de ruimtelijke planning en de nadere ontwikkeling van het tracé voor 'ten Noorden van de Wadden', maar ook om de aanlanding van nieuwe windparken beter te laten verlopen, hebben Natuur & Milieu, Stichting de Noordzee, de Waddenvereniging, Vogelbescherming Nederland en Natuurmonumenten uitgangspunten opgesteld om de tracévarianten, en het proces om tot een voorkeursvariant te komen, te kunnen beoordelen.

Afbakening

De uitgangspunten zijn van toepassing op de aanlanding van windenergie die wordt opgewekt op het Nederlands deel van de Noordzee en de bijbehorende keuzes die daaromtrent gemaakt worden. Er wordt zowel gekeken naar (cumulatieve) ecologische effecten op zee, als op de kustzone en het binnenland. Zowel korte als lange termijneffecten op ecologie worden meegenomen in zowel de aanleg- de exploitatie- als de ontmantelingsfase.

Uitgangspunten

Procesmatige uitgangspunten

1. Alle relevante maatschappelijke stakeholders worden tijdig betrokken

We onderschrijven allen de urgentie van de energietransitie. Om deze transitie goed te doorlopen is het noodzakelijk dat relevante maatschappelijke stakeholders bij ingrijpende onderdelen van de transitie tijdig worden betrokken. Relevante maatschappelijke stakeholders zijn natuurorganisaties, milieuorganisaties, landschapsorganisaties en omwonendenorganisaties. De aanlanding van windenergie op zee is een goed voorspelbaar element van de energietransitie. Het kan dus niet zo zijn dat de relevante maatschappelijke stakeholders pas betrokken worden als de kavels en tracé-opties al vastgesteld zijn. Al eerder in het proces, als start van de ruimtelijke planning en bij het aanwijzen van de kavels, moeten stakeholders betrokken worden middels het Noordzeeoverleg en publieke stakeholderbijeenkomsten, om mee te denken over de potentiële aanlanding van de energie die opgewekt gaat worden op de kavels.

2. Alle relevante maatschappelijke stakeholders hebben tijdig voldoende informatie om een afweging tussen de verschillende alternatieven te kunnen maken

Bij ingrijpende stappen van de energietransitie is voldoende kennis van de ecologische effecten noodzakelijk. Met 'voldoende' wordt hier bedoeld dat er met een zekere grenzende waarschijnlijkheid voorspeld kan worden hoe sterk de eventuele negatieve effecten zullen zijn, of dat het zeker is dat er voldoende flexibiliteit is om gedurende de uitwerking bij te sturen mochten onverwachte negatieve effecten die niet bekend waren optreden. Als voldoende kennis er nog niet is, is er eerst onafhankelijk ecologisch onderzoek nodig. Dit om te voorkomen dat we met de oplossing voor het ene probleem een nieuw probleem creëren. Voordat er onomkeerbare keuzes

gemaakt worden beschikken de relevante maatschappelijke stakeholders over voldoende informatie om hun inbreng te kunnen leveren.

3. De inbreng van de relevante maatschappelijke stakeholders weegt zwaarwegend mee in de keuze van het alternatief

Bij de uiteindelijke keuze van het tracé is duidelijk wat er met de inbreng van de maatschappelijke stakeholders is gedaan. Voor het draagvlak voor de energietransitie, en het behoud van een breed palet aan waarden (natuurwaarden, landschapswaarden, etc.) is het noodzakelijk dat de inbreng van de maatschappelijke stakeholders zwaarwegend wordt meegenomen. Als dit niet gebeurt leidt dit verderop in het proces tot procedures en vertraging.

4. Het opstellen van een goede governance structuur

Om te borgen dat bij de aanlanding van windenergie op zee de (ecologische) randvoorwaarden niet overschreden worden, het proces goed opgezet wordt en de nut en noodzaak van de voorgenomen aanlanding voldoende aangetoond is, adviseren wij, als aanvulling op de bestaande governance voor bescherming van de Noordzee en de Waddenzee, tot het instellen van een regiegroep per aanlandingsregio bestaande uit een afvaardiging van de belangrijkste stakeholders. Deze regiegroep zou al bij de eerste voornemens van de ontwikkeling van windparken en bijbehorende aanlanding aangesteld moeten worden. Een onderdeel van de taken van deze regiegroep zou het opstellen van specifieke uitgangspunten voor de betreffende aanlanding kunnen zijn. Deze uitgangspunten kunnen naast de meer algemene uitgangspunten waar deze notitie een aanzet toe doet kunnen bestaan.

Aanvullend zou een onafhankelijke ecologische autoriteit de opdracht moeten krijgen om de ecologische kwaliteiten en specifieke risico's die spelen in betreffende gebieden vast te stellen, kennisleemten te identificeren, en toe te zien op het verkrijgen van voldoende ecologische kennis op basis waarvan een tracébesluit genomen kan worden.

Tot slot zouden voorgestelde procedures omtrent kennisgeving en betrekken van maatschappelijke stakeholders in een verder uitgewerkte vorm wettelijk vastgelegd moeten worden.

Inhoudelijke uitgangspunten

1. Kwetsbaar gebied mijden

Kwetsbare en ecologisch waardevolle natuurgebieden en de bijbehorende habitats en soorten worden gemedend³. De bescherming van natuur staat hier voorop en natuurdoelen, zoals de doelen uit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Kaderrichtlijn Mariene strategie (KRM) en de Kaderrichtlijn Water, inclusief de Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland (NNN) doelen dienen gehaald te worden. Ook UNESCO Werelderfgoed gebieden behoren tot unieke waardevolle gebieden waarvan de unieke internationale kenmerken ervan behouden moeten blijven. Een integrale, toekomstbestendige benadering is nodig waarin ook volwaardig aandacht is voor de natuur. Dit kan zijn door een tracé te kiezen dat om het kwetsbare gebied heen gaat, tunnelt of aansluit bij al verstoorde gebieden door bestaande corridors in zeebodem/estuaria te benutten om verstoring van de bodem en natuur te minimaliseren. Recente ervaringen in en rond de Westerschelde laten zien dat het combineren van functies in bestaande vaargeulen een oplossing kan bieden voor de ruimtelijke puzzel. Ook de timing van de aanleg is van belang om te voorkomen dat deze niet in een kwetsbare periode plaatsvindt, zoals het broedseizoen en voorjaars- en najaarstrek van vogels. Het

³ Onder kwetsbaar gebied valt in ieder geval Natura 2000 gebieden, KRM gebieden, en Natuurnetwerk Nederland (NNN), maar ook bijvoorbeeld hoogwatervluchtplaatsen, zeegrasvelden en biodiversiteitshotspots. Aandacht voor waardevolle landschappen zoals UNESCO Werelderfgoed is tevens van belang.

voorzorgsbeginsel is in alle gevallen leidend. Dit betekent dat de activiteit niet kan worden toegestaan indien er geen zekerheid is dat er geen significant negatieve effecten zullen optreden. Er is dan een andere optie nodig. Hierbij moeten ook opties worden meegenomen waar samenwerking met de andere Noordzeelanden noodzakelijk is.

2. Ecologie niet laten wijken voor economie of tijdsdruk

Het behouden, beschermen en versterken van de natuur is cruciaal. Het vermijden van hogere kosten zijn geen excuus om het aanlanden van wind op zee door kwetsbaar gebied te laten gaan als er ook een alternatief beschikbaar is waarmee significante effecten op ecologie vermeden worden. Alle reële alternatieven zijn onderdeel van een goede afweging. Dat betekent dat vooraf de ecologische kwaliteiten van de gebieden en de mogelijke effecten daarop in kaart moeten worden gebracht, zoals dat op de Noordzee gaat gebeuren in het kader van gebiedspaspoorten.

Zonder kennis van de (cumulatieve) effecten op ecologie⁴ van de verschillende alternatieven voor aanlanding kan er geen afweging gemaakt worden. Dit is ook een vereiste voor de Commissie MER om een advies uit te kunnen brengen. Tijdsdruk mag geen reden zijn om onomkeerbare keuzes te maken. Het benodigde ecologische onderzoek moet gereed zijn voordat onomkeerbare keuzes worden gemaakt die de ecologische grenzen zouden kunnen overschrijden.

3. Natuurversterking daar waar mogelijk

Ingrepen op de Noordzee en in de kustzone kunnen ook kansen voor de natuur bieden. Zo kan steenbestorting een habitat creëren voor verschillende soorten. In het ontwerp van de aanlanding moet hier op passende wijze rekening mee gehouden worden door voorzieningen te treffen. Natuurversterking moet echter niet gezien worden als een manier om ecologische schade elders te compenseren. Verschillende soorten en verschillende habitats zijn niet uitwisselbaar. Soorten zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden in het geheel van een ecosysteem. Dit betekent dat bijvoorbeeld habitatverlies van een kwetsbare soort door steenbestorting niet goedgemaakt wordt door habitatwinst van een andere soort. In gebieden waar al sprake is van grote ecologische belasting of achteruitgang (zoals de Waddenzee) is natuurversterking alleen niet voldoende. Daar wordt de keuze voor aanlanding ook een keuze om de druk van andere activiteiten te verminderen.

4. Voorkeur voor aanlanding in de buurt van de vraag

De grote energievraag zal in Nederland in de Randstad en de industrieclusters zijn. Om te voorkomen dat er kabels door kwetsbare natuur en landschap getrokken worden heeft het de voorkeur om zo dicht mogelijk bij de grote energievraag op land aan te landen. Denk aan al 'verstoorde plekken' zoals de havens en industrie, waar vaak draagvlak voor aanlanding is. Na aanlanding moet de stroom verder op land getransporteerd worden. Kies ervoor dat de aanlanding zodanig plaatsvindt dat de aanleg van nieuwe bovengrondse hoogspanningskabels in het achterland minimaal en ruimtelijk optimaal is. Dit kan betekenen dat er een grotere afstand onder de Noordzeebodem wordt afgelegd indien een zorgvuldige afweging van de netto ecologische impact wordt gedaan en de conclusie hiervan voor zo'n keuze aanleiding geven. Daarnaast kan het ook meer voor de hand liggen om Nederlandse windparken in het buitenland aan te landen. Dit kan geen taboe zijn, zeker niet als het subsidievrije windparken zijn. Het is mogelijk om met buurlanden tot een oplossing te komen, ook als de wet- en regelgeving complex is. Uiteindelijk is de omslag naar een duurzaam energiesysteem geen

⁴ Cumulatieve effecten als gevolg van i) verschillende aspecten van de aanleg zelf (b.v. cumulatie a.g.v. vertroebeling van het water én verstoring door geluid), ii) andere menselijk medegebruik (b.v. gaswinning, bodemberoerende visserij), en iii) overige drukfactoren (zoals klimaatverandering). Specifiek voor de Waddenzee wordt daar onder auspiciën van NWO onderzoek naar gedaan. Zolang er wetenschappelijke twijfel is en blijft kan dan geen additionele belasting voor de Waddenzee vergund worden op grond van het voorzorgsprincipe.

Nederlands probleem waarbij in Nederland opgewekte duurzame energie per se in Nederland moet worden ingezet, maar een wereldwijde uitdaging waarbij we gezamenlijk onze totale energievoorziening moeten verduurzamen.

5. Monitoring meenemen in de gebruiksfase

Bestaand en verwacht cumulatief gebruik moeten passen binnen ecologische grenzen zowel op land als op zee, kennisleemtes die hierop bestaan dienen gedicht te worden. Als aan deze voorwaarden wordt voldaan, en er de noodzakelijke (mitigerende) maatregelen zijn getroffen, is het belangrijk dat er goed wordt gemonitord. Enkele (lange termijn) effecten op ecologie zullen pas in de gebruiksfase duidelijk worden. Een voorbeeld hiervan is het effect van elektromagnetische velden rond kabels op vissen en zeezoogdieren. Er is dus een monitoringsplan nodig voor de effecten op ecologie gedurende de gebruiksfase, met name daar waar kennisleemtes over bestaan. Een goede nulmeting en referentiegebieden zijn hiervoor noodzakelijk. Lessen die geleerd worden uit deze monitoring kunnen bijdragen aan de best beschikbare technieken en moeten in ieder geval bij toekomstige aanlandingsinfrastructuur toegepast worden.

6. Toekomstgericht ontwerpen

Er zijn verschillende scenario's voor het duurzame Nederlandse energiesysteem van de toekomst. In al deze scenario's speelt windenergie op zee een grote rol. Nu al moet tijdens de aanlanding rekening gehouden worden met verdere uitrol die na 2030 plaats gaat vinden. Een integrale, toekomstbestendige benadering met regie is hierin nodig zowel in ruimte en tijd. Er wordt niet enkel per project gekeken maar naar toekomstbestendige en slimme oplossingen binnen ruimtelijke kaders. Zo moeten er tracés gekozen worden met voldoende ruimte voor de in de toekomst verwachte hoeveelheden offshore wind. Er wordt gebundeld waar dit past. Bij de planning van aanleg moet zo slim mogelijk omgegaan worden met verstoring. Dit kan betekenen dat er op dezelfde plek een aantal maal minder ingrijpende verstoring plaatsvindt, of dat er eenmalig juist meer verstoring plaatsvindt, maar daarna het gebied in staat gesteld wordt om minstens enkele jaren te herstellen. De ruimte die gebruikt wordt voor aanlanding wordt zo slim en efficiënt mogelijk gebruikt, met in acht name van natuur en landschap, om het totale ruimtebeslag van de aanlandingsinfrastructuur in de kustzone en op land zoveel mogelijk te beperken.

7. Houd in het vestigingsbeleid voor industrie en andere grote energievragers rekening met de beschikbaarheid van geschikte aanlandlocaties voor windenergie en de beschikbaarheid van duurzame energieproductie.

De industrie zal elektrificeren. Dit is goed, want anders zijn de klimaatdoelen niet te halen. De inzet van elektriciteit is ook het meest efficiënt in termen van ruimtegebruik en energieverlies aangezien er minimaal energie verloren gaat bij de omzetting waardoor er minder windparken nodig zijn om de benodigde energie op te wekken. De inzet van elektriciteit is dus efficiënter dan de inzet van alternatieven zoals waterstof of biomassa als brandstof. De hoeveelheid duurzame elektriciteit die Nederland op land en op de Noordzee kan opwekken is echter beperkt. Energie-intensieve industrie en andere grote energievragers zoals datacentra die niet noodzakelijkerwijs⁵ in Nederland gevestigd moeten worden zullen beperkt toegelaten moeten worden. Dit om de druk op de Nederlandse Noordzee en de kustzone door de productie van duurzame elektriciteit en de aanlanding hiervan binnen de ecologische grenzen te houden. Goed vestigingsbeleid is ook gebaseerd op de hoeveelheden duurzame energie waar Nederland binnen ecologische grenzen over zal kunnen beschikken.

⁵ Bijvoorbeeld omdat ook andere landen de benodigde datainfrastructuur hebben en een groter aanbod aan hernieuwbare energie ten opzichte van de vraag.

8. Overweeg aanlanding in de vorm van waterstof indien er ook een onvermijdbare waterstofvraag is die hiermee bediend kan worden

Groene waterstof is niet het ei van Columbus aangezien door omzettingsverliezen een significant deel van de energie verloren gaat. Dit betekent dat om dezelfde hoeveelheid energie naar land te transporteren er meer windturbines nodig zijn, met meer druk op de ecologische ruimte tot gevolg. Er is echter ook een zekere vraag naar waterstof te verwachten die niet door elektrificatie ingevuld kan worden. Offshore productie van waterstof en transport door bestaande gasleidingen kan overwogen worden om deze vraag te bedienen. Het transport door bestaande leidingen voorkomt dat er nieuwe tracés aangelegd moeten worden en kan dus in de impact op de ecologie van de kustzone, de Noordzee en de Waddenzee schelen. Tevens wordt hiermee het ecologische risico van elektromagnetische velden verminderd.

9. Keuzes maken in lijn met het Noordzeeakkoord

In het Noordzeeakkoord zijn belangrijke uitgangspunten opgeschreven voor de toekomst van de Noordzee. Hierin is afgesproken dat de ecologische draagkracht randvoorwaardelijk is voor het individuele en cumulatieve gebruik van de Noordzee. Concreet is ook afgesproken dat de actueelste bovenwettelijke best beschikbare technieken voor natuurbeschermend- en versterkend bouwen vanuit bestaande (nationale en internationale) literatuur en ervaringen worden ingezet. Dit betekent dat ook de aanlanding van windenergie moet plaatsvinden via afgewogen ontwerpstrategieën (bijvoorbeeld combineren functies vaargeul en kabelcorridor) met gebruikmaking van deze best beschikbare technieken, met de minste ecologische impact.

Verzonden: 7/12/2023 7:42:03 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

nee

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

nee

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

nee

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

De ruimtelijke druk op ons buurtschap is nu al hoog met de huidige twee hoogspanningsverbindingen. Maar daarnaast is onze woonomgeving óók in beeld voor een andere ontwikkeling, namelijk een nieuwe hoogspanningsverbinding (Geertruidenberg-Krimpen ad IJssel/Crayestein. Ik vraag me af in hoeverre deze twee (Nederwiek en 380kV) ontwikkelingen elkaar beïnvloeden. Kan een ondergronds tracé (Nederwiek) wel onder een bovengronds tracé liggen in verband met onderhoud etc?

Verder maak ik me zorgen om de gezondheidseffecten: in hoeverre hebben die magneetveldzones van de verschillende hoogspanningsverbindingen die hier al zijn plus een mogelijk converterstation een aanvullend effect op elkaar?

Ik begrijp dat alle tracés voor- en nadelen hebben maar vanuit mijn oogpunt hebben de tracés door de binnenwateren en buisleidingenstrook minder nadelige effecten voor inwoners dan de overige tracés. Er zijn in Nederland bedrijven die de expertise, materieel en mensen hebben om grote bagger en kabelprojecten in ondiep water met inachtneming van de milieueisen uit te voeren. Dat draagt bij aan werkgelegenheid en groei van kennis.

Verzonden: 7/12/2023 8:31:26 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Oostzanddijk

Huisnummer: 26

Postcode: 3221 AL

Woonplaats: Hellevoetsluis

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Overheid

(Mede) namens: College van burgemeester en wethouders van de gemeenten:

- Goeree-Overflakkee

- Hoeksche Waard

- Nissewaard

- Voorne aan Zee

Organisatie: Gemeenten Goeree-Overflakkee, Hoeksche Waard, Nissewaard, Voorne aan Zee

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Binnenwaterroute met ontzien van scheepvaart en havens Stellendam.

Als bijlage is volledige zienswijze en advies (ook per post verzonden) toegevoegd.

95716740_9182831_20230712_Zienswijze__Advies_op_concept-NRD_Net_op_Zee_Nederwiek_3.pdf

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Ten eerste vinden wij, als lokale overheden, het maatschappelijk draagvlak voor een dergelijk ingrijpende ontwikkeling erg belangrijk. In de voorliggende notitie komt dit aspect niet of nauwelijks

terug. Graag zouden wij concreet opgenomen willen zien hoe dit beoordeeld wordt en meeweegt.

Bij alle aspecten, maar met name het aspect Recreatie en toerisme, missen wij naast de beoordeling van de effecten tijdens de aanleg ook de effecten op lange termijn.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Integrale effect analyse (IEA)

In de c-NRD wordt wel benoemd dat verschillende aspecten, te weten kosten, techniek, toekomstvastheid en omgeving, worden meegenomen in de IEA. Wij missen echter nog een beschrijving wat wordt verstaan onder deze aspecten, hoe deze onderzocht worden en hoe deze in verhouding staan tot elkaar en andere aspecten zoals de milieuaspecten.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Samenvattend

Wij zouden graag duidelijker zien hoe de effecten op zowel korte termijn (o.a. de aanleg) maar vooral ook lange termijn worden afgezet tegen de gebiedsidentiteit en het huidige en beoogde gebruik op Voorne Putten, de Hoeksche Waard en Goeree-Overflakkee, waarbij vooral het open agrarisch landschap, de havens, kust- en oeverrecreatie de belangrijkste factoren zijn.

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Nederwiek 3 cNRD
 Postbus 111
 9200 Drachten

E-mail
 gemeente@voorneaanzee.nl

Telefoonnummer
 140181

Verzenddatum
 12 JUL 2023

Uw kenmerk

Ons kenmerk
 132250-2023

Bijlage(n)

Onderwerp

Zienswijze & advies op concept-NRD project Net op Zee Nederwiek 3

Hellevoetsluis, 05 juli 2023

Geachte meneer/mevrouw,

Momenteel ligt de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (hierna concept-NRD) van het project Net op Zee Nederwiek 3 ter inzage t/m 13 juli 2023 voor inspraak. Van deze mogelijkheid maken de gemeenten Goeree-Overflakkee, Hoeksche Waard, Nissewaard en Voorne aan Zee gezamenlijk gebruik.

Bovendien zijn deze gemeenten in de rol als bevoegd gezag en overeenkomstig artikel 7.27, tweede lid, van de Wet milieubeheer (Wm) geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van de informatie die in het gecombineerde milieueffectrapport moet worden opgenomen. Door middel van deze zienswijze dragen de gemeenten gezamenlijk hun advies uit.

Reactie

Allereerst willen wij een algemene opmerking plaatsen over het betrekken van ons als medeoverheden. We zijn positief over de inzet om gezamenlijk op te trekken met andere (Rijks)projecten binnen deze regio, zoals onder andere VAWOZ 2031-2040 of de Delta Rhine Corridor. Goed om te zien dat hierbij ook wordt gekeken naar de gezamenlijke effecten van deze trajecten. Aan de andere kant zijn er ook zaken die onzes inziens beter kunnen. Ten eerste bereikten informatie en stukken ons vaak relatief laat. Ten tweede had de communicatie rondom het meenemen van de twee nieuwe landtracés van Nederwiek 3 beter gekund. Er was weinig ruimte om nog over de voorgestelde tracés mee te praten. Wij hopen dat in het vervolg hier beter rekening mee wordt gehouden en dat er voldoende ruimte is om tijdig de gemeentelijke standpunten mee te laten nemen.

Voorts erkennen en ondersteunen wij het belang van windenergie op zee en de daarbij behorende ondergrondse hoogspanningsverbindingen. Hiermee komt het Rijk tegemoet aan de doelstellingen uit het Klimaatakkoord. Ook de gemeenten dragen bij aan de doelstellingen van dit Klimaatakkoord.

Daarnaast staan de gemeenten ook aan de lat voor tal van andere (ruimtelijke) opgaven en doelstellingen. Ook in deze regio zijn er immers meerdere claims op de schaarse ruimte.

Bezoekadres
 Oostzanddijk 26
 3221 AL Hellevoetsluis
 Telefoon 14 0181
 Email gemeente@voorneaanzee.nl

Postadres
 Postbus 13
 3220 AA Hellevoetsluis
 KvK 88738388
 BTW NL826902273B01

gemeente
Goeree-Overflakkee

gemeente
Hoeksche Waard

GEMEENTE
NISSEWAARD

GEMEENTE
voorne
aan zee

Het eerste deel van deze reactie is dan ook bedoeld om onze zienswijze mee te geven met betrekking tot de meegenomen alternatieven in de concept-NRD, in relatie tot andere opgaven waar de gemeenten voor staan. Het tweede deel vormt het advies op de reikwijdte en het detailniveau van de informatie die in het gecombineerde milieueffectrapport moet worden meegenomen.

1). Zienswijze m.b.t. meegenomen tracéalternatieven

In de concept-NRD worden vier tracéopties genoemd, te weten:

1. BLS: Buisleidingenstrook
2. VHW: Voorne/Hoeksche Waard
3. BWA: Binnenwateren
4. GOF: Goeree-Overflakkee

Dit in tegenstelling tot de eerder verkondigde denkrichtingen uit het Voornemen en Voorstel voor participatie voor het project Net op Zee Nederwiek 3. De tracéalternatieven tracéalternatief 2 Voorne-/ Hoeksche Waard en tracéalternatief 4 Goeree-Overflakkee zijn toegevoegd, overeenkomstig hoofdtracés uit een eerder traject van VANOZ. Het betreft hier tracés die ons grondgebied en onze belangen direct raken.

Wij adviseren u vanuit onze lokale en regionale belangen om niet te kiezen voor een tracé via bovengenoemde tracéalternatieven (2 & 4). Deze tracés hebben negatieve effecten op onder andere onze woonopgave, natuur, economie, landbouw, waterkeringen, scheepvaart en recreatie. Daarnaast beïnvloedt de kabel de mogelijkheden voor duurzame energieopwekking in onze gemeenten.

Het traject van de Ruimtelijk Puzzel in de provincie Zuid-Holland, waarbij de provincie door de Minister voor Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting een belangrijke rol toebedeeld is, onderschrijft de complexiteit van de opgave om de ruimte in onze leefomgeving eerlijk te verdelen en toekomstbestendig in te richten. Een mogelijke komst van het tracé van Nederwiek 3 op land legt extra druk op deze opgave, waarbij de gemeenten ook betrokken zijn. De omvang van de effecten tracéopties van Nederwiek 3 op verschillende ruimtelijke aspecten lichten wij hieronder nader toe. Door te kiezen voor een tracé zoals weergegeven als tracéalternatief 1 of tracéalternatief 3 (met aanpassingen) zijn deze negatieve effecten er niet of minder.

Bovendien geldt dat er in bijlage II Alternativedocument wel een aandachtspuntenkaart voor de Binnenwaterroute (pagina 102 van 378) is verwerkt in het document, waar een aandachtspuntenkaart voor de drie overige tracés ontbreekt. Voor een volledig overzicht en een juiste verdere beoordeling van alle belangen zouden wij graag zien dat voor alle mogelijke tracés een aandachtspuntenkaart wordt opgenomen.

De gemeenten achten alternatieven 2 en 4 ongewenst, vanwege de grote impact van deze activiteit op de volgende aspecten:

Wonen

Er moet vaart worden gemaakt met het realiseren van woningen, vooral voor de eigen behoefte van onze inwoners. De regiogemeenten hebben gemeen dat ze gemeenten zijn met een grote oppervlakten en meerdere kernen en buurtschappen. Er zijn vele woningbouwprojecten, die verschillen in omvang. Het is niet de bedoeling dat de tracés de woningbouwopgave gaan belemmeren door bouwrestricties in de kabelzone en doorkruising of afsnijden van de diverse woningbouwlocaties. Daarbij komt dat het voor alle locaties met kabels en leidingen helder moet zijn óf en zo ja wat de elektrische beïnvloeding van de kabel is op de directe omgeving.

Gemeente
Goeree-Overflakkee

Gemeente
Hoeksche Waard

GEMEENTE
NISSEWAARD

GEMEENTE
voorne
aan zee

Economie

De bedrijvigheid op in de regio wordt gevormd door een sterke vertegenwoordiging van het MKB, recreatieondernemingen, horeca, landbouw en visserij, vele kleinere en enkele grotere bedrijven. Op de onze bedrijventerreinen wordt ruimte geboden aan groeiende en grotere ondernemingen. Het MKB is de motor van de economie. Het is van belang dat de bedrijventerreinen niet beperkt zullen worden in hun groei mogelijkheden door de aanleg van de kabel.

Landbouw, veeteelt en visserij zijn van oudsher sectoren die horen bij de cultuur van de regio. De sectoren staan in Nederland voor de grote opgave de bedrijfsvoering toekomstbestendig te maken. De agrarische bedrijven mogen door ontgraving voor aanleg van de kabel of de aanwezigheid van de kabel in de agrarische grond niet belemmerd worden in hun bedrijfsvoering. Grondwateronttrekking in een verziltend bodemsysteem is ongewenst;

We zetten in op het behoud van het maritiem cluster te Stellendam. Gezien het belang van het Slijkgat voor de beroeps- en recreatievaart, stuurt de regio scherp op het nakomen van de afspraken uit het Alders-akkoord met het Havenbedrijf Rotterdam en Rijkswaterstaat om het Slijkgat op de overeengekomen diepte te houden. Een groot deel van de economie van Goeree-Overflakkee is gerelateerd aan de bevaarbaarheid van het Slijkgat. Naast het feit dat het de haven is voor de vissers van het eiland, is ook de visafslag Stellendam daarvan afhankelijk, evenals de aan de binnenhaven van Stellendam gevestigde scheepswerven en de daaraan gerelateerde toeleveringsbedrijven. Het leggen van een kabel in de monding van het Haringvliet zal hinder op leveren voor het scheepvaartverkeer. De geul is niet zo breed en verzandt regelmatig, zodat deze zeer frequent gebaggerd wordt. Een kabel daarin aanleggen zou een verstoring van de bodem opleveren en gevolgen op kunnen leveren die verdere verzanding in de hand werken. Daarom verzoeken wij nadrukkelijk om een mogelijke kabel bij de Binnenwaterroute zo ver mogelijk van de havens van Goeree-Overflakkee en Hellevoetsluis (en overige recreatieve havens) mee te nemen in het vervoltraject.

Waterveiligheid

In alle vier de tracés wordt een kruising van de diverse waterkeringen bij aanlanding via land zowel als via het Haringvliet voorzien. We zijn geen voorstander van ontgraving van de duingebieden of gebieden met hoge archeologische verwachtingswaarden. Daarbij is als niet de minste de passage om de Haringvlietdam heen als haalbaar ingeschat. Wij benadrukken dat deze passages niet eenvoudig uitvoerbaar zullen zijn. Wij zijn hier dan ook geen voorstander van.

Natuur en landschap

De regio bestaat uit groene eilanden met een open landschap. Dat landschap is een belangrijke kwaliteit. Het diverse landschap is een unieke kernwaarde van onze gemeenten. Sommige onderdelen ervan hebben niet voor niets een beschermde status. Het landschap vormt een belangrijk aspect in de (woon)aantrekkelijkheid en leefbaarheid van de regio. Wij als gemeenten zetten in op behoud van dit landschap. Doorsnijding van bijvoorbeeld de oude polderstructuren wordt daarom afgeraden.

Gelet op de instandhoudingsdoelstellingen adviseren wij om geen kabels aan te leggen in/door de aangewezen rustgebieden in de N2000-gebieden Voordelta, Duinen van Goeree en Kwade Hoek (Slikken van de Kwade Hoek), Haringvliet (Slijkplaat, Ventjagersplaten), Voornes Duin en Hollands Diep. Deze rustgebieden zijn begrensd en beschermd door middel van zogenaamde toegangsbeperkingsbesluiten.

Bovendien zijn er ook opgaven voor natuur en landschap die zijn uitgewerkt in Natuurnetwerk Nederland (NNN). Een aantal tracéalternatieven kruisen de opgaven voor NNN. Dit kan zowel een kans zijn als een belemmering, dus de gemeenten benadrukken dat dit goed moet worden meegenomen.

Scheepvaart en infrastructuur

Omdat Goeree-Overflakkee afhankelijk is van de verbindingen met de 'overkant' zijn er grote zorgen over de bereikbaarheid van het eiland in het algemeen. Dit speelt ook in mindere mate voor de overige eilanden in de regio. Regionaal gezien liggen er over en onder het Haringvliet en Hollands Diep vier bruggen en tientallen te passeren kabels en leidingen (waaronder de Buisleidingstraat) die de hoogspanningskabel zal moeten passeren. Het is niet de bedoeling dat de (aanleg van) kabels de bereikbaarheid voor inwoners, bezoekers en nooddiensten met alle modaliteiten (m.n. auto, fiets, OV) zullen belemmeren.

De kabel via het GOF en het BWA tracé en de aanleg daarvan leveren tijdelijke en blijvende beperkingen op voor de bevaarbaarheid van dit water. De restricties ten aanzien van ankeren boven de kabels beperken de mogelijkheden voor de scheepvaart, waaronder recreatievaartuigen. De hinder en inperking van mogelijkheden voor de scheepvaart moeten tot een minimum worden beperkt.

Recreatie

Jaarlijks bezoeken vele duizenden toeristen onze kust vanwege de rust, de stranden, de natuur en de andere aspecten die een bezoek of vakantie waard zijn. Daarmee is recreatie ook een belangrijke economische drager van de regio. Maar deze kuststrook met zijn mooie natuur is kwetsbaar. Naast de aantrekkelijkheid van de stranden is het voordeel van het wonen op een eiland dat ook op andere plekken dan het Noordzeestrand een strandbeleving kan worden ervaren. De recreatieve mogelijkheden van het strand bij de aanleglocaties worden bij aanleg van dit tracé in ieder geval tijdelijk beperkt. Omdat de werkzaamheden buiten het stormseizoen dienen plaats te vinden, is de kans groot dat een geheel strandseizoen verloren zou gaan.

Specifiek geldt voor het Quackstrand in Voorne aan Zee dat er de afgelopen jaren een kwaliteitsverbetering heeft plaatsgevonden, waarin veel is geïnvesteerd. Een mogelijke komst van het tracé zou kapitaalvernietiging betekenen.

Energietransitie

De Haringvlietdam en de Noordzeeboulevard zijn voor de gemeente Voorne aan Zee een regionaal zoekgebied voor windenergie, vastgelegd in 'Locaties windenergie Rijnmond (herziening VRM)' van de provincie Zuid-Holland, waaraan de gemeente invulling geeft volgens de afspraken uit het 'Convenant Realisatie Windenergie Stadsregio Rotterdam' (d.d. 21 juni 2012). Wij willen hierbij benadrukken dat voorkomen moet worden dat de mogelijke komst van een kabeltracé invloed heeft op de realisatie en exploitatie van windturbines op deze locaties.

Daarnaast beperkt de aanleg van kabels de mogelijkheden voor duurzame energie op de eilanden. Door de (planologische) beperkingen van een kabeltracé wordt het gebruik van de grond voor de opwek van duurzame energie, zoals wind- of zonne-energie, onmogelijk. De gemeenten hebben hierin wel een opgave te vervullen. De ruimte om deze opgave te vervullen is al beperkt, gelet op de waarden van het open landschap en de invulling van andere opgave zoals de woningbouwopgave. Deze ruimte moet niet verder beperkt worden.

Samenvattend

Gelet op het voorgaande zijn wij van mening dat gebruik gemaakt dient te worden van de tracéalternatieven 1 Buisleidingenstrook & 3 Binnenwateren (met aanpassing). Tracéalternatief 1 volgt de buisleidingenstrook uit de Structuurvisie Buisleidingen 2012-2035, waar een groot deel al voor is gereserveerd. Hierdoor worden minder tot geen negatieve (ruimtelijke) effecten ervaren wanneer hiervoor gekozen wordt. Wij zien niets in nog eens een apart leidingtracé over land door het grondgebied van onze gemeenten alleen voor Nederwiek 3.

Wij verzoeken u dan ook om deze alternatieven niet verder te onderzoeken of mee te nemen in het vervoltraject. Daarnaast vinden wij dat bij het vervoltraject nadrukkelijk rekening gehouden moet worden met de hierboven genoemde belangen. Tenslotte vinden wij het belangrijk dat u ons, en onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties, blijft betrekken in het vervoltraject.

gemeente
Goeree-Overflakkee

gemeente
Hoeksche Waard

GEMEENTE
NISSEWAARD

GEMEENTE
voorne
aan zee

2). Advies voor de NRD

Het tweede deel van de reactie richt zich op de reikwijdte en het detailniveau van de informatie in het milieueffectrapport, dat wordt opgesteld. Wij willen graag nog concreet een aantal punten naar voren brengen.

Ten eerste vinden wij, als lokale overheden, het maatschappelijk draagvlak voor een dergelijk ingrijpende ontwikkeling erg belangrijk. In de voorliggende notitie komt dit aspect niet of nauwelijks terug. Graag zouden wij concreet opgenomen willen zien hoe dit beoordeeld wordt en meeweegt.

Verder hebben wij de volgende opmerkingen met betrekking tot de beoordelingskaders:

Integrale effect analyse (IEA)

In de c-NRD wordt wel benoemd dat verschillende aspecten, te weten kosten, techniek, toekomstvastheid en omgeving, worden meegenomen in de IEA. Wij missen echter nog een beschrijving wat wordt verstaan onder deze aspecten, hoe deze onderzocht worden en hoe deze in verhouding staan tot elkaar en andere aspecten zoals de milieuaspecten.

Beoordelingskader milieuaspecten op zee en binnenwateren

Bij alle aspecten, maar met name het aspect Recreatie en toerisme, missen wij naast de beoordeling van de effecten tijdens de aanleg ook de effecten op lange termijn. Hierbij is niet alleen de kruising van het bedoelde gebied van belang, maar willen wij ook graag zien dat het omliggende gebied bij deze beoordeling meegenomen wordt. Verder wordt het aspect 'landschap en cultuurhistorie' voor de tracéalternatieven op zee en binnen wateren niet beoordeeld. Het Haringvliet vormt echter een belangrijk onderdeel van het landschap. Ook hier bevinden zich verschillende landschapselementen (zoals de ondiepten, eilandjes, slikken, oevers en strandjes) die bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit. Om die reden zou het aspect 'landschap en cultuurhistorie' voor dit deel van het tracé wel moeten worden meegewogen. Tot slot pleiten wij bij dit beoordelingskader ook voor het betrekken van de kust- en oeverrecreatie. Het tracé door zee/binnen wateren heeft door de kruising van de primaire waterkering direct effect op de omliggende kust/oevers.

Beoordelingskaders milieuaspecten op land

Bij het aspect 'landschap en cultuurhistorie' is in de concept NRD aangegeven dat vooral wordt gekeken naar het effect van een converterstation op de ruimtelijke kwaliteit. De ruimtelijke kwaliteit wordt echter ook beïnvloed door een kabeltracé. Graag zien wij dan ook dat aspect expliciet meegenomen in het beoordelingskader.

Tenslotte pleiten wij ook hier bij dit beoordelingskader voor het betrekken van het kust- en oevergebruik (zowel recreatief als bedrijfsmatig). De tracéalternatieven hebben door de kruising van (primaire) waterkeringen direct effect op de omliggende kust/oevers. Hierbij willen wij dat niet alleen gekeken wordt naar effecten van bijvoorbeeld geluid en trillingen, maar ook naar de effecten op de (toekomstige) gebruiksmogelijkheden.

Samenvattend

Wij zouden graag duidelijker zien hoe de effecten op zowel korte termijn (o.a. de aanleg) maar vooral ook lange termijn worden afgezet tegen de gebiedsidentiteit en het huidige en beoogde gebruik op Voorne Putten, de Hoeksche Waard en Goeree-Overflakkee, waarbij vooral het open agrarisch landschap, de havens, kust- en oeverrecreatie de belangrijkste factoren zijn.

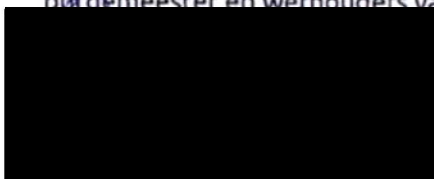

Tot slot

Wij onderkennen dat het geen gemakkelijke opgave is, met vele belangen om mee te wegen. Wij vertrouwen erop dat in het vervolgtraject onze aandachtspunten en belangen zorgvuldig meegenomen blijven worden. Wij blijven daarbij graag met u in gesprek.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van gemeente Voorne aan Zee

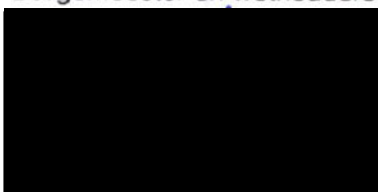

gemeentesecretaris

J.P. Rehwinkel
burgemeester

Burgemeester en wethouders van gemeente Goeree-Overflakkee

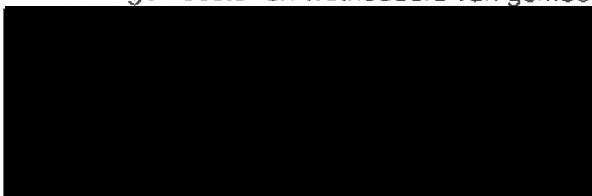

Gemeentesecretaris

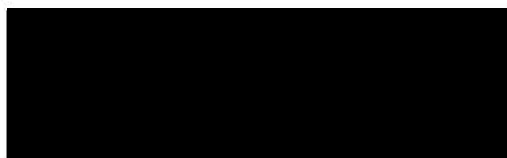

A. Grootenboer-Dubbelman
Burgemeester

Burgemeester en wethouders van gemeente Hoeksche Waard

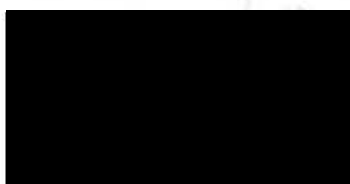

Secretaris

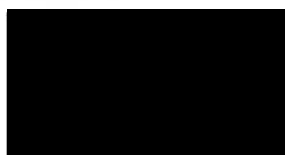

Ch.B. Aptrout
Burgemeester

Burgemeester en wethouders van gemeente Nissewaard

Gemeentesecretaris

F. van Oosten
Burgemeester

Verzonden: 7/12/2023 9:06:33 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Maatschappelijke organisatie
(Mede) namens: ZLTO Amerstreek
Organisatie: ZLTO Amerstreek

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Hiervoor verwijs ik naar de als bijlage 1 opgenomen reactie.

95717034_9182940_20230712_-_Reactie_NRD_Nederwiek_3.pdf

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Hiervoor verwijs ik naar de als bijlage 1 opgenomen reactie.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Hiervoor verwijs ik naar de als bijlage 1 opgenomen reactie.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Hiervoor verwijs ik naar de als bijlage 1 opgenomen reactie.

Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie

ZLTO afdeling Amerstreek

www.zlto.nl/amerstreek
zltoamerstreek@zlto.nl

Made, 12-07-2023

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Net op zee Nederwiek 3
Postbus 111
9200 AC Drachten

Geachte heer, mevrouw,

De Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie afdeling Amerstreek heeft met veel belangstelling kennisgenomen van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor Net op zee Nederwiek 3. Uit de notitie komt een duidelijk beeld naar voren van een complexe opgave. De agrarische sector levert een bijdrage aan de energietransitie. We onderschrijven daarom ook dat, om te kunnen voorzien aan de behoefte in de toekomst, nieuwe trajecten nodig zijn. We vragen onszelf echter ook het nut en de noodzaak af, om windenergie van zee in dit gebied aan te landen.

Het westen van Brabant vinden wij geen logisch gebied om energie aan te landen van een windpark wat ter hoogte van IJmuiden ligt. De complexe opgave vraagt om een zo groot mogelijke bandbreedte van alternatieven die onderzocht dienen te worden. Wij vinden het huidige studiegebied voor dit tracé veel te beperkt en vragen u om meerdere varianten mee te nemen in het onderzoek. Tevens wordt het gebied rondom Moerdijk en Geertruidenberg al door een legio van energie- en infrastructuurprojecten getroffen. Het zoekgebied betreft veel en grote agrarische functies. Deze delta wordt gekenmerkt door vruchtbare gronden. De landbouwsector wil deze gronden behouden voor optimaal agrarisch gebruik. Wij vragen u dan ook om de windenergie elders aan te landen.

Naast ons verzoek om naar een groter studiegebied te kijken, willen we u ook enkele aandachtspunten voor het beoordelingskader meegeven. In de tabel met het beoordelingskader wordt landbouw niet expliciet benoemd. We vinden landbouw pas terug in de toelichting van het kader onder leefomgeving, ruimtegebruik en overige functies op zee en land. We vragen u om landbouw expliciet op te nemen in het beoordelingskader zodat integraal onderzoek op effecten op de landbouw geborgd kunnen worden.

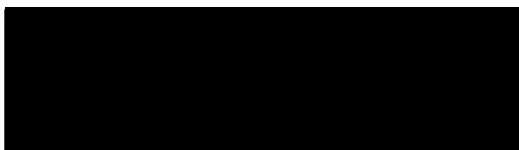
Daarbij wordt beschreven dat er wordt gekeken naar invloed op landbouwareaal. Wij vinden deze beschrijving van invloed op de landbouwsector onvoldoende. Wij verwachten een grote invloed van dit project in de vorm van schade op landbouwpercelen op zowel korte als lange termijn. We verzoeken u om rekening te houden in het onderzoek met toekomstige invloeden die de aanlanding van wind op zee op de landbouwsector heeft, zoals verwachte schade bij en na de aanleg van een tracé. Zoals u zelf beschrijft houden verzilting en waterkwaliteit verband met landbouw. We verzoeken u dan ook om deze vraagstukken integraal te onderzoeken.

Tot slot willen we aandacht vragen voor een aantal zaken die niet in deze NRD en MER behoren. We vinden het echter wel zeer belangrijk dat deze punten in het vervolg van het proces behandeld en gewaarborgd zullen zijn. Wanneer uit de onderzoeken toch blijkt het tracé in dit gebied geplaatst moet worden, verzoeken we u de mogelijkheden tot zoveel mogelijk boringen in plaats van open ontgravingen en het zo min mogelijk doorkruisen van landbouwpercelen te onderzoeken bij aanlanding van wind op zee.

We vragen aan u om onze aandachtspunten en onze organisaties te betrekken bij het vervolg van dit project. Zoals vanzelfsprekend zijn wij bereid om een nadere toelichting te geven op deze reactie.

Met vriendelijke groet,

Verzonden: 7/13/2023 2:29:39 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Pastoor van Kessellaan
Huisnummer: 15
Postcode: 4761 BJ
Woonplaats: Zevenbergen
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: gemeente Moerdijk

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Onze zienswijze is 11-7-2023 per post verzonden. Volledigheidshalve hierbij tevens digitaal. Zie bijlage.

95727888_9185963_Zienswijze_op_concept-NRD_Net_op_Zee_Nederwiek_3.pdf

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

.

Retouradres: Postbus 4, 4760 AA Zevenbergen

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Net op Zee Nederwiek 3
Postbus 111
9200 AC Drachten

Verzenddatum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Behandeld door
13-07-2023	926915	DGKE / 27270471	
Onderwerp	Zienswijze op concept-NRD Net op Zee Nederwiek 3		

Geachte lezer,

Voor het project Net op Zee Nederwiek 3 ligt tot en met 13 juli 2023 de concept-NRD ter visie. Onze gemeente is zowel zoekgebied voor de diverse kabeltracés als voor een converterstation. Met deze brief brengen wij onze zienswijze op de concept-NRD uit.

Positiebepaling

Wij erkennen het belang van een robuuste energie-infrastructuur in Nederland dat ons in staat stelt de energietransitie mogelijk te maken. Gemeente Moerdijk ligt op een belangrijke plek in het nationale energiesysteem van nu en in dat van de toekomst. Als college van Moerdijk erkennen wij de urgentie van de energietransitie en zijn we binnen onze mogelijkheden en voorwaarden bereid onze verantwoordelijkheid te nemen.

Ruimtelijke druk

De ruimte- en milieudruk op onze gemeente is groot. Vanuit diverse rijks-, provinciale en gemeentelijke opgaven wordt naar ruimte gezocht. De omgeving van de kernen Klundert, Moerdijk en Zevenbergschen Hoek is daarbij veel in beeld. Deze omgeving is nu reeds zwaar belast met een haven- en industrieterrein, snelwegen, HSL, logistiek park, windparken en de nieuwe hoogspanningsverbinding 380 kV Zuid-West-Oost. Daarnaast wordt gezocht naar locaties voor een 380/150kV-station, een nieuwe hoogspanningsverbinding tussen Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel of Crayestein, regionale warmteleidingen en geothermieboringen, de huisvesting van arbeidsmigranten en statushouders en de realisatie van truckparkings. En met de realisatie van één of meer aanlandingen Wind op Zee ontstaat ook lokaal vraag naar ruimte voor elektrolyzers en elektriciteitscentrales op waterstof. Er is nog slechts beperkt ruimte beschikbaar waar bovengenoemde ontwikkelingen een plaats zouden kunnen vinden, op een manier dat het gebied ook leefbaar blijft. Daarom is een zorgvuldige afweging over de inzet van de beschikbare ruimte noodzakelijk. Dit komt momenteel nog onvoldoende in de concept-NRD naar voren, temeer omdat veel van de genoemde ontwikkelingen niet worden benoemd in het document.

Ontwerptafel Powerport

In het BO Leefomgeving van juni 2023 is bovenstaande geadresseerd en zijn concrete afspraken gemaakt tussen Rijk en regio over het inrichten van een ontwerptafel, waarin alle ruimtevragende opgaven van lokaal, regionaal en nationaal belang in het gebied integraal worden afgewogen, met daarbij nadrukkelijk aandacht voor de structurele verbetering van de leefbaarheid en toekomstbestendig perspectief voor de inwoners en ondernemers in het gebied. In dit kader werken wij inmiddels, samen met vertegenwoordigers van de Ministeries

van EZK en BZK en de provincie Noord-Brabant, aan de opzet van deze Ontwerptafel Powerport. We verzoeken u in het vervolg van dit project afstemming te zoeken met deze ontwerptafel en de resultaten van die ontwerptafel te respecteren door ze mee te nemen in de definitieve NRD, milieueffectrapportage, integrale effectanalyse en het bepalen van het voorkeursalternatief. Zeker voor dit project, waar een directe relatie en afhankelijkheid is van de realisatie van een nieuw 380/150kV station in het gebied, is een integrale blik op het vraagstuk onontbeerlijk.

Beschrijving van de onderdelen en alternatieven

In de *beschrijving van de onderdelen en alternatieven* valt het ons op dat er bij de beschrijving van een converterstation uitsluitend wordt gesproken over het ruimtebeslag. Voor zover wij uit een technische toelichting hebben begrepen is dat een dergelijk station ook een forse geluidsproductie heeft, maar ook dat er mogelijkheden zijn om die geluidsproductie te verminderen door te kiezen voor een volledig gesloten inrichting. Wij verwachten, mede gezien de eerdergenoemde ruimte- en milieudruk, dat het zinvol is om dit toe te voegen als volwaardig te onderzoeken alternatief.

Onder *traceringssluitingspunten kabeltracé* wordt als uitgangspunt gesteld dat de lengte van een boring maximaal 1200 meter bedraagt. Dit wordt echter niet gemotiveerd. Technisch zijn langere boringen prima mogelijk. Het opnemen van een dergelijk uitgangspunt kan leiden tot onnodige beperkingen in kabeltracés. Concreet voorbeeld: voor de oversteek onder het Hollands Diep is een boring van minimaal 2000 meter nodig, indien er geen gebruik gemaakt kan worden van de tunnel in de buisleidingenstraat. Voor een project als Delta Rhine Corridor is dat geen belemmering, waarom dan voor dit project wel?

Onder de *uitgangspunten locatiekeuze converterstation* wordt verwezen naar de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering. Deze is verouderd en sluit niet aan bij de systematiek van de Omgevingswet. Wij verzoeken u in de verdere procedure aan te sluiten bij de nieuwe systematiek en duidelijk te maken hoe de aan te houden afstand per milieuaspect bepaald wordt en daarmee een gezond woon- en leefklimaat behouden blijft. Daarbij wijzen we u er op dat het Haven- en industrieterrein Moerdijk een zogenaamd geluidgezoneerd terrein is, waarmee bij het onderzoeken van de alternatieven rekening gehouden moet worden. Toevoegen van nieuwe geluidsbronnen moet passen binnen het zonebeheer.

In de *beschrijving van de tracéalternatieven* wordt onder *Tracéalternatief 1 Buisleidingenstrook* gesteld dat de ruimte in de buisleidingenstrook uit de SVB 2012-2035 mogelijk niet beschikbaar is. Voor het tracédeel tussen Rotterdam en Moerdijk zou de ruimtelijke reservering in de SVB echter geen belemmering mogen zijn. Daar ligt immers al een bestaande buisleidingenstraat van LSNEED, die niet uitsluitend is gereserveerd voor leidingen voor gevaarlijke stoffen. Deze is reeds beschikbaar, en daarmee niet primair voorbehouden aan het nog te ontwikkelen private initiatief Delta Rhine Corridor. Dit gaat overigens ook op voor het Tracéalternatief Hoeksche Waard, waar in principe eveneens gebruik gemaakt kan worden van de bestaande buisleidingenstraat. Wij verzoeken u gebruik van de bestaande buisleidingenstraat nadrukkelijk te onderzoeken.

Het *zoekgebied voor een converterstation locatie Moerdijk* zoals dat op kaartbeeld is weergegeven strekt zich uit over een groot gebied, waarin onder andere dorp Moerdijk, diverse snel- en spoorwegen, windparken en het Logistiek Park Moerdijk zijn gelegen. In eerdere ambtelijke consultaties hebben wij reeds aangegeven dat dit voor ons niet acceptabel is. Ook gelet op hetgeen wij eerder in deze brief hebben genoemd, is het voor ons onbegrijpelijk dat het zoekgebied toch op deze wijze is ingetekend. Daar waar bij het zoekgebied in Geertruidenberg rekening wordt gehouden met bestaand bebouwd gebied, wordt dat gegeven voor locatie Moerdijk volledig genegeerd. Wij verzoeken u daarom met klem om het zoekgebied aan te passen, zodanig dat het past binnen de op pagina 40 van de concept-NRD beschreven uitgangspunten. Wij attenderen u er op dat er op het bestaande

Haven- en industrieterrein bovendien diverse beperkingen te verwachten zijn ten gevolge van veiligheidscontouren rondom de chemische industrie en infrastructuur aldaar.

Werkwijze milieuboordeling MER

Onduidelijk is welke weging er gegeven zal worden aan de verschillende factoren. Wie bepaalt welk aspect zwaarder mee telt? Dat geldt niet alleen voor de milieueffecten, maar ook voor de financiële/budgettaire aspecten. Wij verzoeken u dit in de definitieve NRD expliciet te vermelden.

In het beoordelingskader missen we bovendien hoe het effect van dit project op andere geplande ontwikkelingen in het gebied wordt beoordeeld. In gemeente Moerdijk is momenteel sprake van 5 (binnenkort waarschijnlijk 6) verschillende RCR-procedures voor energie-infrastructuurprojecten rondom het Haven- en industrieterrein Moerdijk. Wij constateren dat er voor al die individuele RCR-projecten vrijwel gelijktijdig een project-MER wordt gemaakt. Het ontbreekt echter aan een overkoepelende plan-MER (bijvoorbeeld op basis van het MIEK of PEH), waarin de milieueffecten van het totaal voldoende zijn onderzocht. Hierin schuilt het risico dat de cumulatieve milieueffecten van alle projecten en de mogelijke onderlinge interferentie onvoldoende in beeld worden gebracht en beoordeeld. Wij verzoeken u dringend om één integrale milieuboordeling te maken over alle RCR-projecten in het gebied.

Overige opmerkingen

In het concept-NRD wordt regelmatig gesproken over 'Moerdijk'. Dat kan zijn in relatie tot de gemeente Moerdijk, in relatie tot het dorp Moerdijk, maar veel vaker waarschijnlijk in relatie tot het industriecluster Moerdijk of het Haven- en industrieterrein Moerdijk. Dit is voor de lezer erg verwarrend. Concretere locatieduiding of gebruik van meer en beter kaartmateriaal kan die verwarring wegnemen. Om een voorbeeld te noemen: er wordt bij het Tracéalternatief 3 Binnenwateren gesproken over 'aan land komen bij Moerdijk'. De grens tussen binnenwateren en land is in gemeente Moerdijk echter 22 km lang. Voor de lezer is niet duidelijk wat hiermee bedoeld wordt.

In het kader van het te nemen projectbesluit vragen wij u er alvast aandacht voor om indien het projectbesluit regels zal bevatten die op enig moment moeten worden overgenomen in het omgevingsplan Moerdijk, te borgen dat deze regels aansluiten bij de gemeentelijke systematiek en deze ook zichtbaar worden gemaakt voor eenieder.

Ten slotte

Wij vertrouwen er op dat onze samenwerking aan de Ontwerptafel Powerport veel waardevolle input gaat geven voor dit project. We blijven graag constructief met elkaar in gesprek over deze en mogelijke latere aanlandingen Wind op Zee.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Moerdijk,
De gemeentesecretaris, de burgemeester,

A.J. Moerkerke

Verzonden: 7/13/2023 5:32:46 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s): [REDACTED]
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

-

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

In de concept NRD staan in Bijlage II Alternativedocument in de paragraaf 3.2.4 de uitgangspunten voor het converterstation opgesomd. Het zoekgebied voor het converterstation is echter niet in lijn met deze uitgangspunten. Met name het uitgangspunt van een afstand van 500 meter tot bebouwing is niet toegepast.

Dit geeft onduidelijkheid over het toepassen van de uitgangspunten.

Verzonden: 7/13/2023 8:42:05 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: [REDACTED]

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Nee

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Nee

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Nut en noodzaak van windenergie met de bijbehorende ruimtelijke belasting van de omgeving, tegenover andere opwekkingsbronnen (inclusief kernenergie). Hierbij zou niet alleen het deelproject "Net op zee Nederwiek 3" moeten worden betrokken, maar het gehele systeem. Tevens lijkt er weinig aandacht te zijn voor de buffering van de opgewekte energie.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Enkele tracéalternatieven leggen beslag en/of beperkingen op agrarische gronden en bijbehorende activiteiten, hetgeen ongewenst is. Hierdoor kunnen beperking ontstaan in de toekomstige ontwikkelingen van bedrijven en overlast bij een gangbare agrarische bedrijfsvoering.

Verzonden: 7/14/2023 5:42:38 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Raamweg
Huisnummer: 1 A
Postcode: 2596 HL
Woonplaats: s-Gravenhage
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Buurt en/of bewonersorganisatie
(Mede) namens:
Organisatie: Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Net op Zee Nederwiek 3
 Postbus 111
 9200 AC Drachten

Datum: 14 juli 2023
 Onderwerp: Zienswijze Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Net op Zee Nederwiek 3
 Ons kenmerk: 20230714-023
 Uw kenmerk:

Geachte mevrouw, heer,

Graag reageren wij mede namens Natuurmonumenten, Het Zuid-Hollands Landschap, vereniging Natuur- en Landschapsbescherming Goeree-Overflakkee (NLGO), bewonersvereniging Buurtschap Oostdijk en Nieuwendijk, de Natuurvereniging Hollandse Delta (een afdeling van de KNNV) en Stichting Duinbehoud op het Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Net op Zee Nederwiek 3. Wij erkennen het belang van de aanleg van leidingen. Dit uit het oogpunt van veiligheid, klimaat, milieu en economie. Onze rol is om de beoogde ontwikkeling te bezien en te beoordelen vanuit de effecten op natuur, landschap en milieu zowel tijdens de tracéafweging, aanleg en na realisatie.

Onze reactie spitst zich toe op de hieronder genoemde onderwerpen.

Allereerst pleiten wij ervoor om de aanlanding voor wind op zee niet door Natura 2000 gebieden te laten lopen = gebieden waar wettelijk overeen gekomen is dat natuur de prioriteit heeft.

Vermijd en voorkom doorsnijden Natura 2000 gebieden

Wij hebben kennisgenomen van de tracés die onderdeel uit maken van de concept NRD. Alle voorgestelde tracés doorsnijden Natura 2000 gebieden. Dit is voor ons niet acceptabel vanwege de beschermde status van deze gebieden en het feit dat de wettelijke instandhoudingsdoelen voor deze gebieden nog niet zijn behaald. Wij verzoeken u dan ook om bij het bepalen van de tracékeuze doorsnijding van Natura 2000 gebieden te voorkomen en Natura 2000 gebieden te ontwijken.

Afwegingskader tracé keuze

Als Natuurorganisaties hebben wij dit pleidooi ook gehouden tijdens de bijeenkomst over de aanlanding van wind op zee, georganiseerd door het ministerie van EZK op 15 mei in Den Haag. In reactie op onze stelling dat Natura 2000 gebieden dienen te worden gevrijwaard, gaf de sessieleider aan dat dit inderdaad mogelijk zou zijn op basis van de alternatieve routes die er lagen. Dit zou voor de kustwateren betekenen dat zowel Natura 2000 gebied Bruine Bank en Natura 2000 gebied Voordelta vrij kan blijven van kabels. Dezelfde beredenering geldt voor Natura 2000 gebieden op land. Hieronder vallen Voornes Duin, Duinen Goeree & Kwade Hoek, maar ook de Leenheerenpolder, wat onderdeel uitmaakt van het Natura 2000 gebied Haringvliet.

Veel gebieden staan al onder druk, en de instandhoudingsdoelen worden niet zonder meer gehaald. Het aanleggen van kabels heeft aanmerkelijke significante negatieve effecten op deze natuurgebieden. Het gaat hier om directe schade door de aanleg, schade later door onderhoud en vervanging van kabels, en de doorlopende schade die wordt veroorzaakt door elektromagnetische velden (EMVs). Hierbij staat de vraag wat de frequentie van bodemberoering is en hoe snel de natuur zich kan herstellen centraal. Het probleem met elektromagnetische velden is echter dat dit probleem continu blijft bestaan, ook nadat de kabels zijn aangelegd. Samengevat blijft de schade op Natura 2000 gebieden dus doorgaan als daar kabels worden aangelegd. Aangezien uit de sessie op 15 mei duidelijk werd dat er alternatieve routes mogelijk zijn, verzoeken wij met nadruk om alle Natura 2000-gebieden vrij te houden, zowel in zee als op land.

Mocht dit uiteindelijk niet tot de mogelijkheden behoren dan verzoeken wij u dit goed te onderbouwen en hier maximaal transparant over te zijn naar de natuurorganisaties. Pas dan kunnen wij vaststellen of het ontzien van Natura 2000 gebieden bij de aanlanding en het verdere traject naar het binnenland echt niet mogelijk is, zonder Natura 2000 gebieden te ontzien. Op basis van deze informatie zijn wij dan ook in de gelegenheid om te beoordelen of een geboorde oplossing onder de Natura 2000 gebieden tot de oplossingen kan behoren. Maar wel in die volgorde.

Geboorde oplossing

Alleen in het geval is aangetoond dat het ontzien van Natura 2000 gebieden niet mogelijk is en een bundeling van tracés niet haalbaar zou zijn, is het te overwegen om vanuit de Voordelta een geboorde oplossing onder Voornes Duin en de Kwade Hoek te laten plaatsvinden. Bij een dergelijke tracékeuze kan gekozen worden voor de minst schadelijke aanlandingsroute, bijvoorbeeld aanlanding bij de Haringvlietdam langs de N57, onder een van de duinovergangen die voorzien zijn van bestrating e.d. Voor ons is een grootschalig afgraving die gepaard gaat met onherstelbare schade aan het Voornes Duin en de Kwade Hoek en de in deze gebieden aanwezige natuurwaarden niet acceptabel. Anno 2023 zijn er voldoende technieken beschikbaar om tot een geboorde aanlanding te komen. Overigens is boren niet altijd uitvoerbaar nu er een beperking van 1000 tot 1200 meter aan deze techniek zit.

Geboorde aanlanding of aanleg onder natuurgebieden is voor ons slechts een terugvaloptie. Liever zien wij bij tracékeuzes dat natuurgebieden worden ontzien en vanuit voorzorgsprincipe om deze gebieden heen wordt gegaan.

Bundelen van tracés

Bij de laatste aanlandingen Netten aan Zee worden weliswaar meerdere tracés afgewogen. Maar het bundelen van meerdere kabels in een tracé komt daarbij niet aan de orde. Tijdens eerdere inspraakbijeenkomsten hebben wij, maar ook anderen, een pleidooi gehouden voor wanneer geboorde oplossingen aan de orde zijn, zeker onder Natura 2000 gebieden en gebieden met een hoge natuurwaarden om daarbij ook meerdere kabels te bundelen. Wij wijzen er in dit verband ook op dat TenneT op de Maasvlakte tot aanlanding van verschillende kabeltracés heeft besloten, waaronder Net op Zee IJmuiden Ver Gamma en Nederwiek2. De vergunningsprocedure is daarvoor al lopende. Een bundeling van het onderhavige project met een of meerdere tracés op de Maasvlakte is vanuit de bescherming van de waarden van deze topnatuur na te streven. Met enkelvoudige aanlandingen wordt

het voor de periode 2030-2040 of tot 2050 zelf zeer ingewikkeld om tot tracékeuzes te blijven komen in een klein gebied. Uiteindelijk levert het bundelen van meerdere kabels in één tracé niet alleen minder schade aan de omgeving en overlast. Maar ontzien we ook kwetsbare natuurwaarden.

Daarnaast vragen wij aandacht voor de volgende waarden.

Natura 2000 gebied Voordelta

De Voordelta herbergt natuurlijke habitats en leefgebieden die voor het Europese netwerk Natura 2000 van belang zijn. De Voordelta is een leefgebied voor de gewone en de grijze zeehond vanwege het stelsel van droogvallende zandbanken. Het open water van de Voordelta is vooral van belang voor visetende trekvogels, in het bijzonder voor de roodkeelduiker, en voor schelpdiereters, als zwarte zee-eend en eider. De intergetijdengebieden zijn van belang voor steltlopers en eenden, zoals scholeksters, drieteenstrandlopers en bergeenden. Langs de randen van het gebied bij Voorne en Goeree liggen schorren en slikkige platen. Het belangrijkste intergetijdengebied in de Voordelta is de Slikken van Voorne. Dit intergetijdengebied is van bijzondere betekenis voor trekvogels die hier een belangrijke tussenstop hebben om te foerageren tijdens hun trektocht. De bijzondere natuurwaarden bevinden zich in de gehele Voordelta. De grootste verscheidenheid van deze natuurwaarden vindt men echter in de noordelijke helft van het gebied. Dit is het gebied waar de voorgenomen tracés voor Nederwiek 3 zijn geprojecteerd. Bij het tracéalternatief buisleidingenstrook loopt een van de mogelijke routes over het Maasvlaktestrand, graag vragen wij aandacht voor dit tracéalternatief. De aanleg kan indien deze route wordt gekozen negatieve effecten hebben op de bontbekplevier, strandplevier en dwergstern, die er vrijwel jaarlijks in aanzienlijke aantallen broeden. Deze mogelijke effecten worden beschreven in de aanvullende MER die is opgesteld voor de aanlanding van IJmuiden Ver Gamma (Net op zee IJmuiden Ver Gamma - Aanvulling op het milieueffectrapport, hoofdstuk 4). Wij verzoeken om deze mogelijke effecten op te nemen in de cNRD Net op Zee Nederwiek 3.”

Wettelijke Natuurcompensatie Voordelta

Stichting Duinbehoud, Natuurmonumenten, Het Zuid-Hollands Landschap en de Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland zijn vanaf het convenant ‘Visie en Vertrouwen’ in 2008 betrokken bij de wettelijk vastgesteld natuurcompensatie voor de aanleg van de Maasvlakte II (PMR) in de Voordelta. De rechtbank Midden-Nederland heeft in haar besluit van 15 november 2022 bevestigd dat de afgesproken wettelijke natuurcompensatie niet is gehaald. De minister heeft hiervoor een bodembeschermingsgebied (BBG) vastgesteld dat vanaf 5 oktober 2023 gesloten zal zijn voor bodemberoerende activiteiten. Drie van de voorgenomen kabeltracés lopen echter door het BBG en de vierde direct langs de rand van het BBG. De aanleg van kabeltracés is eveneens een bodemberoerende activiteit, die haaks staat op de bodemrust die hier wordt beoogd en die essentieel is om de natuur de kans te geven om zich te herstellen. Daarnaast wordt binnen het dialoogproces in het kader van Natuurcompensatie Voordelta gesproken over een akkoord, waarbinnen o.a. een zeereservaat wordt ingesteld in de Voordelta (in plaats van het BBG) waarin alle vormen van bodemberoering worden geweerd. De route van kabels zal daarom het BBG en het in te stellen zeereservaat (inclusief direct aan de rand) moeten mijden.

Zandkokerwormriffen

Het kan niet worden uitgesloten dat één of meerdere tracés zich (deels) bevindt in geschikt gebied voor de zandkokerwormriffen. Hierdoor kan aantasting plaatsvinden van leefgebied en leiden de werkzaamheden mogelijk tot tijdelijke oppervlakteverkleining van de riffen. Als zandkokerwormriffen weg zijn, herstellen ze niet snel, want ze settelen op eigen structuur (en secundair op stenen).

Bovendien ben je afhankelijk van de suppletie van larven van elders. Of herstel mogelijk is en hoe snel dit gaat is afhankelijk van de dispersieafstand van larven, de schade die aangebracht wordt bij het aanleggen van de kabels, hoeveel riffen er in de buurt zijn en op welke afstand.

Eventuele aangetaste riffen hebben de mogelijkheid zich snel te herstellen. Gedeeltelijke aantasting kan binnen dagen tot weken hersteld zijn. Na aantasting (grotendeels) lege velden kunnen na 6 maanden weer als rif herkenbaar zijn. De doorontwikkeling tot een zo optimaal mogelijk functioneel rif inclusief biodiversiteit duurt langer (orde grootte enkele jaren).

Wij verzoeken u ervoor te zorgen dat de aantasting van de zandkokerwormriffen wordt voorkomen. En, indien aantasting onvermijdelijk is, ervoor te zorgen dat de noodzakelijke condities voor natuurherstel altijd aanwezig blijven.

De zandkokerworm is niet aangewezen als beschermde soort in het kader van de Habitatrichtlijn. Maar de zandkokerworm is in het Natura 2000 profieldocument H1110_B Permanent overstromde zandbanken (Noordzeekustzone) op de lijst van typische soorten van subtype H1110_B geplaatst. Deze lijst bevat soorten die kenmerkend zijn voor de dynamische zandbanken en geulen in de kustzone tot 20 meter diepte. Hierin zijn de schelpkokerworm en zandkokerworm opgenomen en als soorten aangemerkt als constante soort met indicatie voor goede abiotische toestand en goede biotische structuur van het habitatype.

Als zodanig zegt deze soort wat over de mate van instandhouding van dit habitatype. Gaat het slecht met de zandkokerwormriffen dan gaat het ook slecht met dit habitatype. Dit geldt natuurlijk ook voor ingrepen waarvoor een lange herstelperiode nodig is. Eerder adviseerde de cie. MER om bij de besluitvorming van Net op Zee IJmuiden VER Beta aan te geven welke ruimte er binnen de corridor van het voorkeustracé aanwezig is om via tracéaanpassingen aantasting van de zandkokerwormriffen te voorkomen. Wij vragen u om bij de verdere uitwerking van de plannen voor Nederwiek 3 alles te doen om aantasting van zandkokerwormriffen te voorkomen.

Elektromagnetische velden

De kabels van windmolenparken gaan gepaard met de emissie van elektromagnetische velden (EMV's). EMV's kunnen negatieve effecten hebben op de ecologie, biologie en gezondheid van mariene soorten. Mariene soorten die receptief zijn voor magnetische en elektrische velden, gebruiken deze van nature voorkomende velden voor ecologische aanwijzingen. Veel mariene soorten halen bijvoorbeeld navigatie-aanwijzingen uit het geomagnetische veld van de aarde en de daarmee gepaard gaande door beweging gecreëerde elektrische velden. Daarnaast gebruiken sommige predatoren bio-elektrische velden om prooi-soorten te vinden. Verstoring van deze natuurlijke velden door antropogene EMV's kan dus belangrijke negatieve ecologische consequenties hebben. Voorbeelden hiervan zijn effecten op nakomelingen van vissen (vruchtbaarheid, embryonale ontwikkeling, natuurlijke EMV perceptie in latere leeftijdsfasen), veranderingen in navigatiegedrag, fourageergedrag, zwemgedrag en prooigedrag (bv. toename van 'verstijfgedrag' van prooien die denken dat een EMV de indicatie van een predator is).

De intensiteit van EMV's neemt af hoe verder men verwijderd is van de bron. Er wordt over het algemeen (onterecht) aangenomen dat het ingraven van kabels negatieve effecten van EMV's op mariene soorten vermindert, door de afstand te vergroten tussen de kabel en de mariene soorten. Dit geldt echter niet voor benthische soorten die in de bodem leven dicht bij de kabel. Daarnaast kan een afname in intensiteit van de EMV's er juist voor zorgen dat de elektrische en/of magnetische velden juist in de bandbreedte vallen waar ze makkelijk op te pikken zijn door soorten die receptief zijn voor EMVs.

Er is in het proces voor aanlanding van windenergie geen onderzoek gedaan naar de effecten van EMV's. Bij het plannen, ontwerp, de aanleg en het onderhoud van kabel(routes) van windmolenparken dienen specifiek o.a. de intensiteit van EMF's te worden onderzocht en gemodelleerd, gebieden met kritische levensfasen (voortplantingsgebieden, opgroeigebieden) te worden vermeden en technische mogelijkheden te worden onderzocht om de EMV's te reduceren / af te schermen.

We verzoeken met nadruk om de effecten van EMV's op mariene soorten eerst verder te onderzoeken en modelleren, de optimale ingraafdiepte te bepalen en verdere schadebeperkende maatregelen te formuleren. Ook verzoeken we om Natura 2000-gebieden zo veel als mogelijk vrij te houden van kabels, vanwege de doorlopende negatieve effecten van EMV's na de aanleg.

Natura 2000 gebied Voornes Duin

Voornes Duin is een natuurreservaat op het eiland Voorne van ongeveer 1400 ha groot. Delen zijn vanaf 1927 in beheer bij Natuurmonumenten. Ook de stichting Het Zuid-Hollands Landschap beheert een deel van het gebied. Voornes Duin heeft sinds 2008 de status van Natura 2000-gebied. Voornes Duin heeft veel te lijden van de stikstofdepositie en is aangemerkt als stikstof gevoelig gebied. Het gebied is rijk aan planten. Het aantal plantensoorten is waarschijnlijk per oppervlakte-eenheid meer dan in enig ander natuurgebied in Nederland van vergelijkbare grootte. Er komen 90 zeldzame, zogenaamde Rode Lijstsoorten voor. Voorbeelden zijn Moerasgamander (*Teucrium scordium*), Groenknolorchis (*Liparis loeselii*), Teer guichelheil (*Anagallis tenella*), Stijve moerasweegbree (*Baldellia ranunculoides* subsp. *ranunculoides*), Platte bies (*Blysmus compressus*), Slanke duingentiaan (*Gentianella amarella*) en Weegbreefonteinkruid (*Potamogeton coloratus*). Daarnaast is Voornes Duin ook voor de fauna van groot belang. Er komen twee zeldzame diersoorten voor: de Noordse woelmuis (*Microtus oeconomus*) en de Nauwe korfslak (*Vertigo (Vertilla) angustior*). Beide soorten vallen onder de bescherming van de Europese Habitatlijn.

Met veertig soorten landslakken herbergt het gebied ongeveer de helft van de gehele landslakkenfauna van Nederland. Een andere goed vertegenwoordigde diergroep zijn de nachtvlinders met ruim 400 soorten. Ten slotte broedt bijna twee derde van de Nederlandse broedvogelsoorten er geregeld. Aan te treffen zijn onder meer de Lepelaar (*Platalea leucorodia*), Aalscholver (*Phalacrocorax carbo*), Kleine zilverreiger (*Egretta garzetta*), Geoorde fuut (*Podiceps nigricollis*), Bontbekplevier (*Charadrius hiaticula*) Blauwborst (*Luscinia svecica*), Nachtegaal (*Luscinia megarhynchos*) en diverse roofvogelsoorten zoals de Wespendif. Ook de door de Europese Habitatlijn beschermde zandhagedis en rugstreeppad komen op Voorne voor.

Voornes Duin is derhalve een gebied met een enorme soortenrijkdom en veel beschermde Natura 2000 waarden. Het gebied staat door allerlei andere factoren al stevig onder druk, (zie ook de natuurdoelanalyse van de provincie Zuid-Holland), zodat nu al de natuurdoelen niet worden gehaald. Extra schade door de aanleg van kabeltracés is zeer ongewenst en voor ons niet acceptabel.

Natura 2000 gebied Kwade Hoek

Kwade Hoek is een natuurgebied ten noordoosten van Goedereede. Het maakt deel uit van de Duinen van Goeree, een natuurgebied op Goeree-Overflakkee. Onder de naam Duinen Goeree & Kwade Hoek is het gebied aangewezen als Natura 2000-gebied. Het gebied ontwikkelde zich vanaf het eind van de 19e eeuw als gevolg van veranderingen aan de kust door erosie en sedimentatie en tot op de dag van vandaag groeit de kust bij de Kwade Hoek nog aan. In het oosten staat de Kwade Hoek in verbinding met het estuarium van het Haringvliet, dat wordt afgesloten door de Haringvlietdam. De afsluiting van het Haringvliet is tevens een oorzaak voor de snelle kustaan groei en er vormen zich zo zeerepen en sluffers. In het westen wordt het gebied begrensd door een zeewering (die tussen 1977 en 1979 is aangelegd) en duinen.

Zowel zout als zoet water spelen een belangrijke rol in de hydrologie, bepaald door de getijden en afhankelijk daarvan de overstroming van het gebied. Hierdoor vinden we in de Kwade Hoek een gradiënt waarbij we van oost naar west eerst soorten tegenkomen die karakteristiek zijn voor waddegebieden en vervolgens vinden we lage en hoge kwelders met hun bijbehorende vegetatie. Nog verder landinwaarts blijft er invloed van zout water bestaan, door de aanwezigheid van kreken die het water meevoeren. Er zijn veel halofyten te vinden op de zoute gronden. Deze plantensoorten hebben de eigenschap dat ze tegen droogte kunnen, zuurstofarme omstandigheden weerstaan, en middelen hebben om zich te beschermen tegen de giftige eigenschappen van bijvoorbeeld Na⁺ en Cl⁻. Op het wad bij de monding van het Haringvliet is nauwelijks vegetatie aanwezig. Normaal gesproken zou men hier een soort als zeekraal (*Salicornia*) kunnen aantreffen, maar vanwege erosie als gevolg van waterstromen uit het Haringvliet is dat niet het geval.

Op het strand ontwikkelen zich jonge duinen. Op deze duinen zal eerst biestarwegras (*Elytrigia juncea* subsp. *boreoatlantica*) zich vestigen. Als zich in het jonge duin een zoetwaterlens gaat ontwikkelen, zal helm (*Ammophila arenaria*) het overnemen en het biestarwegras verdwijnt. In de lage kwelders, die alleen bij springtij overstroomd zijn soorten als gewoon kweldergras (*Puccinellia maritima*) en schorrenzoutgras (*Triglochin maritima*) te vinden. Deze soorten zijn afhankelijk van de begrazing van de kwelders door runderen. Op de hoge kwelders die onder water komen te staan bij stormvloed zijn kenmerkende soorten als strandkweek (*Elytrigia atherica*), zilte rus (*Juncus gerardii*) en bij invloed van zoet water ook riet (*Phragmites australis*) aanwezig. Verder de duinen in neemt het aantal soorten dat afhankelijk is van zoet water (glycophyten) toe. Zo gaat hier fioringras (*Agrostis stolonifera*) domineren en verder is er ook slanke waterbies (*Eleocharis uniglumis*) te vinden. In de Westhoofdvallei, een vochtige duinvallei, groeien bijzondere planten als vleeskleurige orchis (*Dactylorhiza incarnata*), rietorchis (*Dactylorhiza majalis* subsp. *praetermissie*), Harlekijn (*Anacamptis morio*) en gewone addertong (*Ophioglossum vulgatum*). Wanneer men vanaf de kust steeds verder de duinen in gaat, komt men eerst duindoornstruwelen met liguster en vlier tegen; verderop zijn er wegedoornmeidoornstruwelen te vinden. Op de schorren en slikken aan de noordoost kant van de Kwade Hoek

leven vogelsoorten als grutto, kluut en tureluur. Het gedeelte van de duinen dat wordt begraasd, vormt tevens een belangrijk broedgebied voor de tureluur, scholekster en kievit. Ook voor trekvogels, zoals de kramsvogel is dit gebied aantrekkelijk, vanwege de vele besdragende struiken die hier voorkomen. In poeltjes zijn reigers en lepelaars aan te treffen. Tevens zijn er in het gebied veel insecten aanwezig, waaronder de platbuik en de tangpantserjuffer. Ook dit gebied heeft een enorme soortenrijkdom en veel beschermde Natura 2000 waarden. Het gebied staat door allerlei andere factoren al stevig onder druk, zie natuurdoelanalyse, zodat nu al de natuurdoelen niet worden gehaald. Extra schade door de aanleg van kabeltracés is zeer ongewenst.

Net op Zee - Nederwiek 3 - Aandachtspuntenkaart binnenwaterroute en Voordelta

Wij hebben kennisgenomen van de aandachtspuntenkaart waarin vanaf de monding van het Haringvliet tot aan Geertruidenberg de verschillende specifieke natuurwaarden zijn aangegeven. Wij verzoeken u hoge natuurwaarden te ontzien en te voorkomen dat blijvende schade wordt aangebracht aan deze natuurwaarden en in het bijzonder de Natura 2000 gebieden in dit gebied. Wij verzoeken u hierbij in een uitvoeringsplan aan te geven hoe u bij de realisatie hiermee rekening gaat houden. Ook zijn aandachtspunten opgenomen, zoals Delta 21, waartoe nog niet besloten is en die haaks staan op de realisatie van de natuurcompensatie in de Voordelta en het ingestelde bodembeschermingsgebied. Wij zijn graag bereid onze expertise beschikbaar te stellen om u daarbij te adviseren.

Overige gebieden met een natuurwaarden

Wij verzoeken u met de tracékeuze rekening te houden met de aanwezige natuurwaarden in het totale NRD gebied, de verstoring tot een minimum te beperken en rekening te houden met een zo kort mogelijke doorsnijding van het gebied en waar nodig verlies aan natuurwaarden te compenseren. Wij dringen aan op een gedegen vooronderzoek, zodat de kabeltracés op basis van ecologisch onderzoek verstandig gekozen kunnen worden.

Waterkwaliteit

De tracés voor de binnenwaterroute zijn ernstig vervuild o.a. met PFAS, zware metalen en (micro)plastics. In het gebied zelf zijn ook slib- en baggerdepots en locaties waar vervuilde grond is gestort. Bij bodemwerkzaamheden komen deze ernstige vervuiling vrij in het oppervlakte water en zo in het ecosysteem. En bij het uitwateren van hoog rivierwater uiteindelijk ook in de Noordzee. Dit baart ons grote zorgen, ook omdat op veel locaties niet precies bekend is wat de omvang en ernst van de vervuiling is. Op welke manier gaat u hier aandacht aan besteden en hoe kunnen de werkzaamheden voldoen aan het besluit bodemkwaliteit en de vereisten van de natuurbeschermingswet. Wij zouden graag deze vragen willen inbrengen in de NRD en onder de aandacht willen brengen van de cie. MER, ook willen wij graag verder geïnformeerd worden over de omvang en de ernst van de vervuiling en hoe u bij de uiteindelijk aanleg van de binnenvaartroute hiermee rekening gaat houden. Dit is voor ons ook een enorm dilemma, aangezien tracés in of onder de waterbodems onze voorkeur hebben.

Stikstofdepositie tijdens aanlegfase

De aanlegwerkzaamheden voor het project leiden tot een tijdelijke toename van stikstofdepositie op daarvoor gevoelige Natura 2000-gebieden. Eerder werd vastgesteld bij het voorontwerp inpassingsplan Net op Zee IJmuiden Ver Gamma dat de grootste toename op een stikstofgevoelig habitatype 0,77 mol N/hectare bedraagt gedurende drie tot vier jaar in Natura 2000-gebied Voornes Duin. De cie. MER gaf toen in haar advies op NRD Nederwiek 2 aan dat extra stikstofdepositie op een al met stikstof overbelast gebied, hoe gering ook, tot de conclusie leidt dat negatieve gevolgen voor de kwaliteit van habitats en leefgebieden van soorten niet uit te sluiten zijn. Daarbij wees de cie. MER op de kwetsbaarheid van het

leefgebied van de nauwe korfslak, waarvan de gevolgen kunnen afwijken van die van habitattypen. Hierbij wordt verwezen naar artikel 2.9a van de Wet natuurbescherming dat geen betrekking heeft op de inhoud van plan- en project MER en ook niet op besluitvorming over plannen zoals inpassingsplannen. Daarnaast is de toename van stikstofdepositie weliswaar tijdelijk, maar moet deze in samenhang met de langjarige overbelasting van duingebieden door stikstofdepositie worden gezien. Voor verschillende habitattypen die gevoelig zijn voor stikstofdepositie geldt in het Natura 2000-besluit een uitbreiding in omvang en/of verbetering van kwaliteit. In dit licht knelt dat de mogelijkheden om bronmaatregelen te nemen (de mogelijkheden om stikstofemissies te reduceren) niet concreet zijn beschreven. De betekenis van dergelijke bronmaatregelen zijn niet in het MER beschreven en kunnen voor zover mogelijk daardoor niet meegewogen worden in de besluitvorming. De cie. MER adviseerde om voorafgaand aan de besluitvorming over het inpassingsplan en de vergunningen voor Net op Zee IJmuiden VER Beta, inzicht te geven in de bronmaatregelen die genomen kunnen worden om de stikstofdepositie tijdens de aanlegfase maximaal te reduceren.

In de notitie Reikwijdte en Detailniveau Net op Zee Nederwiek 3 wordt maar zeer beperkt in gegaan op stikstof. Dat geeft zorgen juist om dat nu drie aanlandingen vanuit de verschillende windparken via de Voordelta aanlanden op Maasvlakte II of de trancés landinwaarts worden doorgetrokken. Wij verzoeken om hier voldoende aandacht aan te besteden. Wij gaan ervan uit dat tijdens de aanlegfase afdoende bronmaatregelen worden genomen om de stikstofdepositie maximaal te reduceren. Het is belangrijk dat natuur volwaardig meegenomen wordt in de energietransitie. Waarbij ook aandacht is voor cumulatieve ecologische effecten.

Tot zover onze reactie. Mocht een nadere toelichting op prijs worden gesteld dan staan wij hiervoor graag klaar.

Met vriendelijke groet,

Mede namens Natuurmonumenten, Het Zuid-Hollands Landschap, Natuur- en Landschapsbescherming Goeree-Overflakkee (NLGO), bewonersvereniging Buurtschap Oostdijk en Nieuwendijk, de Natuurvereniging Hollandse Delta en de Stichting Duinbehoud.

Verzonden: 7/14/2023 5:50:50 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: ██████████
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: ██████
Straat: Postbus
Huisnummer: 10 001
Postcode: 4940 GA
Woonplaats: Raamsdonksveer
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: Gemeente Geertruidenberg

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Net op Zee Nederwiek 3
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Raamsdonksveer, 12 juli 2023

Ons kenmerk : LIB//20230606105033
Onderwerp : Zienswijzen concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau Nederwiek 3
Behandeld door : nti
Telefoonnummer : [REDACTED]

Zijne excellentie heer Jetten,

Wij maken als gemeente graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren op de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) over de nieuwe 380 kV-verbinding tussen Geertruidenberg en Crayestein/Krimpen aan den IJssel.

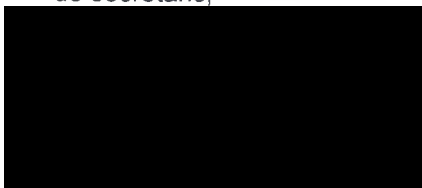
Ten eerste willen wij onze dank uitspreken over de open en transparante communicatie richting de gemeente en haar inwoners over de ontwikkelingen en de wijze waarop de gemeente is geïnformeerd over de totstandkoming van de NRD. Wij vragen dan ook aan U en TenneT om de ingestoken weg ten aanzien van communicatie voort te blijven zetten. Wij waarderen ook zeer de gecombineerde wijze van communicatie omtrent de verschillende (rijks)projecten die spelen binnen de regio.

In de cNRD wordt aangehaald dat de locatie van Geertruidenberg eerder al in beeld is geweest bij de zoektocht naar een aanlandingslocatie IJmuiden Ver Alpha. Bij het MER-onderzoek naar de locaties zal ook gebruik gemaakt worden van de kennis die is opgedaan in het eerdere traject. In het kader van het traject voor IJmuiden Ver Alpha is ook een regioadvies opgesteld. In het kader hiervan willen wij als gemeente dan ook verwijzen naar de inhoud van het regio-advies aangaande de locatie van het converterstation in Geertruidenberg.

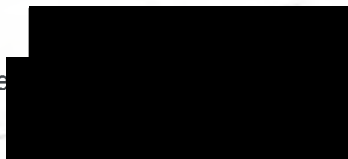
Met betrekking tot de locatie van het converterstation binnen het Amergebied, spreken wij sterk de voorkeur uit voor een locatie op het Amerterrein zelf. Wij zien hier grote voordelen om te voldoen aan ons uitgangspunt van zuinig of efficiënt ruimtegebruik (hergebruik van bestaande industrieterreinen) en vanuit waterveiligheid (geen kruising met een primaire waterkering). Met het niet benutten van de potentiële locaties binnen het overige deel van het Amergebied worden de toekomstmogelijkheden voor het grotere Amergebied, zoals opgenomen in de Toekomstvisie Amergebied, vrijgehouden. Juist ook uit deze toekomstvisie blijkt de integrale benadering die we als gezamenlijke partijen voorstaan (met o.a. aandacht voor economische ontwikkeling, landschap, recreatie, duurzame energie, waterveiligheid) en het willen sturen op zuinig of efficiënt ruimtegebruik.

Aan de plaatsing van een converterstation op het Amerterrein zelf verbinden wij wel de voorwaarde dat de geluidsproductie op de kern Geertruidenberg, ten opzichte van de huidige praktijksituatie, niet toeneemt. Dit geldt overigens ook voor andere locaties binnen het Amergebied in relatie tot aanwezige bebouwing.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Geertruidenberg,
de secretaris, de burgemeester,

M. Witte

Verzonden: 7/14/2023 6:00:15 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Net op Zee Nederwiek 3 c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Postbus
Huisnummer: 90602
Postcode: 2509 LP
Woonplaats: s-Gravenhage
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: Provincie Zuid-Holland

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2023-836325299/
DOS-2022-0005462

Uw kenmerk
DGKE-DSE/ 22427921

Bijlagen
2

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directoraat -generaal Klimaat en Energie
Bureau Energieprojecten
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Onderwerp

Reactie conceptnotitie reikwijdte en detailniveau Net op zee
Nederwiek 3

Geachte mevrouw Hetem,

Op 31 mei 2023 hebt u, namens de Minister voor Klimaat en Energie, het bovengenoemde concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept NRD) aan ons toegezonden overeenkomstig artikel 7.27, tweede lid, van de Wet milieubeheer (Wm). U hebt verzocht daarop een reactie te geven mocht daar aanleiding toe zijn. Ik heb kennisgenomen van uw reactie op deze brief en van de concept NRD. Ik maak graag opnieuw gebruik van de mogelijkheid te reageren.

Windenergie levert een belangrijke bijdrage aan de doelstellingen voor schone en duurzame elektriciteit.

Nederwiek 3 is voor onze provincie met name van belang vanwege de mogelijke route van de hoogspanningsverbinding door het Haringvliet, vanwege de te onderzoeken route rond de Delta Rijn Corridor en de aan het onderzoek toegevoegde tracéopties over land door Voorne aan Zee, Nissewaard, Hoeksche waard en Goeree-Overflakkee.

Het provinciaal ruimtelijk beoordelingskader is vastgelegd in het Omgevingsbeleid, bestaande uit de Omgevingsvisie Zuid-Holland, de Programma(s) en de Omgevingsverordening Zuid-Holland (met name Afdeling 3.2, 6.2 en artikel 6.40), digitale vindplaats: <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/omgevingsbeleid/>. In de visie, Programma(s) en de verordening zijn beleid respectievelijk regels opgenomen voor de borging en bescherming van provinciale ruimtelijke belangen.

Begin november 2022 hebben wij al een eerste reactie gegeven op uw voorstel voor participatie Nederwiek 3. In deze reactie (bijlage 1) hebben wij u met name gewezen op de eerder ingebrachte aandachtspunten voor Net op zee IJmuiden Ver Alpha. Opmerkingen zijn in dat kader gemaakt ten aanzien van economie, recreatie, waterkeringen, scheepvaart en infrastructuur, natuur en duurzame energieopwekking nabij de Haringvlietdam. Ten aanzien van het tracé Delta Rijn Corridor hebben wij

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9. Vanaf station
Den Haag CS is het tien
minuten lopen. De
parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

aangegeven het toe te juichen dat deze wordt meegenomen als mogelijk reëel alternatief, maar wel met de kritische kanttekening dat het vooralsnog onduidelijk is wat voor een effect dit heeft op onder meer de beschikbare ruimte voor buisleidingen van nationaal belang, de toekomstvastheid van de strook, de breedte van de strook in relatie tot de veiligheidsrisico's.

Alles beschouwend kom ik tot de conclusie dat de eerder door ons ingebrachte aandachtspunten afdoende in de concept NRD worden meegenomen. In de concept NRD is expliciet aangegeven dat het binnenwatertracé de voorkeur geniet, maar de andere opties ook uitgewerkt worden. Ik neem hier kennis van, maar ga ervan uit dat alle tracés gelijkwaardig en volledig uitgewerkt worden in de MER om tot een goede keuze te kunnen komen.

Onderstaande aandachtspunten wil ik aanvullend meegeven.

Toegevoegde tracéoptie over land door Voorne aan Zee, Nissewaard, Hoeksche waard en Goeree-Overflakkee.

Ik neem er kennis van dat het Rijksuitgangspunt een ligging van het tracé in de binnenwateren is. Ik begrijp dat u vanwege de kans op significante effecten binnen Natura 2000-gebied ook alternatieve tracés over land buiten deze Natura 2000-gebieden in het MER onderzoekt. De tracéopties Voorne aan Zee/Hoekse waard en Goeree-Overflakkee worden in dat licht toegevoegd ten opzichte van de eerder gepubliceerde kennisgeving en participatie.

Wij zijn ons ervan bewust dat deze tracés impact kunnen hebben op met name de landbouwgrond, de natuur-, recreatie en archeologische gebieden, waterkeringen, het (grond)water en mogelijk ook de ruimtelijke kwaliteit binnen deze gemeenten. Ik vraag hier specifiek aandacht voor. Op grond van de concept NRD zijn wij ervan overtuigd dat de effecten op deze gebieden in de MER afdoende worden onderzocht. Ik vertrouw erop dat u hierin een zorgvuldige afweging zult maken en de provincie blijft daar graag bij betrokken.

Natura 2000-gebieden

Op blz 21 van Bijlage II Alternativedocument staat dat de Natura2000-gebieden die doorkruist worden door het binnenwatertracé aangewezen zijn voor verschillende beschermde diersoorten. En dat er uit een reeds uitgevoerde beoordeling volgt dat significant negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen voor aangewezen soorten niet bij voorbaat kunnen worden uitgesloten. Naast bescherming van diersoorten geldt er ook gebiedsbescherming van aanwezige habitats. Het is op basis van deze tekst onduidelijk of significante effecten op deze instandhoudingsdoelstellingen bij voorbaat uit te sluiten zijn. Wij gaan ervan uit dat in de MER de kans op significante effecten op alle aangewezen natuurdoelen van alle mogelijk beïnvloedde Natura2000-gebieden worden meegenomen in de beoordeling.

Datum

Ons kenmerk
PZH-2023-836325299/
DOS-2022-0005462

Natuur Netwerk Nederland

Ten aanzien van het Natuur Netwerk Nederland wil ik de volgende kanttekening plaatsen. In tabel 1-2 natuur op land pagina 5 van bijlage 3 beoordelingskader MER Natuurnetwerk Nederland is de volgende zin opgenomen:

"Binnen dit deelaspect wordt beschouwd of er tijdelijke en permanente effecten zijn op Natuurnetwerk Nederland. Hierbij wordt gekeken of er een tijdelijk, dan wel permanent effect optreedt op kwalificerende waarden van een NNN beheertype."

Voor NNN dient gekeken te worden naar de tijdelijke en permanente effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurgebied. Dat is dus breder dan de kwalificerende waarden van een Natuurbeheertype en zo staat het ook in onze verordening (en Barro). Ik ga ervan uit dat u dit conform Barro op juiste wijze in uw onderzoek meeneemt.

Tracéalternatief Buisleidingstrook (BLS)

Ten aanzien van dit tracéalternatief wijs ik u op ons recent aan u verzonden reactie op het voornemen en voorstel voor participatie voor de Delta Rhine Corridor (bijlage 2). Voor ons is daarbij van belang dat het HIC-alternatief in het NRD volwaardig wordt meegenomen als alternatief. Dat heeft mogelijk ook consequenties voor de keuze van een tracéalternatief voor Nederwiek 3. Ook relevant is de notie dat bij het maken van keuzen in zowel het tracé als de wijze van uitvoering wat ons betreft niet alleen wordt gekeken naar de huidige waarden en technische uitdagingen, maar ook naar andere maatschappelijke opgaven op en rond het tracé. Het ontwerpend onderzoek dat wij hiertoe hebben gedaan kan mogelijk ook voor Nederwiek 3 tot inspiratie zijn. Ik ga ervan uit dat u deze trajecten in samenhang beziet.

Windturbineontwikkelingen (Haringvlietdam en Noordzeeboulevard)

Ik vertrouw erop dat u de mogelijke invloed op de windturbineontwikkelingen afdoende meeneemt in uw onderzoek. Dit komt ook nadrukkelijk terug als aandachtspunt in uw concept NRD. In dat kader wijs ik erop dat het windproject Haringvlietdam inmiddels een fase verder is dan in de concept NRD benoemd. De ruimtelijke procedure en vergunningverlening vindt binnenkort plaats. De omgevingsvergunning en de waterwetvergunning worden volgens planning nog voor de zomer vastgesteld.

Wij blijven de ruimtelijke procedure Nederwiek 3 volgen en blijven graag met u in gesprek over de verschillende projecten van netten op zee.

Hoogachtend,

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Bijlagen:

1. Reactie op Voornemen en Participatievoorstel Net op zee Nederwiek 3 (kenmerk PZH-2022-819306669);
2. Reactie op Voornemen en voorstel voor participatie voor de Delta Rijn Corridor (kenmerk PZH-2023-834168988).

Contact

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl/contact

Datum

Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk

PZH-2023-834168988
DOS-2023-0003550

Uw kenmerk**Bijlagen**

1

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Delta Rhine Corridor
Postbus 111
9200 AC Drachten

Onderwerp

Reactie op het voornemen en voorstel voor participatie voor de Delta Rhine Corridor

Geachte heer, mevrouw ,

Met interesse hebben wij kennis genomen van het voornemen en voorstel voor participatie (V&P) voor de 'Delta Rhine Corridor'.

De Provincie onderschrijft het belang van deze leidingenbundel voor de energietransitie; CO₂ reductie doelstellingen; de toekomstbestendigheid van onze industrie; en de reductie van vervoer van gevaarlijke stoffen over weg, spoor en water. Wij hebben dit belang dan ook vastgelegd in ons omgevingsbeleid.

Zoals u weet heeft de Provincie de afgelopen jaren actief en constructief meegewerkt aan het voortraject richting de publicatie van dit V&P. Het project raakt namelijk rechtstreeks aan veel van onze provinciale opgaven, zoals ruimtelijke inpassing, programma landelijk gebied, omgevingsmanagement, veiligheid, en de energietransitie. In de praktijk zetten wij binnen dit project onze kennis van ruimtelijke ontwikkelingsprocessen in om de waarde en het maatschappelijk rendement van het project te vergroten. Andersom is ook waar: kansen voortvloeiend uit dit project kunnen proactieve inzet van ons (ruimtelijk) instrumentarium inspireren. Tevens spelen wij een rol in de vergunningverlening in latere stadia van het project.

Specifiek geven we in deze fase twee punten mee:

1. Voor de inwoners en bedrijvigheid van Zuid-Holland heeft dit project een groot potentieel voor baten. Omdat de komst van een leidingenbundel automatisch lasten met zich meebrengt, is het cruciaal om ook oog te blijven houden voor deze baten; bijvoorbeeld aantakkingskansen voor lokale industrie, en kansen om het tracé en de directe omgeving na aanleg van de leidingen in te zetten voor andere maatschappelijke doelen en opgaven. Betreft dat laatste, de uitvoeringskansen tijdens en na aanleg van de leidingen, wijzen we u op bijgevoegd inspiratiedocument. Het is het resultaat van een ontwerpend onderzoek dat is uitgevoerd in opdracht van de Provincie, en in samenwerking met gemeenten en waterschap. Moge het u en alle andere betrokkenen inspireren tot toekomstbestendige aanleg, met oog op onderhoud en maatschappelijke meerwaarde.

In eerdere versies van het V&P was het belang van dit soort lokale kansen sterker vertegenwoordigd. We zullen u houden aan de terechte verwachtingen die wij hebben rondom kansen voor Zuid-Holland, en de noodzaak om hier in een vroeg stadium van de planning op te ageren (bv. alvast rekening houden met T-stukken waar aftakkingen voor lokale bedrijvigheid waarschijnlijk zijn).
Wij blijven u wijzen op de maatschappelijke kansen van dit project, en het belang hiervan.

2. De beschrijving van het te onderzoeken tracé rondom de Rotterdam en het Haven Industrieel Complex is onduidelijk verwoord in deze versie van het V&P. Wij zullen u houden aan de beloften die ons tegelijk met de publicatie van dit V&P gemaakt zijn in een document, dat meegezonden is voor een bestuurlijk overleg: "Het HIC alternatief wordt in het NRD volwaardig meegenomen als alternatief. Het klopt dat de scope van het DRC project en de Waterstofprojecten nu nog niet definitief zijn vastgesteld. We zullen samen met GU (GasUnie, red.) zorgen voor helderheid bij de start van het NRD (Notitie Reikwijdte en Detailniveau, de eerstvolgende formele stap in het proces, red.)."

Verder geldt dat voor verdere beoordeling van het tracé in latere stadia ons Omgevingsbeleid leidend is. Het provinciaal ruimtelijk beoordelingskader is vastgelegd in het Omgevingsbeleid, bestaande uit de Omgevingsvisie Zuid-Holland, de Programma(s) en de Omgevingsverordening Zuid-Holland. In de visie, Programma(s) en de verordening zijn beleid respectievelijk regels opgenomen voor de borging en bescherming van provinciale ruimtelijke belangen. Aanvullend zijn in de Geoweb viewer 'Delta Rhine Corridor, Verkenning Buisleiding Tracé' voor onze provincie regiospecifieke aandachtspunten meegegeven waarvan wij er vanuit gaan dat u deze bij het vervolg zorgvuldig betreft.

Bovenstaande punten in acht nemend, kijken wij ernaar uit om onze samenwerking constructief voort te zetten. Zo kunnen we samen de beoogde doelstellingen realiseren, de maatschappelijke baten optimaliseren, de maatschappelijke lasten beperkt houden, en breed draagvlak behouden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

[Redacted signature]

[Redacted signature]

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer (DOS-2023-0003550) te vermelden.
Meer informatie www.zuid-holland.nl/contact

Bijlagen

Delta Rhine Corridor Inspiratiedocument

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2022-819306669/
DOS-2022-0006002

Uw kenmerk
-

Bijlagen
1

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
De minister voor Klimaat en Energie drs. R.A.A. Jetten
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Nederwiek 3 Voornemen & participatie
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Onderwerp

Reactie op Voornemen en Participatievoorstel Net op zee
Nederwiek 3

Geacht heer Jetten,

Inleiding

Op 28 september 2022 hebt u bovengenoemd voornemen en het voorstel voor participatie toegezonden met de uitnodiging hier zo nodig een reactie op te geven. Bij deze maken wij graag van deze gelegenheid gebruik.

Windenergie levert een belangrijke bijdrage aan de doelstellingen voor schone en duurzame elektriciteit.

Wij waarderen het dat u ons opnieuw in een vroegtijdig stadium bij dit voornemen betreft en ruimte biedt voor inbreng van partners en belanghebbenden.

Dit project is voor onze provincie met name van belang vanwege de mogelijke route door het Haringvliet en vanwege de te onderzoeken route rond de Deltacorridor. Hoewel wij beseffen dat het hier nog slechts het uitspreken van het voornemen van het project betreft willen wij in dit stadium vast een aantal aandachtspunten meegeven.

Tracé door de binnenwateren naar Geertruidenberg/Moerdijk

Een tracé naar Geertruidenberg door het Haringvliet is eerder op hoofdlijnen onderzocht als mogelijke verbinding voor windpark IJmuiden Ver Alpha. Voor de aansluiting van IJmuiden Ver Alpha is uiteindelijk een ander tracé gekozen. In VAWOZ 2030 is een 2 GW aansluiting naar Geertruidenberg opnieuw voorgesteld, nu vanaf windgebied Nederwiek 3. Het eerder onderzochte tracé naar Geertruidenberg is nu uitgangspunt voor de start van Nederwiek 3.

Wij begrijpen dat er in het kader van VAWOZ 2031-2040 en verder uitrol van wind op zee naar extra aanlandingen moet worden gezocht, maar willen daarbij weer wijzen op de eerder door ons ingebrachte kritische noot bij dat tracé. De aandachtspunten die wij

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9. Vanaf station
Den Haag CS is het tien
minuten lopen. De
parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

bij dat tracé destijds inbrachten gelden wat ons betreft nog onverkort en wij verzoeken u deze dan ook bij uw vervolgonderzoek te betrekken.

Opmerkingen zijn gemaakt ten aanzien van Economie, Recreatie, Waterkeringen, Scheepvaart en infrastructuur, Natuur en Duurzame energieopwekking nabij de Haringvlietdam. Korthedshalve verwijzen wij voor de inhoudelijke motivering naar ons eerder gegeven, bijgevoegde regio-advies.

Buisleidingenstrook Rotterdam-Chemelot

Juist vanwege voornoemde aandachtspunten juichen wij het toe dat de buisleidingenstrook Rotterdam-Chemelot in het onderzoek wordt meegenomen als mogelijk reëel alternatief.

Waarbij wel de kritische kanttekening plaatsen dat het vooralsnog onduidelijk is wat voor een effect dit heeft op onder meer de beschikbare ruimte voor buisleidingen van nationaal belang, de toekomstvastheid van de strook, de breedte van de strook in relatie tot de veiligheidsrisico's. Wij vinden die aspecten relevant voor de uiteindelijke keuze en gaan er vanuit dat deze onderdeel zijn van het nader onderzoek.

Informereren Provinciale Staten (PS)

In de protocolafspraken met PS is over Rijksprojectprocedures afgesproken dat reacties/zienswijzen op (voor)ontwerp projectbesluiten in afschrift aan PS zullen worden toegezonden. PS zal worden geïnformeerd over deze reactie. Deze reactie is dan ook onder voorbehoud van instemming van PS.

Wij blijven graag betrokken bij dit project.

Hoogachtend,

[Redacted signature]

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Bijlage:

- Regio-advies IEA Net op Zee IJmuiden Ver Alpha (PZH-2020-751514193 dd. 22-09-2020)